

Asociation "Loyola-Gymnasium"

A

Staatlich anerkanntes, klassisches, privates Gymnasium mit einem Internat für Jungen und einem Internat für Mädchen, in Prizren im Kosovo. – Gjimnaz klasik, privat, i pranuar nga shteti me një konvikt për vajza dhe një konvikt për djem, në Prizren, në Kosovë.

L

G

Jahrbuch/Vjetari 2012/13

Impressum

Kontakt/Kontakti

Direktor - Drejtor

P. Walter Happel SJ
walter.happel@alg-prizren.com

Stv. Schulleitung - Zëvendësdrejtor i shkollës

Prof. Mark Gojani
mark.gojani@alg-prizren.com

Internatsleitung - Udhëheqës i konviktit

Arianit Çollaku
arianit.collaku@alg-prizren.com

Rechtsfragen - Çështjet juridike

Pal Bala
pal.bala@alg-prizren.com

Finanzen - Financat

Jürgen Schwarzbach
juergen.schwarzbach@alg-prizren.com

Redaktion

Hamide Elshani
P. Walter Happel SJ
Dr. Erich Rabitsch
Jürgen Schwarzbach
Enver Sulaj

Layout und Design

Jürgen Schwarzbach

Druck

FIBO Druck- und Verlags GmbH, Neuried

Anschrift

Asociation "Loyola-Gymnasium"
Rr. e Tranzitit Petrovë
20000 Prizren - Republik Kosovo
Telefon: +377 (0)44 434 087
E-Mail: alg-info@alg-prizren.com

Liebe Leser,

unser Jahrbuch soll Sie über uns und das, was wir in den letzten Jahren und im letzten Schuljahr alles erreicht haben, informieren.

Natürlich erzählen wir auch über die Entstehungsgeschichte der Asociation Loyola-Gymnasium und unsere Ziele. Sie erfahren auch etwas über die Ignatianische Pädagogik, die pädagogischen Grundsätze am Loyola-Gymnasium und vieles über das Leben an unserer Schule und in den Internaten.

Wenn Sie dieses Jahrbuch durchblättern, werden Sie sehr schnell feststellen, dass wir nicht alle deutschen Texte ins Albanische übersetzt haben und umgekehrt. Dennoch wagen wir, es Ihnen in dieser Form vorzulegen. Überall, wo der Text nicht weiterhilft, sprechen die Bilder "unserer" Kinder für sich.

Wir sind angetreten, um für die Zukunftschancen der Kinder des Kosovo etwas zu tun. Sie sind es wert, dass wir uns für sie einsetzen. Unsere Schule mit den Internaten ist einerseits nur ein kleiner Beitrag, andererseits ein deutlich sichtbares Zeichen der Hoffnung.

Für Ihre Unterstützung und Ihr Interesse sei Ihnen allen ganz herzlich gedankt!

Ihr
ALG-Team

Të dashur lexues,

Vjetari ynë do t'ju njohë me ne, do t'ju informojë për arritjet tona në këto vite, dhe në veçanti, në vitin e fundit shkollor.

Natyrisht që do t'ju tregojmë për zanafillën e Asociation Loyola-Gymnasium dhe synimet tona. Ju do të mësoni për pedagogjinë ignaciane, për parimet dhe pedagogjinë në Loyola-Gymnasium, dhe shumëçka për jetën e nxënësve tanë në shkollë dhe konvikte.

Kur ta shfletoni këtë Vjetar do të kuptoni shumë shpejtë se ne nuk kemi përkthyer të gjitha tekstet e gjuhës gjermane në shqip. Prapëseprapë ne po ju drejtohem në këtë mënyrë. Gjithkund ku nuk ju ndihmon teksti, për ju flasin fotografitë e fëmijëve tanë.

Ne ndërmorëm këtë, sepse duam të bëjmë diçka, t'u japim një shans për ardhmërinë, fëmijëve të Kosovës. Ata e meritojnë këtë. Shkolla jonë me konvikte është vetëm një kontribut i vogël, dhe në anën tjetër një shkëndijë shpresëdhënëse për të ardhmen.

Ju falenderojmë dhe ju jemi shumë mirënjohës për interesimin dhe përkrahjen tuaj!

Juaji
ALG-Team

Jahrbuch 2012/13

Vjetari

Liebe Eltern, liebe Freunde	6
Të dashur prindër, të dashur miq	6
Loyola-Gymnasium & Friedrich-List-Gymnasium	7
16 prill 2012 – Aktivitete në lëndën gjuhë angleze	8
16 prill 2012 – Aktivitete në lëndën e fizikës	9
16 prill 2012 – Aktivitete në lëndën e kimisë	10
16 prill 2012 – Aktivitete në lëndën e kimisë	11
16 prill 2012 – Puna në kuzhinë – kënaqësi dhe përvojë e veçantë	12
16 prill 2012 – Festa e gurthemelit të shkollës	12
16. April 2012 – Schulfest am Jahrestag der Grundsteinlegung	13
16. April 2012 – Quiz	14
Teaching a second language	15
16. April 2012 – The Open Day	15
16. April 2012 – Student opinions	16
Rede zum Beginn der Praktika	18
Hintergrund – Prapavija	18
Erfahrungsbericht	19
Përvojat e deritanishme të shkollimit në Gjermani	19
Mein Weg zur Ausbildung	20
Abitur – und was dann?	20
Matura – dhe pastaj?	20
Praktikum in der Asklepios-ASB Klinik Radeberg	21
Betriebspraktika in Deutschland	22
Praktikat në Gjermani	22
Ausbildung abgeschlossen	23
Teilnehmende Firmen	23
Lehrer und Erzieher – Partner der Eltern, Freunde der Schüler	24
Pedagogët dhe edukatorët tanë – Partnerë të prindërve, miq të nxënësve	24
Verwaltung – Organisation & Rückhalt	27
Administrata – Organizimi & Mbështetja	27
Leitung – Ideengeber & Gestalter	29
Udhëheqja – Ideatorët & Konstruktörët	29
Abiturrede 2012 – Kultur und Fortschritt	30
Fjalimi i maturës 2012 – Kultura dhe përparimi	30
Landeskundeseminar in Köln und Leipzig	34
Seminari kulturor në Köln dhe Leipzig	34
Gute Lehrer	36

De magistro optimo	36
Der Besuch von Prof. Dr. Christian Schwarz-Schilling	38
Vizita e prof. dr. Christian Schwarz Schilling	38
E-Mail von Peter Caesar	39
De lingua Latina in Loyola-Gymnasio	39
Rede zum Unabhängigkeitstag – 17.02.2012	40
Formimi i Parlamentit të nxënësve dhe roli i tij	41
L O Y O L A	41
Schreibwettbewerb der Deutschen Botschaft Pristina 2012	42
Gjimnazi Loyola-Gymnasium një pjesë e Gjermanisë në mes të Kosovës	43
Praktikum am Loyola-Gymnasium	43
Präsidentin Jahjaga ehrt 30 Persönlichkeiten	44
Presidentja Jahjaga dekoroi 30 personalitete	44
Kinder mit großen Herzen	45
Kinder brauchen Zukunft – Gedanken zum Bildungsauftrag des Loyola-Gymnasiums	46
Fëmijëve u nevojitet e ardhmja – Mendime mbi misionin arsimor të Loyola-Gymnasiums	46
Using the language for a greater cause	57
Cleaning up our town	57
Një vizitë pune dhe rekreative me interes të veçantë në jug të Shqipërisë	58
S A R A N D A	59
B U T R I N T I	59
The Trip to the South of Albania	60
Udhëtimi në jug të Shqipërisë	60
Alphabetum et pronuntiatio	61
You think English is easy?	63
Statistik – Haushalt, Schüler, Mitarbeiter	64
Statistikë – Buxheti, Nxënësit, Bashkëpunëtorët	65
Standardi dhe debatet e sotme rreth tij	66
Detyra të zgjidhura në matematikë	67
Vizita në Kompleksin e Lidhjes Shqiptare të Prizrenit	68
KAS-Seminar me nxënës nga Prishtina dhe Maqedonia	69
English lesson	69
Një vit përplot aktivitete sportive	70
Shënim nga një vizitë në Pragë	72
MBI URËN E PELEGRINËVE	72
Nëna	73

Inhalt

Matura – periudhë e paharrueshme	73
Matura – akt pjekurie, përvoje e maturie	73
Europa-Marathon – Görlitz	74
When the Lamp is Shattered	75
Kur llamba thyhet	75
Gëzuar Festat	75
Klasse – Klasa – VI a	76
Klasse – Klasa – VI b	76
Klasse – Klasa – VI c	76
Klasse – Klasa – VII a	77
Klasse – Klasa – VII b	77
Klasse – Klasa – VII c	77
Klasse – Klasa – VII d	78
Klasse – Klasa – VIII a	78
Klasse – Klasa – VIII b	78
Klasse – Klasa – VIII c	79
Klasse – Klasa – IX a	79
Klasse – Klasa – IX b	79
Klasse – Klasa – IX c	80
Klasse – Klasa – X a	80
Klasse – Klasa – X b	80
Klasse – Klasa – X c	81
Klasse – Klasa – X d	81
Klasse – Klasa – XI a	81
Klasse – Klasa – XI b	82
Klasse – Klasa – XI c	82
Klasse – Klasa – XI d	82
Klasse – Klasa – XII a	83
Klasse – Klasa – XII b	83
Klasse – Klasa – XII c	83
Auszeichnungen – Të shpërblyerit	84
Wo sind unsere Maturanten 2011/12 immatrikuliert	85
Nxënësit maturantë 2011/12 që janë regjistruar në fakultete	85
Leben im Internat	86
Internatsgruppe – Grupi konviktor – I	86
Internatsgruppe – Grupi konviktor – II	87
Internatsgruppe – Grupi konviktor – III	87
Internatsgruppe – Grupi konviktor – IV	87
Internatsgruppe – Grupi konviktor – V	88

Përmbajtja

Internatsgruppe – Grupi konviktor – VI	88
Internatsgruppe – Grupi konviktor – VII	88
Internatsgruppe – Grupi konviktor – VIII	89
Jeta në konvikt	89
Turneu në shah – nxënësi Ylber Roka më i miri	90
Turneu në pingpong ndiqet me interes nga nxënësit	90
Bora në Loyola-Gymnasium	91
Kinemaja në konvikt	91
Kompromisi dhe solidariteti në shkollën tonë	92
Turne në futboll i vajzave	92
Loyola-Gymnasium – një vend i mundësive për aktorët e rinj	93
Një mysafir nderi në grupin tonë	93
Një mbrëmje në "Luna Park"	94
Vizita në Gadime	94
Përshtypje nga orët e mësimit në konvikt	95
Në Loyola-Gymnasium – duke ndjekur rrugën e vëllait	95
Takim me artistë	95
Ditët e fundit në konvikt	95
Një e diel jo e zakonshme	96
Customs & Traditions	96
Arti dhe misteri i tij	97
Ekskursioni në Durrës	98
Kampimi në Rugovë	99
Besucher in Prizren – Unsere Besuche	100
Mysafirët në Prizren – Vizitat tona	100
Mitglied werden und/oder spenden – Të bëheni anëtar dhe/ose donator	102

Grußwort

Liebe Eltern, liebe Freunde
P. Walter Happel SJ

Liebe Eltern,
liebe Freunde des Loyola-Gymnasiums,

wieder einmal dürfen wir Ihnen unser Jahrbuch zukommen lassen. Es ist ein buntes Kaleidoskop von Ereignissen in Schule und Internat im Laufe des vergangenen Schuljahres. Sicherlich ist es kein kompletter Überblick, aber man kann doch immerhin einen Gesamteindruck gewinnen von dem, was wichtig war.

Wichtig war sicher, dass im Schuljahr 2011/12 diejenigen die Maturaprüfung abgelegt und bestanden haben, die im Eröffnungsschuljahr 2005/06 mit der VI. Klasse ihre Schulzeit am Loyola-Gymnasium begannen und dieses Jahr mit einem Kosovo weit hervorragendem Ergebnis abgeschlossen haben. Einige von ihnen werden im Rahmen unserer Ausbildungsinitiative ihre Ausbildung in Deutschland fortsetzen können und dort studieren.

Was 2005 noch ein Abenteuer zu sein schien wurde über die Jahre also zu einer Erfolgsgeschichte mit guten Zukunftsperspektiven für unsere Schüler und damit wohl hoffentlich auch für Kosovo.

Dass die Schule auch im neuen Schuljahr wieder um gut 40 Schüler gewachsen ist, spricht für sich. Wir haben also gute Gründe mit Dankbarkeit zurück zu schauen und dabei allen zu danken, die zu dieser guten Entwicklung beigetragen haben. Das waren nicht nur die Schüler und die Lehrer, die hart arbeiten mussten. Das waren auch die Eltern und Sie liebe Freunde, die sie uns wohlwollend und kritisch begleitet und oft sehr großzügig unterstützt haben.

Jetzt wollen wir uns nicht zufrieden zurücklehnen, nein, wir wollen versuchen was ist noch besser zu machen. Wer stehen bleibt, fällt zurück! Deshalb müssen wir weiter voranschreiten denn es gibt noch viel zu tun und keines Wegs alles, was uns gelungen ist, ist über jeden Zweifel erhaben.

In diesem Sinne verspreche ich Ihnen, dass wir uns auch weiterhin anstrengen und für Neues offen sein wollen. Dass Sie uns dabei begleiten, ist ermutigend. So grüße ich Sie und danke Ihnen von Herzen auch im Namen aller Mitarbeiter aus Prizren,

Ihr
P. Walter Happel SJ
Direktor

Fjala përshëndetëse

Të dashur prindër, të dashur miq
P. Walter Happel SJ

Te dashur prindër,
të dashur miq të gjimnazit Loyola-Gymnasium,

edhe njëherë kemi kënaqësinë t'ua ofrojmë Vjetarin tonë. Është një kaleidoskop i larmishëm i ngjarjeve në shkollë dhe konvikte gjatë vitit të kaluar. Sigurisht që nuk është një pasqyrim komplet, por megjithatë mund të fitohet një përshtypje e përgjithshme nga ajo çfarë ishte më e rëndësishme.

E rëndësishme ishte sigurisht, gjenerata, e cila ka filluar klasën e gjashtë në vitin e parë të hapjes së shkollës 2005/06, mori pjesë në provimin kombëtar të maturës në vitin shkollor 2011/12, dhe kaloi atë me sukses të shkëlqyer dhe me rezultat të lartë në krahasim me të gjithë moshatarët e tyre në mbarë Kosovën. Disa nga ata do të vazhdojnë të mësojnë praktik dhe studimet e tyre në Gjermani në kuadër të iniciativës sonë për praktikë dhe shkollim jashtë vendit.

Ajo çfarë në vitin 2005 dukej si të ishte një aventurë, me kalimin e viteve u bë histori e sukseseve me një perspektivë të mirë për të ardhmen e nxënësve tanë dhe me shpresë për Kosovën.

Kjo më së miri vërehet me rritjen e numrit të nxënësve në vitin e ri shkollor për 40 nxënës. Ne kemi arsye të mira me mirënjohje të shiqojmë prapa dhe në këtë mënyrë të falënderojmë të gjithë ata, të cilët kanë dhënë kontributet e tyre në këtë performancë të mirë. Këta nuk ishin vetëm nxënësit dhe profesorët, të cilët u desht të punojnë shumë. Pjesë e suksesit ishin edhe prindërit dhe ju të dashur miq, ju që na keni përcjellë me dashamirësi dhe me kritikë tuajë dhe shpesh na keni mbështetur edhe me zemërgjerësinë tuaj.

Tani nuk do të tërhiqemi dhe të pushojmë në të qenurit të kënkur, jo, ne dëshirojmë të përqijemi, që edhe në vazhdimësi të punojmë edhe më mirë. Kush qëndron në mënyrë pasive bie mbrrapa! Ne do të vazhdojmë të ecim përpara pasi që ka edhe shumë punë për të bërë dhe në asnjë mënyrë nuk duhet të dyshojmë në atë çfarë është arritur.

Në këtë kuptim ju premtoj, që edhe më tutje dëshirojmë të përqijemi dhe të jemi të hapur për ide të reja. Shoqërimi juaj është inkurajues për ne. Kështu unë, nga Prizreni, ju përshëndes dhe ju falënderoj nga zemra gjithashtu edhe në emër të të gjithë bashkëpunëtorëve,

Juaji
P. Walter Happel SJ
Drejtor

Loyola-Gymnasium & Friedrich-List-Gymnasium Prof. Neki Jahaj & Prof. Besmire Azemi

Vor vier Jahren, als wir ein paar "Deutsche", wie wir sie damals nannten, in Prizren trafen, waren sie nur die Initiatoren für eine Zusammenarbeit zwischen unserer Schule, dem Loyola-Gymnasium, und dem Friedrich-List-Gymnasium in Gemynden. Vielen von uns war diese Zusammenarbeit ein großes Anliegen, aber die Erfüllung war noch ungewiss.

Nach erfolgreich geplanter Zusammenarbeit beider Seiten sah man mit der Zeit doch große Erfolge, die wir unter Mühen erreicht hatten. Rückblickend können wir mit großem Stolz feststellen, dass wir es geschafft haben, durch den Schüleraustausch einiges zu bewirken, z.B. neue Partner zu finden und vor allem neue gute Freundschaften zu schließen.

Durch diesen Schüleraustausch haben wir die Möglichkeit, uns gegenseitig zu zeigen, wer wir eigentlich sind, die wir doch aus zwei unterschiedlichen Ländern mit unterschiedlichen Kulturen stammen. Dies haben wir in diesem Jahr mit dem erarbeiteten Projekt "Menschen – Njerëzit: Wir geben unserem Gastland ein Gesicht", erreicht. Das Projekt war auch Auslöser dafür, dass sich die Klischees und die Meinungen vieler geändert haben.

Sich gegenseitig näher zu kommen, heißt Brücken zwischen den Menschen zu bauen, und ich meine damit belastbare Brücken.

Deswegen möchte ich mich herzlich bei all denen bedanken, die an diesem Projekt mitgearbeitet haben und weiterhin arbeiten werden. Unter anderem gilt unser Dank den Herren Friedhelm Moll und Jürgen Endres, die dieses Projekt mit initiiert haben.

Para katër vjetësh, kur i takuam në Prizren disa "gjermanë", kështu i quajtëm atëherë, e ata ishin vetëm iniciatorë të një bashkëpunimi ndërmjet shkollës sonë Loyola-Gymnasium dhe shkollës Friedrich-List-Gymnasium nga Gemynden. Për shumë nga ne ky bashkëpunim ishte një dëshirë e madhe, realizimi i së cilës ishte akoma i pasigurtë.

Pas planifikimeve dhe bashkëpunimeve të suksesshme nga të dy anët, u panë me kohë suksese të mëdha, të cilat u arritën vetëm me mund të madh. Sot, ne mund të themi me krenari se arritëm, që përmes këtij shkëmbimi të nxënësve, të gjejmë partnerë të rinj dhe sidomos të lidhim miqësi të reja dhe të mira.

Nga ky shkëmbim i nxënësve kemi mundësi të prezantohe mi dhe t'i tregojmë njëri-tjetrit kush jemi, edhe pse jemi nga vende të ndryshme dhe me kultura të ndryshme. Ne e kemi arritur këtë në projektin e zhvilluar këtë vit, të cilin e kemi quajtur sipas motos "Menschen – Njerëzit: Ne i japim figurës tonë një fytyrë". Ky projekt ishte me shkas, sepse stereotipet dhe opinionet e shumta kanë ndryshuar.

Andaj, ne duhet të punojmë për t'u afruar më afër njëri – tjetrit, për të ndërtuar mes njerëzve ura të forta lidhjeje e bashkëpunimi.

Me këtë rast dëshirojmë t'i falënderojmë përzemërsisht të gjithë ata, të cilët kanë bashkëpunuar në këtë projekt dhe të cilët do të vazhdojnë edhe më tutje të punojnë. Ndër ta, veçanërisht duam t'i përshëndesim z. Friedhelm Moll dhe z. Jürgen Endres, të cilët e kanë filluar këtë projekt.

Tag der offenen Tür

16 prill 2012 – Aktivitete në lëndën gjuhë angleze

Në ditët e sotme, mund të numërohen në gishta gjërat tek të cilat nuk gjejmë ndonjë frazë në gjuhën angleze. Tashmë, të gjitha lidhen me të njohurit e kësaj gjuhe, pa të cilën asgjë, të themi askund nuk mund të përfundohet me sukses.

Dhe, pas gjitha këtyre, nëpër shkolla kjo lëndë pa dyshim që duhet të mësohet e të vlerësohet deri në pikën më të lartë të mundshme. Kështu ndodh edhe në shkollën tonë.

Është kjo një ndër lëmitë kryesore, që në një shkollë si kjo jona, të bën të ndjehesh krenare për aktivitetet dhe mundësitë e mësimi.

Një ndër to është edhe "Dita e dyerve të hapura", ku ne, disa nxënës, u mbledhëm dhe vendosëm që këtë ditë ta kalojmë në mënyrë të veçantë me gjuhën angleze.

Në fillim ishte paksa vështirë. Si çdo punë që kërkon përkushtim, ashtu ishte edhe në këtë aktivitet.

Pas përzgjedhjes së klasës se ku do të mbahej aktiviteti, filluam të punonim disa ditë pas orëve të rregullta të mësimi, së bashku me arsimtaren e gjuhës angleze, Pranverën.

Pas një angazhimi të madh, ne ia arritëm qëllimit. Ishte 16 prilli dhe shikonim tek hynin njerëzit pa u ndalur; shikonin punën tonë e na përgëzonin. Ishin diku rreth 50 iluzione optike të varura gjithandej nëpër klasë, që zgjuan interesin te pothuajse çdo person, që nga mosha e re e deri te më të rriturit.

Dita e dyerve të hapura

Ora Vezgishi, Rrona Temaj, Era Çollaku, Petrit Siqeca, Rron Kasapolli – IX a

Duke parë këtë aktivitet dhe të tjerët si ky, prindërit tanë ishin më të kënaqur e më të lumtur, sepse nga një shkollë si kjo, krijohen gjenerata të rinjsh, nga të cilët edhe pritjet janë të mëdha.

Shpresojmë që çdo 16 prill do të përmbajë aktivitete po kaq zbavitëse e të rëndësishme, ndoshta edhe më shumë. Falënderim

i veçantë u drejtohet të gjithë atyre që me kalimin e kohës, na bënë të kuptojmë, që pa marrë parasysh vështirësitë, ky është vendi që i takojmë, vend që na bën të krenohemi.

16 prill 2012 – Aktivitete në lëndën e fizikës Lot Hoxha – X a

Lënda e fizikës për dikë mund të jetë e thatë, e pakuptimtë, e mërzitshme, por nuk mund të them të njëjtën gjë kur bëhet fjalë për punën praktike në laborator. Ligjet e dukuritë fizike i hasim kudo, në çdo veprim që bëjmë në jetë, kudo që ndodhemi, duke u nisur që nga lapsi me të cilin po e shkruaj këtë artikull. Për këtë arsye laborator i fizikës është ndër pikat më të frekuentuara dhe me interes për vizitorët me rastin e Ditës së dyerve të hapura – 16 Prillit.

Unë pata fatin që bashkë me shokun e klasës, Bujarin, të punojmë në laboratorin e fizikës më 16 prill. Padyshim që pjesa më e vështirë ishin përgatitjet paraprake. Gjatë përgatitjeve ne ishim nën stres të vazhdueshëm, sepse eksperimentin e zhvilluam me një pajisje të re të papërdorur deri atëherë, prandaj nuk ishim të sigurtë nëse do t'i merrnim rezultatet e duhura. Profesoresha ishte gjithnjë në gatishmëri për të na ndihmuar dhe vazhdimisht na këshillonte për punë precize. Ne iu përveshëm punës me laps e letër në dorë dhe me mjetet e nevojshme për matje dhe llogaritje matematikore.

Eksperimenti kishte të bënte me vërtetimin e Ligjit mbi Ruajtjen e Energjisë, me ndihmën e karrocës që ndodhej në lartësi të caktuar nga rrafshi e cila ilustron në mënyrë praktike energjinë potenciale. Karroca ishte e lidhur me dërhem, me këtë rast nxitimi gravitacional i tokës që vepron në dërhem, e tërheq teposhtë duke shkaktuar njëkohësisht lëvizjen e karrocës. Për ta vërtetuar ligjin, i zhvilluam dy raste në të cilat masa e karrocës ishte e

ndryshme. Në fund energjia e përgjithshme e gjithë sistemit duhet të dalë vlerë konstante në të dyja rastet (kështu thuhet teorikisht). Ne nuk shpresonim që të arrinim saktësi maksimale, por të paktën vlera të përafërta. Por ndodhi ajo që më së paku e prisnim. Në fund për të dyja rastet nxorëm vlerë të njëjtë të energjisë së përgjithshme të sistemit. Një ndjenjë e paharrueshme, sikur të kishim zbuluar diçka!

Pjesa tjetër ishte thjesht kurorëzim i punës sonë, pra demonstrimi para vizitorëve. Megjithatë demonstrimi ishte punë e lehtë, emocionet ishin gjithnjë me ne. Në mesin e vizitorëve të interesuar për eksperimentin tonë kishte edhe profesorë të lëndës së fizikës dhe degëve të tjera që lidhen me fizikën, të cilët na provokonin me pyetje, me qëllim testimin e njohurive tona, por njëkohësisht edhe testimin e kualitetit të mësimit në shkollën tonë. Se a kemi qenë të suksesshëm dhe e kemi përfaqësuar denjësisht shkollën tonë, këtë përgjigje e dinë më së miri ata që na kanë vizituar.

Kjo përvojë nuk do të mbetet në kujtesën time vetëm si punë laboratorike, por edhe si mësim i vyeshëm për rezultatet pozitive që sjell zelli dhe përkushtimi nga punët që bëjmë.

16 prill 2012 – Aktivitete në lëndën e kimisë Festa Vezgishi – X b

Këtë vit ishte shtatë vjetori i vënies së gurthemelit të shkollës sonë. Si çdo vit, edhe këtë herë nxënësit e shkollës sonë të çdo klase qenë të angazhuar në programet e lëndëve të ndryshme mësimore, në mënyrë që sadopak t'i argëtojnë vizitorët dhe t'u tregojnë aftësitë e fituara në pjesën e kaluar të vitit shkollor.

Ashtu si shokët dhe shoqet e mia, edhe unë kam qenë e angazhuar në këtë program. Drejtimi im në këtë vit ka qenë lënda e kimisë. Së bashku me shumë shokë dhe shoqe të tjera nga klasat e ndryshme kemi punuar për një kohë të gjatë për t'u paraqitur përpara vizitorëve sa më mirë që të mundemi. Besoj që e kemi arritur qëllimin, por për ne synimi nuk ishte vetëm t'i argëtojmë të tjerët, por të argëtohem edhe vetë.

Pas një pune të lodhshme dhe atraktive, të gjithë ndieheshin krenarë për punën e bërë. Për mua ishte një përvojë shumë e mirë dhe e nevojshme. Besoj se edhe vitin e ardhshëm do të jemi në gjendje, me njohuritë e reja që do t'i marrim, të paraqesim një program ndoshta edhe më atraktiv.

Sublimimi i jodit

Mjetet e punës:

- Hinkë
- Kupshore porcelani
- Rrjetë asbesti
- Trekëndësh hekuri
- Flakëdhënës

Reagentët:

- Kristalet e jodit

Ecuria e punës

Në një kupshore porcelani vendosim disa kristale të jodit dhe e mbulojmë me hinkë. Kupshorja e porcelanit, e mbuluar me hinkë, ngrohet gradualisht me flakëdhënësin e vendosur mbi rrjetën e asbestit. Pas një kohe do të vërehet avulli me ngjyrë vjollcë që do të lirohet nga kristalet e jodit. Pasi ta lëmë për një kohë të caktuar kupshoren me hinkë të ftohet, do të shfaqen në muret e hinkës kristalet e pastra të jodit. Me këtë vërtetohet se jodi është substancë me veti të sublimimit.

Tretshmëria e jodit

Mjetet e punës:

- Provëza
- Mbajtëse metalike
- Mbajtëse e drurit

Reagentët:

- Kristalet e jodit
- Kloroform (CHCl_3)
- Kalium jodidi (KJ)
- Eter

Ecuria e punës

Në një provëzë hedhim sasi të njëjta të kloroformit, tretësirës së KJ dhe eter. Në këtë rast do të vërejmë që do të ndahen tri shtresa, që na tregojnë se ato nuk reagojnë njëra me tjetrën. Në provëzë hedhim një kristal jodi, me ç' rast do të formohen tri ngjyra të ndryshme, që tregojnë tretshmëritë e ndryshme të jodit në këta tretës.

Ekstraktimi i tretësirës ujore të jodit në kloroform**Mjetet e punës:**

- Mbatjtëse hekuri
- Unazë hekuri për filtrim
- Hinkë ndarëse
- Flakëdhënëse

Reagentët:

- Tretësirë ujore e jodit ose kristale të jodit
- Kloroform
- Gotë me madhësi 250 ml

Ecureja e punës

Nëse përdorim tretësirë ujore të jodit, atëherë në hinkën ndarëse hedhim 10 ml tretësirë ujore të jodit dhe në të shtojmë afër 5 ml kloroform e pastaj këtë përzierje e tundim mirë. Gjatë tundjes e hapim për një kohë të shkurtër rubinetin e hinkës, në mënyrë që presioni në hinkë të barazohet me shtypjen atmosferike. Nëse përdorim kristale të jodit, atëherë së pari vendosim 5 ml kloroform, pastaj hedhim një kristal të jodit. Pas kësaj hinka ndarëse vendoset në unazë e cila është e përforcuar për mbajtësen e hekurit. Pas qëndrimi për një kohë, ndahen dy shtresa dhe e lëshojmë prej hinkës ndarëse shtresën e poshtme në gotë. Pas kësaj hedhim edhe 5 ml të tjera kloroform dhe përsëri shtresën e kloroformit e derdhim në gotë, proces që e përsëritim derisa tretësira të pastrohet deri në fund.

Tag der offenen Tür

16 prill 2012

Puna në kuzhinë – kënaqësi dhe përvojë e veçantë

Kaltrina Beqiraj – XI d

Disa nga gjërat që ne i mësojmë në konviktin e shkollës sonë është edhe mënyra se si të shërbehet ushqimi gjatë organizimeve dhe festave të ndryshme. Për "Ditën e dyerve të hapura" për ne ishte kënaqësi që t'u shërbenim mysafirëve të lartë nga Gjermania, kryesisht të ftuar të drejtorit të shkollës sonë.

Gjatë asaj kohe ne servuam ushqime të ndryshme, të një kualiteti të veçantë dhe njëkohësisht u munduam që të jetë gjithçka e shijshme dhe të kalojë në frymën e mikpritjes.

Zakonisht kjo është një ditë e veçantë dhe mundohemi që gjithçka të jetë më ndryshe se herave të tjera. Si gjithmonë ka shumë mysafirë të huaj që vijnë për "Ditën e dyerve të hapura" dhe me kënaqësi mundohemi që t'i mirëpresim sa më mirë.

Përveç gjithë këtij shërbimi, në fund servohet edhe ajo e këndshme – ëmbëlsira e përgatitur enkas për këtë ditë, që ndahet në pjesë dhe servohet për secilin mysafir që ndodhet aty.

Është kënaqësi të jesh pjesë e këtij lloj shërbimi, që të jep mundësi të mësosh gjithçka rreth saj.

Dita e dyerve të hapura

16 prill 2012

Festa e gurthemelit të shkollës

Si çdo vit më 16 prill, ne festuam, përvjetorin e vendosjes së gurthemelit, festën e shkollës sonë. Qielli ishte ende i vrenjtur me ne, dhe më pas gjatë pjesës së fundit muzikore në amfiteatër filluan pikat e para dhe më pas të binte shi.

Këtë herë kishin ardhur edhe më shumë prindër se deri tani, ata vizituan ekspozitat e shumta në hapësirat e shkollës dhe të konviktit si dhe përcollën me kureshtje aktivitetet e larmishme të nxënësve. Ishte me të vërtetë e mahnitshme ajo që nxënësit kishin përgatitur së bashku me të gjithë mësuesit e tyre.

Fatmirësisht përsëri patëm përkrahjen e KFOR-it, me lojëra dhe ushtrime të ndryshme për ti shprehur aftësitë. Ata kishin organizuar edhe furnizimin me ushqim. Në kohën e drekës, për më pak se gjysmë ore, janë shpërndarë më shumë se 1000 hamburgerë.

Ishte e mjaftueshme për të gjithë, të gjithë e shijuan, dhe ne, pavarësisht rigave të vogla të shiut, patëm një festë të bukur.

16. April 2012 Schulfest am Jahrestag der Grundsteinlegung

Wie jedes Jahr feierten wir am 16. April, dem Jahrestag der Grundsteinlegung, unser Schulfest. Der Himmel war noch gnädig mit uns und es begann erst zu tröpfeln und dann zu regnen, als der musikalische Teil im Amphitheater zu Ende ging.

Es waren dieses Mal auch noch mehr Eltern als bislang gekommen, die die vielen Ausstellungen in den Schul- und Internatsräumen besuchten und sich interessiert die unterschiedlichsten Aktivitäten der Schüler ansahen. Es war wirklich bewundernswert, was die Schüler zusammen mit ihren Lehrern alles vorbereitet hatten.

Unterstützt hatte uns wieder dankenswerter Weise die deutsche KFOR, die wieder einmal mit Spielen und Geschicklichkeitsübungen dabei war. Sie hatte auch die Verpflegung organisiert. Zur Mittagszeit waren in weniger als einer halben Stunde mehr als 1000 Hamburger ausgegeben.

Alle Besucher wurden satt, allen hat es geschmeckt und wir hatten ein schönes Schulfest trotz des Nieselregens.

Tag der offenen Tür

16. April 2012 – Quiz
Bleron Faiku – XI c

One of the most important days at our school is the Open Day when teachers together with their students try to prepare different activities, which should be both interesting and attractive for the public. In order to fulfill this purpose, together with our English teacher we decided to make a quiz in English and to present it during the Open Doors Day. It was the first time, that we organized a quiz in English during the Open Doors Day, and fortunately it was well-accepted by the guests, who were quite interested in it, and most of them tried it out and participated in it.

The questions included different topics like sport, music, art and of course a lot of them were about science. The topics contained within themselves problems, which the guests had to solve. This quiz was really well-prepared, and was projected on the wall. So all the guests had the chance to see the questions. Those who participated, said that they learned a lot of new things while doing that quiz. They were awarded with certificates which we had prepared for them.

We really worked a lot for that quiz, but in the end we were proud of our work. All in all, English classes can be really enjoyable and very useful at the same time. I must admit that: "You learn something every day if you pay attention and it's good to test yourself when you have a chance!"

Dita e dyerve të hapura

16. April 2012 – Quiz
Nik Raja – XI b
Ndriqim Musliu – XI c

The Open Day is the anniversary of our school. This day has become a traditional holiday for our school, where the students have the chance to show their skills by organizing different kinds of activities. Almost all students from all grades, for this kind of organization, are divided into small groups and together with their teachers they organize different activities.

This time, students from grade XI, together with our English teacher, Luljeta Hoxha, tried to organize something where not only the students, but even the parents would have the chance to participate. So we decided to organize a quiz.

We divided our jobs, so every participating student had to do something. Some of us found the questions for the quiz, some others took care of the computer part and some others designed the certificates for the winners. In the end everybody had done his job and everything was ready for the Open Day.

On the Open Day we prepared everything in a classroom and then people started coming. We had 30 participants from which 10 had won and were given certificates which proved that they were winners in our quiz and the certificates were signed by our English teacher.

That day we didn't show our skills as much as the parents did and that was a really good experience watching the parents competing with the students. They didn't look like parents and students. They looked like good friends having fun and that was the purpose of the quiz.

In the end of the day we and our English teacher concluded that the quiz had achieved its purpose and we all were happy with our work. Maybe this year we will organize something else but that quiz had its special meaning for us and will be one of the best organizations we had ever participated in.

Tag der offenen Tür

Teaching a second language Prof. Myrvete Sopaj

Teaching a second language does not require from a teacher to only enter a classroom, finish a lesson and be done with it. A good teacher always asks the famous question:

"How did the children feel during the lesson?"

This question can simultaneously be asked and answered by the teacher himself/herself. The mere fact that most of the students are active during a lesson can be a good answer to this question. On the other hand we might have experienced moments catching students checking the time left before the lunch break and at the end of the school day.

On the whole we teachers and students all together don't only meet in the school halls or in the classrooms but we also live together and do our best.

To do our best as teachers means that we not only care about our own teaching but also about the students learning. Because, there are students who might share the same interests or some others who may have difficulties copying with certain subjects. Some others have a lack of previous knowledge so they have to catch up with others, so all these problems are known to us and we hope to change them for the better and help them to overcome these difficulties.

One of the ways to make our children and ourselves feel at home in our school is the day of the open doors. I think that "where there are children there will always be a place for games, experiments or innovations". And during this day we present, prepare and do

Dita e dyerve të hapura

The Open Day Student opinions

something that it is indeed a mixture of activities for all types of learners, visual, audible, tactile.

We have been working for over a month with my students in the project of English. The students were proud to recite lovely poems in front of their parents, they played a tune from the story of Hansel and Gretel after that they played in the drama "Hänsel and Gretel" and the program was finished with fun games and activities.

But, since students are the best story tellers, let us see how they felt about this experience and also, let us look at the pictures which we have chosen since they can speak louder than words.

Arian Lushi – VI c

We spent the Open Day with a lot of activities. I was a part of the English project. We had to prepare a play called Hansel and Gretel. I sang a song with the same name at the play which we had already prepared with professor Kastriot. What a coincidence! Besides we have also recited a lot of poems. At the end of the program we had a lot of fun with activities which were prepared as a surprise by our English teacher. It was such a wonderful day and I believe our parents were very pleased. I was so happy to perform in front of them. I was sad only because of one thing, that I didn't win!

Leart Kabashi – VI a

The Open Day was very exciting. First we listened to some music in the amphitheater and then we continued in class with our prepared program. KFOR soldiers were there too. They had prepared some food for us. I had great fun!

Endi Thaci – VI a

This day was for me like a great party. After the concert all of the students presented programs in different projects. I was a part of the English subject. I had a great time even though we were all a little bit afraid because of the audience. We read poems, sang songs, presented our play and a lot of other fun games accompanied with lines quizzes. After the program we had the opportunity to have a hamburger and drink something.

Leila Arapi – VI c

I was a part of the English subject on this day. I had the role of the narrator. We spent a lot of hours to prepare this play and the result was great. But, there were also a lot of other activities in other projects. Outside the school the KFOR prepared many activities which made me feel as if we were in Germany. In the schoolyard there were also some tables with some handmade photo albums, notebooks, pens and a lot of other things which were crea-

ted by our students. It was interesting also that we had guests from Germany. They visited each class to see our programs. Every class door was opened and parents could enter in and see the program. All people were having fun not only the students of our school. It was wonderful!

Rita Bekqeli – VII a

The Open Day is a day when everyone is welcome. Teachers and students prepare a lot of shows. I love the beginning of the open doors because it has to do with music and I love music. After the music program we started with our program. We did a lot of exercises so we were excited and wondered how it was going to be. I recited the poem "what is pink" together with my friend Arian. Then after that the surprise started. The surprise was our little play "Hänsel and Gretel". The students who were going to play were my friends, they did it in a wonderful way like real actors and actresses. After the show we went out and met some friends and we had a lot of fun. I enjoyed it so much! That day was amazing and I'll always keep it in my heart.

Arta Hoxha – VII a

First I was so scared acting in front of all these people. My heart was beating so fast. I couldn't think of anything else but the bad things like "What if I fell – everybody will laugh at me and then I will be embarrassed". But I overcame the fear. We had so much fun especially by playing the unexpected games which were prepared in advance by our teacher But we didn't know anything about them. It was a real surprise. I won and was rewarded with two candies. But then our teacher gave something to everyone. We were happy that we succeeded, we managed to make our parents to be proud of us. We were all satisfied we walked through the school smiling and feeling like in fairy tales.

Ausbildungsinitiative

Rede zum Beginn der Praktika
26.03.2012 – Haver & Boecker Oelde
Michael Werhahn-Röttgen – Vorstand/Förderverein

Sehr geehrter Herr Haver,
sehr geehrter Herr Bürgermeister,
sehr geehrte Vertreter der an der Ausbildungsinitiative
beteiligten Unternehmen,
liebe junge Freunde aus Prizren, Gjakovë und Klina,

im Namen der Freunde und Förderer des Loyola-Gymnasiums
sowie Eurer Lehrer in Prizren und besonders auch im Namen
von Pater Happel wünsche ich Euch von Herzen allen Erfolg
für das bevorstehende Praktikum. Wir alle hoffen mit Euch,
dass Ihr am Ende einen Vertrag für die weitere Ausbildung in
Oelde und Beckum erhalten werdet.

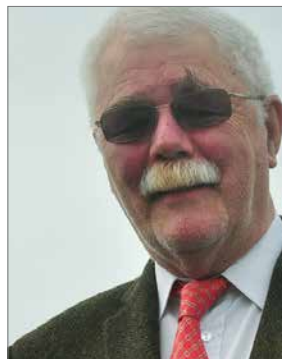
An dieser Stelle möchte ich auch die besten Wünsche und
Grüße von Herrn Dr. Mirdita, Eurem Botschafter in Berlin,
übermitteln. Dr. Mirdita hat mich noch gestern Nacht telefonisch ausdrücklich gebeten,
Euch ganz herzlich zu grüßen. Er freut sich, dass nun zum zweiten Mal eine kleine, aber feine
Gruppe aus dem Kosovo hier eine Ausbildung erhält. Herr Dr. Mirdita, der sich zur Zeit
dienstlich in Tirana aufhält, wird Euch am kommenden Samstag in Berlin treffen – darauf
freut er sich schon jetzt besonders.

Ehe Sie aus berufenem Munde Einzelheiten zum diesjährigen Praktikum hören werden,
erlauben Sie mir noch zwei, drei Sätze zu unserem Förderverein:

Am letzten Donnerstag haben sich die Gründungsmitglieder im Hause von Dr. Heßeling
zusammengefunden, um der Gründung vor genau fünf Jahren zu gedenken.

Sie, lieber Herr Tentrup, hätten eigentlich auch Gründungsmitglied dieses Fördervereins
sein müssen, wenn man den unermüdlichen Einsatz bedenkt, den Sie und Ihre Familie und
ihre Mitarbeiter seit Jahren in die Ausbildungsinitiative stecken. Deshalb wollen wir Ihnen –
auch stellvertretend für die hier versammelten Unternehmen,
die diese Initiative unterstützen – danken, in dem wir Ihnen
diesen Erinnerungsbecher überreichen, auf den das Grün-
dungsdatum, das Vereinslogo und Ihr Name eingraviert ist.

Vielen Dank für Ihre Aufmerksamkeit.

Iniciativa arsimore

Hintergrund – Prapavija
Michael Dilla
BEUMER Maschinenfabrik GmbH & Co. KG – Deutschland

Mobilität und Internationalität sind Voraus-
setzungen für den weltweiten Erfolg
unseres Unternehmens. Aus diesem Grund
haben wir uns dazu entschlossen, das
Loyola-Gymnasium in Prizren in der Repu-
blik Kosovo zu unterstützen.

Auch die deutschen Unternehmen haben
großes Interesse an Schülern mit internati-
onaler Erfahrung. Schüler aus dem Ausland
sind bei uns willkommen. Die grenzüber-
schreitende Mobilität erleichtert uns die
Rekrutierung von Fachkräften für den inter-
nationalen Markt.

Jeder Mensch ist für sich einmalig und exi-
stiert nicht noch einmal auf der Welt. Jeder
Mensch kann bei uns lernen, ganz individu-
ell. Deshalb ist uns das Thema "Integration"
wichtig. Überall dort, wo junge Menschen
tätig werden, unabhängig von ihrer Natio-
nalität und Herkunft, wo Schüler und Aus-
zubildende selber begrifflich, anpackend
ihre Ausbildung gestalten können, identifi-
zieren sie sich mit den Aufgaben und den
Ergebnissen. Soziale Ausgrenzung, unglei-
che Chancen bei der Bildung finden bei uns
keinen Platz. Respektvoller Umgang liegt
uns am Herzen.

Getreu dem Motto: "Kinder brauchen
Zukunft" unterstützen wir gern die Schü-
lerinnen und Schüler des Loyola-Gymnasi-
ums. Unsere ersten Eindrücke sind durch-
weg positiv. Und so soll es auch in diesem
Jahr weitergehen.

Hier ein Auszug aus der Entwicklung eines
ehemaligen Schülers des Loyola-Gymnasi-
ums aus dem Kosovo, Dardan Shabani, der
seine Ausbildung bei BEUMER in Beckum im
Jahr 2011 begonnen hat.

Mobilität und Internationalität sind Voraus-
setzungen für den weltweiten Erfolg
unseres Unternehmens. Aus diesem Grund
haben wir uns dazu entschlossen, das
Loyola-Gymnasium in Prizren in der Repu-
blik Kosovo zu unterstützen.

Edhe ndërmarrjet e tjera gjermane shfaqin
një interesim të dukshëm për nxënësit me
përvojë ndërkombëtare. Nxënësit nga ven-
det e huaja janë të mirëseardhur tek ne.
Mobiliteti jashtë kufinjve na lehtëson ne si
ndërmarrje në rekrutimin e fuqive punëtore
për tregun ndërkombëtar.

Në botë nuk ekzistojnë dy njerëz të njëjtë;
çdonjëri ekziston vetëm një herë. Çdo nje-
ri ka mundësi të mësojë te ne. Për këtë
arsye tema "integrimi" ka një domethënie
të rëndësishme për ne. Çdokund ku të rin-
jtë vijnë në shprehje, pavarësisht prej kom-
bësisë ose prejardhjes, ata identifikohen
vetëm me rezultatet e tyre. Çdo i ri duhet
ta ketë mundësinë të jetë zdrurthëtar i fatit
të tij. Diskriminimet sociale dhe shanset e
pabarabarta nuk kanë vend te ne. Trajti-
mi i plotë dhe respekti i njëri- tjetrit kanë
rëndësi të madhe për ne.

Duke i qëndruar besnik motos: "Fëmijëve
u nevojitet ardhmëria", ne mbështesim
me plot dëshirë nxënëset dhe nxënësit e
gjimnazit Loyola-Gymnasium. Përshtypjet
tona të para janë mjaft pozitive dhe kështu
duhet të vazhdojë edhe në vitin që po vjen.

Në vijim, keni mundësi të lexoni një artikull,
nga ish-nxënësi i shkollës Loyola-Gymnasi-
um, Dardan Shabani, i cili në vitin 2011 ka
filluar shkollimin e tij tek ndërmarrja BEU-
MER në Beckum.

Erfahrungsbericht Dardan Shabani ehemaliger Schüler des Loyola-Gymnasiums in Prizren

Während eines sehr interessanten zweiwöchigen Praktikums bei der Firma BEUMER in Deutschland, hatte ich die Gelegenheit, mich mit dem dualen System, der professionellen schulischen Ausbildung und dem dazugehörigen Praktikum vertraut zu machen. Diese Art von Ausbildung hat bei mir einen sehr großen Eindruck hinterlassen, weshalb auch meine Zukunftsgestaltung sich in dieser Richtung orientieren wird. Dieses zweiwöchige Praktikum hat mir Hoffnung und Enthusiasmus verliehen, um meinen Zukunftswünschen näher zu kommen und neue Perspektiven zu schaffen.

Im April hatte ich noch keine Zulassung von BEUMER erhalten. Am 16. Mai 2011 bekam ich eine E-Mail von Herrn Dilla, Leiter der Ausbildungsabteilung bei BEUMER, dass ich offiziell ab dem 1. August 2011 die duale Ausbildung in dem Unternehmen beginnen kann. Diese Nachricht war für mich bis heute die wichtigste.

Die darauffolgenden Monate war ich mit Vorbereitungen zur Aufenthaltsgenehmigung beschäftigt. Es war der 1. August 2011 gekommen und ich hatte immer noch keine Antwort von der Deutschen Botschaft. Am 16. September 2011, nach großen Bemühungen seitens BEUMER und des Loyola-Gymnasiums, erhielt ich die Bestätigung für die Aufenthalts- und Arbeitsgenehmigung von der Deutschen Botschaft.

Am Samstag, dem 17. September 2011, setzte ich zum zweiten Mal meinen Fuß auf Beckumer Boden, aber dieses Mal für einen längeren Aufenthalt. Am darauffolgenden Tag war es sehr regnerisch, ich war ganz alleine, der einzige Ort, an dem ich neue Menschen kennenlernen konnte, war McDonald's. Einen Augenblick dachte ich daran, ob es das ist, was ich will.

Doch wie ein schönes Sprichwort lautet: Ein Buch soll nicht an seinem Einband beurteilt werden. Meine Einsichten haben sich generell geändert. Am Montag traf ich zum ersten Mal meine Kolleginnen und Kollegen. Ich war positiv überrascht, mit welcher Offenheit und Herzlichkeit ich empfangen wurde. Mittlerweile sind schon fünf Monate seit meiner Ankunft vergangen, und Tag für Tag bin ich mehr davon überzeugt, dass ich die richtige Entscheidung getroffen habe. Damit habe ich eine neue Perspektive und Motivation für mich geschaffen, die mich weiter vorantreiben dank der Unterstützung meiner Kollegen.

Am Schluss möchte ich mich bei der Firma BEUMER herzlich bedanken, dass Sie mir das alles ermöglicht hat.

Përvojat e deritanishme të shkollimit në Gjermani

Pas një praktike dyjavëshe e të jashtëzakonshme te firma BEUMER në Gjermani dhe pas njohjes me sistemin dual-shkollim profesional dhe punë praktike, ky sistem i shkollimit u bë alternativa më e dëshiruar për të ardhmen time. Ato dy javë më mbushën plot shpresë dhe entuziazëm. Thjesht, ky sistem shkollimi ishte pikërisht ai që më nevojitej dhe përmbushte ëndrrën time për t'u bërë një i ri me perspektivë. Por siç e ceka edhe më lart, ky ishte vetëm një aks i shkurtër i rrugës së gjatë për realizimin e ëndrrës. Ende nuk kisha marrë miratimin nga firma BEUMER, që të mund të filloja shkollimin tim tek kjo firmë.

Por gjasat nuk dukeshin keq. Më 16 maj 2011, në orën 15:36, më vjen një e-mail nga z. Dilla, udhëheqës i sektorit për arsim te firma BEUMER, ku shkruante: "Lajme të mira për ty Dardan; ti ke fituar zyrtarisht mundësinë që nga data 1 ghusht 2011 të fillosh shkollimin dual tek firma BEUMER. Ky e-mail mbetet edhe sot një ndër e-mailat më të rëndësishëm për mua, sepse ky e-mail i dha kahjen e duhur të ardhmes sime.

Muajt në vijim ikën duke u marrë me përgatitjen e dokumenteve për vizë. Një gushti kaloi dhe unë ende nuk kisha marrë asnjë përgjigje nga Ambasada gjermane. Më 16 shtator 2011, pas shumë përpjekjeve si nga ana e zyrtarëve të firmës BEUMER, si nga ana e shkollës Loyola-Gymnasium, edhe pse me vonesë, mora një telefonatë ku m'u konfirmua dhënia e vizës nga zyrtarë të Ambasadës gjermane.

E shtunë, 17 shtator 2011. Ishte hera e dytë që isha në Beckum, por këtë herë jo vetëm për dy javë, por për një kohë shumë më të gjatë. Të nesërmen ishte ditë me shi, isha vetëm dhe i vetmi vend ku mund të takojë njerëz ishte "McDonald's".

Për një çast, mendova: A është me të vërtetë kjo që dua? Por një fjalë e urtë thotë: "Një libër kurrë mos e vlerëso nga kopertina". Dhe kushdo që ta ketë thënë këtë fjalë, siç duket ka pasur të drejtë. Mendimi im ndryshoi për 180 shkallë të hënën, kur u takova me kolegët dhe me mësimdhënësit e mi. Të gjithë më pritën me një pozitivitet që thënë të drejtën nuk e kisha paramenduar. Tani kanë kaluar veçse pesë muaj që nga ardhja ime këtu, dhe çdo ditë e më shumë po bindem se kam bërë zgjedhjen e duhur. Kjo jo vetëm për arsye se jam bërë një i ri me perspektivë, por një nga arsyet që më motivon fuqishëm është përkrahja e madhe nga kolegët dhe mësimdhënësit e mi.

Edhe një herë për fund: Falimenderit BEUMER për mundësinë e dhënë.

Ausbildungsinitiative

Mein Weg zur Ausbildung Ardit Kryeziu

Kosovo ist ein Land, das vor kurzer Zeit einen Krieg erlebt und sich immer noch nicht ganz davon erholt hat. Auch das Schulsystem im Kosovo ist nicht sehr hoch entwickelt. Als ich hörte, dass ein Gymnasium unter deutscher Leitung in meiner Stadt eröffnet werden sollte, wollte ich unbedingt in diese Schule gehen. Ich hatte Glück, dass ich in dieser Schule aufgenommen wurde, denn dort gehört man zur Elite.

Da ich bereits einige Zeit in Deutschland gelebt und dort auch Deutschunterricht an der Schule hatte, beherrschte ich die Deutsche Sprache bereits. Deshalb habe ich mir immer gewünscht, nach dem Abitur in Kosovo mit meiner beruflichen Ausbildung in Deutschland fortzufahren, denn im Kosovo sind die Bildungsmöglichkeiten zu gering. Das hat uns das Loyola-Gymnasium ermöglicht, weil unser Schuldirektor, Pater Happel, Kontakte zu Unternehmen aus Deutschland hat.

Diese Unternehmen boten uns, den Abiturienten, Ausbildungsplätze an. Viele Schüler haben sich beworben und natürlich auch ich. Aber nur ein paar wurden eingeladen, um ein zweiwöchiges Praktikum zu machen. Ich habe mich sehr gefreut, dass ich einer davon war und habe mein Praktikum bei der Firma Beumer im Bereich der technischen Ausbildung gemacht. Ich war allerdings nicht der Erste aus unserer Schule, der ein Praktikum bei dieser Firma machte, denn ein Jahr vor mir waren hier bereits zwei Schüler des Loyola-Gymnasiums als Praktikanten, und einer von ihnen, Dardan Shabani, macht gerade eine Ausbildung bei der Firma Beumer. Während meines Praktikums traf ich mich mit Dardan. Der konnte mir viel über die Ausbildung bei Beumer erzählen und ich hoffte, dass ich auch einen Ausbildungsplatz bekommen würde.

Das Praktikum war ein schönes Erlebnis und eine wichtige Erfahrung. Aber das war noch nicht alles. Am Ende des Praktikums wurde mir ein Ausbildungsplatz in dieser Firma angeboten. Ich habe mich über diese Chance wirklich sehr gefreut. Endlich habe ich mein Ziel erreicht. Aber jetzt habe ich ein neues Ziel: Die Abiturprüfung, für die ich noch härter arbeiten muss. Aber erst einmal kann ich es kaum erwarten, wieder hierher zu kommen und mit der Ausbildung anzufangen.

Zu guter Letzt möchte ich mich bei Beumer bedanken, dass mir diese Chance gegeben wurde. Aber ich möchte mich auch bei unserem Schuldirektor Pater Happel bedanken, der auf diesem Weg für mich eine große Hilfe war.

Iniciativa arsimore

Abitur – und was dann?

Diese Frage stellen sich nicht nur unsere Schüler, sie wird uns auch immer wieder von unseren Freunden und Förderern gestellt. Einige haben sich nun an eine mögliche Beantwortung dieser Frage gemacht und die Ausbildungsinitiative ins Leben gerufen.

Vor allem unsere Freunde in Beckum und Oelde haben sich hier engagiert und verpflichtet. Jeweils im Herbst stellen sie unseren künftigen Abiturienten und deren Eltern ihre Firmen und Ausbildungsangebote vor.

Alle Interessierten können sich auch in Einzelgesprächen genauer informieren, um dann zu entscheiden, ob sie sich für ein Berufspraktikum im April des Folgejahres in Deutschland bewerben wollen.

Den besten Kandidaten wird danach ein Ausbildungsvertrag in Deutschland angeboten. Vielfach auch mit der Option zu einem berufsbegleitenden oder einem anschließenden Studium in Deutschland.

Matura – dhe pastaj?

Këtë pyetje nuk ia bëjnë vetes vetëm nxënësit tanë. Kjo shpeshherë na bëhet edhe nga miqtë e përкахësit tanë. Disa janë angazh-uar për gjetjen e përgjigjes së mundshme në këtë pyetje dhe e kanë jetë-suar nismën arsimore.

Para së gjithash, miqtë tanë në Beckum dhe Oelde janë angazhuar për këtë. Gjithnjë, në vjeshtë, ua prezantojmë maturantëve tanë të ardhshëm dhe prindërve të tyre firmat dhe ofertat që kanë ata.

Të gjithë të interesuarit kanë mundësinë që edhe në bisedat individuale të informohen dhe pastaj të vendosin nëse duan që të konkurrojnë në prillin e vitit të ardhshëm për një punë praktike në Gjermani.

Pastaj, kandidatëve më të mirë u ofrohet kontrata e mësimi në Gjermani, shumë herë edhe me mundësinë për përcjellje profesionale, ose vazhdimin e studimeve në Gjermani.

Ausbildungsinitiative

Praktikum in der Asklepios-ASB Klinik Radeberg
Albulena Bajraktari – XII a – Intern
Mergim Krasniqi – XII c – Intern

Als wir hörten, dass Vertreter einiger Kliniken aus Deutschland zu uns kommen würden, waren wir sehr aufgeregt. Ob auch wir an einem Praktikum teilnehmen können würden? Es war der 29. Februar 2012, als wir die Einladung für ein Praktikum von der Asklepios-ASB Klinik Radeberg erhielten. Das hat uns alle sehr gefreut. Von diesem Tag an haben wir nur noch daran gedacht, wie das Praktikum wohl sein würde.

Etwa vier Wochen später, am Mittwoch, dem 28. März, flogen wir von Prishtina nach Düsseldorf und dann von dort weiter nach Dresden. Am Donnerstag fingen wir dann mit dem Praktikum an. Zwei Tage später fuhren wir nach Berlin und blieben zwei Tage dort. Wir haben sehr viel gesehen und auch viele Fotos gemacht, z.B. den Bundestag und das Brandenburger Tor. Am Sonntag fuhren wir dann nach Dresden zurück, weil wir am Montag bereits arbeiten mussten.

Wir waren alle ein bisschen aufgeregt, denn wir hatten noch nie zuvor in einem Krankenhaus gearbeitet. Aber wegen des guten Verhältnisses zu unseren Mentoren und den anderen Mitarbeitern haben wir uns schnell an die Arbeit gewöhnt. Wir können sagen, dass wir während dieser zwei Wochen viele Erfahrungen gemacht haben. Obwohl die Arbeit auch ein bisschen anstrengend war, haben wir doch viel gelernt und sind nun für eine Ausbildung als Krankenschwester bzw. Krankenpfleger gut vorbereitet.

Wir waren viele Male in Dresden und haben dort viele historische Monumente besichtigt, die uns sehr gefallen haben. Es waren unvergessliche Momente. In Radeberg haben wir die Brauerei besichtigt, wo wir den Prozess der Bierherstellung und die Abfüllung der Flaschen gesehen haben. Diese zwei Wochen waren die schönsten, die ich jemals verbracht habe.

Wir sind sehr dankbar, dass uns die Chance gegeben wurde, ein Praktikum in einem solchen Krankenhaus zu machen.

Iniciativa arsimore

Wo sind unsere Teilnehmer an der Ausbildungsinitiative in Ausbildung

Beginn der Ausbildung 2009

Shala, Arian   Haver & Boecker

Mechatronik * (abgeschlossen 2012)

Beginn der Ausbildung 2011

Temaj, Rita   Haver & Boecker
 Bisaki, Nikson   Haver & Boecker
 Shabani, Dardan   Beumer
 Bala, Arjan   Göcking Konstruktion
 Kqiraj, Arlinda   Dres. Schwert, Röschinger
 Nurdollari, Aneta   Medienservice Farbsatz
 Parashumti, Ervin   Medienservice Farbsatz

Industriemechanik *
 Mechatronik *
 Konstruktionsmechanik
 Technisches Produktdesign *
 Medizinische Fachangestellte
 Mediengestaltung Digital und Print
 Mediengestaltung Digital und Print

Beginn der Ausbildung 2012

Mustafa, Vjollca   Haver & Boecker
 Sfishta, Dimal   Haver & Boecker
 Kryeziu, Ardit   Beumer
 Rruka, Florian   GEA Westfalia Separator
 Kastrati, Anita   Göcking Konstruktion
 Kabashi, Gresa   Göcking Konstruktion
 Dedaj, Fatjon   ThyssenKrupp Polysius
 Xhoxhaj, Agim   ThyssenKrupp Polysius
 Xhafaqi, Armend   ASB OV Neustadt
 Bajraktari, Albulena   Asklepios-ASB Klinik
 Tunaj, Gloria   Asklepios-ASB Klinik

Industriemechanik *
 Mechanik
 Industriemechanik
 Fachinformatiker
 Technisches Produktdesign
 Technisches Produktdesign
 Technisches Produktdesign
 Technisches Produktdesign
 Altenpflege
 Gesundheits- und Krankenpflege
 Gesundheits- und Krankenpflege

* parallel Studium an der FH Südwestfalen

Ausbildungsinitiative

24.03. – 07.04.2012
Betriebspraktika in
Deutschland

Zwei Wochen waren 17 unserer Abiturienten 2011/12 zu einem Praktikum in Deutschland. Neun deutsche Unternehmen und Betriebe im Münsterland und im Raum Dresden waren dieses Jahr daran beteiligt.

Natürlich war das Ganze mit einem tollen Begleitprogramm ausgestattet, dessen Höhepunkt ein Wochenende in Berlin darstellte. In elf Fällen kam es in Folge zu einem Ausbildungsvertrag.

Herr Tentrup, der Ausbildungsleiter von Haver & Boecker in Oelde war hier federführend, und wieder einmal gebührt ihm der Dank aller Beteiligten für seinen großartigen Einsatz.

Iniciativa arsimore

24.03. – 07.04.2012
Praktikat në Gjermani

Dy javë ishte qëndrimi i 17-të, maturantëve të vitit 2011/12, për një praktikë në Gjermani. Këtë vit, pjesëmarrës ishin nëntë ndërmarrje gjermane nga krahina e Münster dhe Dresden.

E gjithë kjo u përcoll me një program të mahnitshëm, i cili përfundoi me kulmin e një fundjave në Berlin. Si rezultat i gjithë kësaj tani janë lidhur njëmbëdhjetë kontrata.

Falënderimi i përket zotit Tentrup, udhëheqës për arsimim nga Haver & Boecker, në Oelde, për arritjet në punën e jashtëzakonshme të të gjithë pjesëmarrësve.

Prüfungszeugnisse bei Haver & Boecker ausgegeben

Das Oelder Unternehmen Haver & Boecker hat in einer Feierstunde seinen frischgebackenen Facharbeitern und Kaufleuten die Prüfungszeugnisse übergeben. Mit den Leistungen der jungen Mitarbeiter zeigten sich die Verantwortlichen sehr zufrieden.

Fundament für die Zukunft

Oelde (gl). „Schon wieder ein Grund zu feiern!“ Mit diesem Ausruf bei einem Blick auf die hervorragenden Prüfungsergebnisse hat Dr. Reinhold Festge, Geschäftsführender Gesellschafter von Haver & Boecker, die kleine Feierstunde im Carl-Haver-Forum eingeleitet. Gemeinsam mit seinem Partner Walter Haver überreichte er die Prüfungszeugnisse an die frischgebackenen Facharbeiter und Kaufleute.

Die guten Ergebnisse gaben Anlass zur Freude und Grund für einen Rückblick auf die Ausbildungszeit. „Nachweislich seit 1905 wird bei Haver & Boecker ausgebildet. Nur gutes Personal

und motivierte Mitarbeiter machen es möglich, dass die Drahtweberei und die Maschinenfabrik in ihren Bereichen die Nummer eins sind“, betonte Dr. Festge.

Im Namen des Betriebsrats und der gesamten Belegschaft gratulierte Josef Schlotmann. „Ihr habt ein tolles Fundament für die Zukunft gelegt“, lobte er.

Ausbildungsleiter Alfons Tenstrup würdigte die guten Leistungen, aber auch den Zusammenhalt der jungen Leute. Gleichzeitig bedankte er sich bei den Mitarbeitern, die ihn während der Ausbildung unterstützt hatten.

In der traditionellen Manöverkritik gab es einige konstruktive Ideen, die nun geprüft werden.

Neben der fachlichen Kompetenz wurden insbesondere der kollegiale Zusammenhalt und die Achtung der Persönlichkeit hervorgehoben. Arian Shala, der als erster Absolvent des Loyola-Gymnasiums in Prizren (Kosovo) seine Ausbildung als Mechatroniker absolviert hatte, bedankte sich: „Ich bin offen und warmherzig aufgenommen worden.“ Wie drei seiner Arbeitskollegen studiert er berufsbegleitend. Auch sechs weitere Absolventen gehen ins Vollzeitstudium. Die Geschäftsleitung betonte, dass sie sich freue, wenn die jungen Leute den Kontakt zum Unternehmen hielten, und die Türen für einen späteren Wiedereinstieg offen seien.

Personalien

Ihre Prüfungen erfolgreich bestanden haben:

Bernd Schneck, Niklas Wichmann (Elektroniker für Betriebstechnik), Dominik Göpp, Christoph Hartmann, Philipp Katthöfer, Raphaela Venne (Industriemechaniker/-in /Maschinen- und Anlagenbau), Jens Lohmann, Arian Shala, Hendrik Stienhans, Stefan Volkmann, Philipp Wöstmann (Mechatroniker), Daniel Bussieweke, Danny Güthues, Stefan Kranke, Jan Strotkamp (Teilezurichter), Jennifer Krabus (Industriekauffrau), Yasmin Hölthöfer, Tatjana Schmidt (Technische Zeichnerinnen), Jan Heitmann und Kevin Pagenkopf (IT-Fachinformatiker).

 ASKLEPIOS-ASB
Klinik Radeberg

 Augenärztliche Gemeinschaftspraxis
Dr. med. G. Schwert
Dr. med. F. Röschinger und Partner

 BEUMER
technology in motion

 medienservice farbsatz

 Arbeiter-Samariter-Bund

 Westfalia Separator

 göcking

HAVER & BOECKER

 HAMMELMANN

 Sparkasse Münsterland Ost

 ...Ihre Volksbank Beckum eG

 Zumhagen
Fachinstitut für besseres Sehen

Lehrer und Erzieher

Partner der Eltern, Freunde der Schüler

Alle unsere Lehrer wurden in persönlichen Vorstellungsgesprächen ausgewählt. Wesentliche Kriterien für die Auswahl waren, neben einem guten Hochschulabschluss, ihre menschliche, pädagogische und didaktische Qualifikation. Alle Lehrer sprechen mindestens eine Fremdsprache.

Die ständige Fortbildung unserer Lehrer ist uns ein zentrales Anliegen. Mehrmals im Jahr veranstalten wir allgemeine Seminare zur Pädagogik und Didaktik, aber auch fachbezogene Fortbildungen werden regelmäßig durchgeführt. Begleitet werden diese Maßnahmen durch Hospitationen der Lehrer, die wir dazu ins europäische Ausland schicken. Unser Kollegium steht als Team für die Umsetzung des kosovarischen Lehrplans und unserer pädagogischen Grundsätze, der ignatianischen Erziehung.

Unsere Erzieher betreuen die Kinder außerhalb der Unterrichtszeit, auch an den Schulwochenenden. Neben spielerischen, musischen und sportlichen Aktivitäten gehört dazu auch die Unterstützung beim täglichen Studium. Eine enge Abstimmung mit den Lehrern, Erziehern und den Eltern, sowie ständige Gespräche mit ihnen sind selbstverständlich.

Besmire Azemi
Deutsch
Gjuhë gjermane

Migjen Baftijaj
Geschichte
Histori

Enes Baxhak
Kunsterziehung
Artet Figurative

Xhafer Beqiraj
Albanisch
Gjuhë shqipe

Bexhet Berisha
Biologie
Biologji

Fuat Berisha
Mathematik
Matematikë

Pedagogët dhe edukatorët tanë

Partnerë të prindërve, miq të nxënësve

Të gjithë pedagogët tanë, janë zgjedhur në bisedimet prezantuese personale. Kriteria qenësore për zgjedhjen e tyre, kanë qenë: përveç një suksesi të mirë gjatë shkollimit të lartë edhe virtytet e tyre njerëzore, dijet pedagogjike dhe didaktike.

Të gjithë pedagogët tanë, flasin së paku një gjuhë të huaj. Kualifikimet e përhershme të pedagogëve tanë, janë qëllimet tona qenësore. Ne, gjatë vitit shumë herë organizojmë seminare të përgjithshme nga pedagogjia, didaktika, por rregullisht realizojmë kualifikime edhe në lëndët profesionale. Këto masa, përcillen me hospitime të pedagogëve, të cilët ne, për këtë gjë, i dërgojmë në Gjermani, Austri dhe në vende tjera evropiane. Kolegjiumi ynë është formuar për të vënë në jetë planin mësimor të Kosovës dhe parimet tona edukative.

Edukatorët tanë, përkujdesen për fëmijët jashtë kohës së mësimi dhe gjatë fundjavës shkollore. Përveç aktiviteteve zbavitëse, muzikore dhe sportive, këtu përfshihet edhe përkrahja gjatë "studimit" ditor. Bashkërendimi i ngushtë me pedagogët, edukatorët dhe prindërit, si dhe bisedat e përhershme me ta janë çështje që kuptohen vetvetiu.

Skender Berisha
Albanisch
Gjuhë shqipe

Sijeta Braha
Englisch
Gjuhë Angleze

Shpejtim Buqaj
Erzieher
Eduktor

Halit Buzhala
Mathematik
Matematikë

Fadil Bytyçi
Geschichte
Histori

Gresa Çoçaj
Biologie
Biologji

* neu ab dem Schuljahr 2011/12
të rinjë në vitin shkollor 2011/12

** ausgeschieden zum Schuljahresende 2011/12
shkuan në vitin shkollor 2010/11

Lehrer und Erzieher

Partner der Eltern, Freunde der Schüler

Marta Curri, Sr. Klara
Erzieherin
Edukatore

Haxhere Faiku
Chemie
Kimi

Alban Gashi
Deutsch
Gjuhë gjermane

Veli Gashi
Mathematik
Matematikë

Vlora Grajçevci
Deutsch & Latein
Gjuhë gjermane &
Gjuhë latine

Isme Hoxha
Deutsch
Gjuhë gjermane

Luljeta Hoxha
Englisch
Gjuhë angleze

Nexhat Hoxhaj
Informatik
Informatikë

Neki Jahaj
Deutsch
Gjuhë gjermane

**Drita Kabashi -
Sr. Shpresa**
Albanisch
Gjuhë shqipe

Faton Kabashi
Mathematik
Matematikë

Bal Kajzogaj
Biologie
Biologji

Dijamante Kastrati
Physik
Fizikë

Fatmir Kastrati
Albanisch
Gjuhë shqipe

Mirlinda Kolmekshaj
Mathematik
Matematikë

Parim Kosova
Geschichte
Histori

Liridona Krasniqi
Sport
Sport

Sokol Kyçyku
Psychologie
Psikologji

Filamena Laçi
Erzieherin
Edukatore

Zef Lleshdedaj
Latein
Gjuhë latine

Pedagogët dhe edukatorët tanë

Partnerë të prindërve, miq të nxënësve

Lehrer und Erzieher

Partner der Eltern, Freunde der Schüler

Kastriot Marku **
Musik
Muzikë

Miradije Miftaraj **
Deutsch
Gjuhë gjermane

Albina Mihilli
Erzieherin
Edukatore

Maksut Pirku
Erdkunde
Gjeografi

**Sr. Angjelina
Prenklushaj**
Erzieherin
Edukatore

Pranvera Pupa
Englisch
Gjuhë Angleze

Richard Purschwitz
Deutsch als
Fremdsprache
Fachschaftsberater

Ramadan Ramadani
Latein
Gjuhë latine

Myrvete Sopaj
Englisch
Gjuhë Angleze

Ana Spaqi
Musik
Muzikë

Pedagogët dhe edukatorët tanë

Partnerë të prindërve, miq të nxënësve

Ludevik Spaqi
Erzieher
Edukator

Enver Sulaj
Albanisch
Gjuhë shqipe

Sejdi Susuri
Physik
Fizikë

Frrok Thaqi
Erzieher
Edukator

Lulzim Tytnxhiu
Chemie
Kimi

Mentor Ukimeri
Sport
Sport

* neu ab dem Schuljahr 2011/12
të rinjë në vitin shkollor 2011/12

** ausgeschieden zum Schuljahresende 2010/11
shkuan në vitin shkollor 2010/11

Verwaltung

Organisation & Rückhalt Entspanntes Arbeiten und verlässliche Abläufe

Pal Bala
Rechtsberater
Çështjet juridike

Ana Berisha
Sekretariat
Sekretariati

Hamide Elshani
Sekretariat/Buchhaltung
Sekretariati/Kontabilitet

Um verlässliche Abläufe zu gewährleisten, arbeitet unsere Verwaltung als Dienstleister für alle Mitarbeiter in Internat und Schule, für alle Schüler und deren Eltern. Hier erhalten Sie weiterhelfende Auskünfte und Informationen über Alltägliches.

Als Sammelpunkt aller wichtigen Informationen und als Dokumentationszentrum steht sie an den Schulvormittagen für persönliche Anfragen oder per Telefon und, darüber hinaus, per E-Mail zur Verfügung:

Telefon: +377 (0)44 434 087
E-Mail: alg-info@alg-prizren.com

www.alg-prizren.com

Administrata

Organizimi & Mbështetja Puna e shtendosur, kërkon rrjedhë të besueshme

Albina Bisaku
Köchin
Kuzhiniera

Anton Lleshi
Tagwächter
Rojë dite

Filip Marki
Koch
Kuzhinier

Zef Oroshi
Küchenhilfe
Ndhmës kuzhinieri

Murat Xhoxhaj
Nachtwächter
Rojë Nate

Për të siguruar këtë, administrata jonë punon si shërbim për të gjithë bashkëpunëtorët në konvikt dhe shkollë, për të gjithë nxënësit dhe prindërit e tyre. Këtu, mund t'i gjeni informatat dhe njoftimet që mund t'u ndihmojnë gjatë përditshmërisë.

Administrata si pikë grumbullimi e të gjitha informatave të rëndësishme dhe si qendër e dokumentacionit, është në dispozicion të përditshëm, për të dhënë informata, për të sqaruar ose për të pranuar pyetje, çdo paradite përmes telefonit, me E-mail, ose me ardhjen tuaj në zyrat e administratës:

Telefoni: +377 (0)44 434 087
E-Mail: alg-info@alg-prizren.com

www.alg-prizren.com

Lehrer und Erzieher

Partner der Eltern, Freunde der Schüler

Pedagogët dhe edukatorët tanë

Partnerë të prindërve, miq të nxënësve

Lehrer und Erzieher

Partner der Eltern, Freunde der Schüler

Leitung

Ideengeber & Gestalter
Unser Leitungsteam

Udhëheqja

Ideatorët & Konstruktorët
Ekipi ynë udhëheqës

Wir sind uns bewusst, dass keine Institution ohne klare Strukturen sinnvoll arbeiten kann. Unser Leitungsteam versteht sich daher als verantwortlicher Ideengeber und Gestalter auf dem Weg zum gemeinsamen Ziel.

Obwohl jeder für unterschiedliche Bereiche Verantwortung übernommen hat, bleibt es unser aller Aufgabe, das jeweils Erreichte gemeinsam anzuschauen und zu bedenken, um Anregungen und Erfolg versprechende Schritte in die Zukunft zu entdecken. Lehrer, Erzieher, Eltern, Schüler, Mitarbeiter in der Verwaltung sowie Freunde und Förderer sind in diesem Prozess der Suche unsere Partner.

Ne jemi të vetëdijshëm se asnjë institucion nuk mund të punojë në mënyrë kuptimplotë pa struktura të qarta. Ekipi ynë udhëheqës është pra si ideatori përgjegjës dhe dhënësi formës në rrugën për në cakun tonë të përbashkët.

Edhe pse secili ka marr përsipër përgjegjësinë për fusha të ndryshme, mbetet detyrë jona e të gjithëve, ta shikojmë çdo të arritur bashkërisht dhe të mendojmë për gjetjen e frymëzimeve për hapat që premtojnë suksese në të ardhmen. Mësimdhënës dhe edukatorë, prindër, nxënës, bashkëpunëtorë në administratë si dhe miq dhe përkrahës në këtë proces të kërkimit të më së mirës janë partnerët tanë.

Arianit Çollaku
Internatsleitung
Udhëheqës i konviktit

Mark Gojani
Stv. Schulleiter
Zëv.drejtor i shkollës

Walter Happel SJ
Direktor
Drejtor

Jürgen Schwarzbach
Finanzen
Financat

Schule

Abiturrede 2012

Kultur und Fortschritt

P. Walter Happel SJ & Prof. Mark Gojani

Während eurer Zeit am Loyola-Gymnasium habt ihr, was einzigartig in Kosovo ist und worauf ihr sehr stolz sein dürft, ganz intensiv vier Sprachen gelernt:

1. Albanisch, eure Muttersprache
2. Latein, das vom Wortschatz her einen großen Anteil an eurer Muttersprache hat
3. Deutsch, das für euch und euer Land den Zugang zur Europäischen Union ebnen soll
4. Englisch, weil es die Weltsprache Nummer eins ist

Eure Lehrer, und nicht nur die Sprachlehrer, haben euch aber nicht nur diese Sprachen vermittelt, sondern mit der Sprache auch Landeskunde, Geschichte und vor allem die Kultur eurer Heimat, des Römischen Reiches, des Deutsch sprachigen Raumes, Großbritanniens und der USA.

Was aber ist Kultur, und was hat Kultur mit Fortschritt zu tun?

Der Begriff "Kultur" stammt aus dem Lateinischen. Unter "cultura" verstanden die alten Römer zunächst die Bearbeitung des Ackers. In "Mayers Taschenlexikon", einem häufig verwendeten deutschen Standardwerk, kann man nachlesen, dass man damit heute die gesamten "geistigen, sozialen und materiellen Formen der Menschheit" meint, mit denen wir "die eigene Umwelt hervorbringen, die menschliche Natur fortentwickeln und veredeln". (Mayers großes Taschenlexikon in 24 Bänden, Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich, S. 232)

Mit anderen Worten: Kultur ist alles, was nicht von vorneherein in der Natur vorhanden ist, sondern vielmehr von uns Menschen stammt. Das sind, um einige konkrete Beispiele zu nennen, die Musik, Literatur, geistige und geistliche Werke ebenso wie Religion, Politik, Technik und Wissenschaft, natürlich auch die Hochkulturen der Inka in Südamerika, die der

Pharaonen in Ägypten, der Indianer in Südamerika, oder die Sitten, Gebräuche und Verhaltensvorschriften, wie sie etwa im "Kanun Dukagjini" beschrieben werden.

Kultur ist also ein sehr weites Feld. Die Definition von Kultur ist natürlich auch immer Konvention und damit auch subjektiv. Ich will sprechen von Kultur als der Gesamtheit der Glaubensüberzeugungen, Einstellungen und Werte, die den Menschen Orientierung geben und die wir, oft aus Gewohnheit oder Tradition, einfach unreflektiert und ohne nachzudenken voraussetzen und teilweise auch häufig übernehmen. Aber gerade die Haltungen und Moralvorstellungen sind es ja, die unser Zusammenleben in der Gesellschaft prägen.

Kultur in diesem Sinne prägt aber nicht nur jede Gesellschaft,

Shkolla

Fjalimi i maturës 2012

Kultura dhe përparimi

P. Walter Happel SJ & Prof. Mark Gojani

Gjatë kohës tuaj këtu në Loyola-Gymnasium, keni mësuar katër gjuhë, gjë që është diçka e veçantë në Kosovë, dhe për këtë ju mund të jeni krenarë:

1. Gjuhën shqipe, gjuhën tuaj amtare
2. Gjuhën latine, e cila një pjesë të madhe gjendet në gjuhën tuaj amtare
3. Gjuhën gjermane, e cila ua ofron ju dhe vendit tuaj një hyrje në Bashkimin Evropian
4. Gjuhën angleze, sepse është gjuhë numër një në botë

Mësimdhënësit tuaj, dhe jo vetëm mësimdhënësit e gjuhëve, nuk ju kanë mësuar vetëm këto gjuhë, por përmes gjuhës kanë paraqitur, mbi të gjitha, kulturën dhe historinë e vendlindjes tuaj, të mbretërisë romake, të hapësirës ku flitet gjuha gjermane, të Britanisë së Madhe dhe Shteteve të Bashkuara të Amerikës.

Por çka është kultura dhe çka ka të bëjë kultura me progresin?

Termi "kulturë" rrjedh nga latinishtja. Me "cultura" romakët e vjetër nënkuptuan përpunimin e tokave. Në "Fjalorin Meyer", një vepër e përdorur shumë në standardet e punimeve gjermane, mund të lexojmë dhe me të nënkuptojmë të gjitha "format psikike, sociale dhe materiale të njerëzimit", me të cilat e pasqyron natyrën, përsosurinë dhe zhvillimin njerëzor.¹⁾

Me fjalë të tjera: Kulturë është gjithçka, çfarë nuk ka të bëjë a priori me natyrën, por që është krijuar nga ne njerëzit. Këta janë disa shembuj konkret për t'u përmendur, muzika, letërsia, gjithashtu vepra psikike dhe shpirtërore, si dhe religjioni, politika, teknologjia dhe shkenca; natyrisht edhe kultura të avancuara të inkasve në Amerikën jugore, ajo e faraonëve në Egjipt, e indianëve në Amerikën jugore, ose traditat dhe rregulloret e sjelljes, siç përshkruhen në "Kanunin e Dukagjinit".

Pra kultura është një fushë mjaft e gjerë. Definicioni kulturë natyrisht është gjithmonë konvencional dhe me këtë edhe subjektiv. Dua të flas për kulturën si tërësi e besimeve, qëndrimit dhe vlerat të cilat u japin njerëzve orientimin dhe të cilat janë fituese shumë herë nga zakonet dhe traditat, thjesht jorefektuese dhe të pa paramenduara, pjesërisht mjaft shpesh të përvetësuara. Por pikërisht janë qëndrimet dhe standardet morale ato, të cilat e karakterizojnë jetën e përbashkët në një shoqëri.

sie ist vielmehr auch für das persönliche Vorwärtkommen und den Erfolg des Einzelnen bedeutsam. Sie hat, wie wir erfahren haben, damit auch Einfluss auf den wirtschaftlichen Fortschritt, die politische Entwicklung und die Gestalt der Zukunft sowohl des Einzelnen als auch der Gesellschaft eines Landes insgesamt, also beispielsweise auch die eurer Heimat Kosovo. So bedeutsam und mächtig in ihrer Wirkung eine solche Kultur auch ist, sie ist nicht unveränderliches Schicksal. Wenn das nämlich so wäre, dann wäre beispielsweise Kosovo noch heute eine serbische Provinz.

Und genau deshalb, weil die Kultur nicht unabänderlich ist, müssen wir sie in den Blick nehmen und überlegen, wo und wie wir die Kultur nicht nur egoistisch zu unserem eigenen Besten, sondern auch zum Wohl der Gemeinschaft insgesamt verändern können und verändern wollen, vielleicht sogar verändern müssen. Dort, wo Kultur hilfreich ist auf dem Weg zum Wohl der menschlichen Gemeinschaft und dem Glück des Einzelnen, gilt es, sie zu stärken und zu verteidigen. Dies ist beispielsweise bereits in der Verfassung der USA aus dem Jahre 1787 nachzulesen.

Nun mag es vorkommen, dass einzelne Aspekte einer Kultur, z.B. Traditionen, das Gemeinwohl beeinträchtigen oder den Fortschritt behindern. Dann sind wir aufgerufen, dies zu ändern, unter Umständen sogar zu beseitigen. Auch das ist bereits in der amerikanischen Verfassung festgelegt. Aber egal, ob Hilfe oder Hindernis, zunächst müssen wir die Kultur erst einmal verstehen.

Was heißt das?

Es heißt, selber denken zu lernen, zu hinterfragen und nicht unreflektiert nachzuplappern, was vorgesagt wird. Und nur, wenn das tatsächlich geschieht, kann man sich mit Aussicht auf Erfolg an die Arbeit machen. Ich sage hier bewusst "Arbeit", denn von Nichts kommt bekanntlich auch nichts.

Sich in sein Schicksal zu ergeben und einfach abzuwarten, was passiert, bedeutet, auf die Gestaltung des eigenen Lebens, auf die Gestaltung der uns anvertrauten Welt zu verzichten. Es bedeutet auch, die Chancen auf Verbesserung der eigenen Situation und der Lage der Gemeinschaft nicht zu nutzen, auf eine bessere Zukunft zu verzichten.

Wollen wir das wirklich?

Innerhalb der Gesamtheit der Einstellungen, Werte und Glaubensüberzeugungen ist der Glaube an den Wert des Individuums und damit das Vertrauen in das Individuum sicher in hohem Maße mit entscheidend auch für den wirtschaftlichen Fortschritt des Einzelnen und der Gesellschaft.

Es ist doch die Arbeit des Individuums und damit das Vertrauen in das Individuum und sei-

Kultura në këtë kuptim, jo vetëm që karakterizon çdo shoqëri, por më tepër, ajo është gjithashtu e rëndësishme për përparimin personal dhe suksesin e individit. Siç e cekëm më lart, ajo ka gjithashtu ndikim në përparimet ekonomike, në zhvillimet politike dhe krijimin e së ardhmes si për çdo individ, ashtu edhe për shoqërinë e një vendi në përgjithësi, si për shembull për të ardhmen e vendit tuaj, Kosovës. Sado që është i vlefshëm dhe i fuqishëm ndikimi i një kulture, ajo nuk është një destinim që nuk mund të ndryshohet. Nëse kjo do të ishte kështu, atëherë Kosova edhe sot do të ishte një krahinë e Serbisë.

Dhe pikërisht për këtë arsye, që kultura nuk është e patjetërsueshme, ne duhet ta marrim në vështrim dhe të mendojmë, që ku dhe si ta ndryshojmë kulturën, jo vetëm për veten tonë, por për shoqërinë si tërësi. Aty, ku kultura ndihmon në rrugën për të mirën e përbashkët njëzëre dhe në lumturinë e çdo individ, ajo duhet të forcohet dhe të mbrohet. Për shembull, kjo mund të lexohet në Kushtetutën e Shteteve të Bashkuara të Amerikës në vitin 1787.

Mund të ndodhë, që disa aspekte të një kulture, si p.sh. traditat, jetesa mund të ndikojnë dhe mund të pengojnë përparimin. Atëherë jemi të inkurajuar ta ndryshojmë atë, ose në disa raste ta largojmë tërësisht. Edhe kjo, gjithashtu është vendosur në kushtetutën amerikane. Por pa marrë parasysh, ndihmë apo pengesë, së pari duhet ta kuptojmë se çka është kultura.

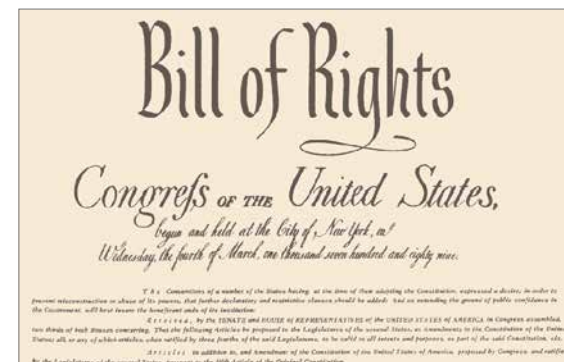
Çka do të thotë kjo?

Kjo do të thotë, të mësohemi të mendojmë, të pyesim dhe jo të përsërisim fjalët që ka thënë dikush në mënyrë jorefektive. Dhe nëse kjo vërtet ndodh, atëherë mund t'i përvishemi punës me perspektivë. Me vetëdije po e përmendi këtu "punën", sepse nga asgjëja nuk vjen asgjë.

T'i dorëzohemi fatit dhe të presim se çka do të ndodhë, do të thotë të heqim dorë nga planifikimi i jetës sonë dhe krijimi i një bote të sigurtë për ne. Kjo do të thotë, gjithashtu, të mos i shfrytëzojmë mundësitë e përmirësimit të situatës sonë dhe gjendjes së shoqërisë, të heqim dorë nga një e ardhme më e mirë.

A e dëshirojmë vërtet këtë?

Në kuadër të parametrave, vlerave dhe besimeve është besimi në vle-

Schule

Abiturrede 2012 Kultur und Fortschritt

ne Kreativität, welche die Entwicklung durch neue Ideen vorantreibt. Der einzelne Mensch wird zum Hemmnis, wenn seine Kreativität nicht gefördert oder gar behindert wird. Wenn er nur gesagt bekommt, was er zu denken hat, was er wie und wann zu tun hat, wenn man von ihm nur totale Unterwerfung und blinden Gehorsam verlangt, kann man mit seiner produktiven Kreativität nicht rechnen. Im Gegenteil, die Lust am Engagement und die Motivation, sich für eine bessere Zukunft einzusetzen, bleiben so auf der Strecke. Entweder macht sich dann Passivität breit oder es regt sich Widerstand; Obstruktion wird die wahrscheinliche Folge sein, ja, es drohen sogar Rebellion und Zerstörung, wie die Geschichte in der Vergangenheit vielfach gezeigt hat. Wertvolle Energien gehen sinnlos ins Leere und damit verloren.

Die Alternative dazu ist das Vertrauen in den Menschen, ein Vertrauen, das die Einsicht und das Verstehen begünstigt, das Motivation und Engagement herausfordert. So wird Kreativität befördert und gestärkt, da ja die Energie nicht unnötig im Widerstand gebunden und verbraucht wird. Entwicklung und Fortschritt zum Wohle aller können so günstig beeinflusst werden.

Vertrauen und Wertschätzung des einzelnen Menschen sind also Hilfen und nicht Hindernis in der Entwicklung von Einzelperson und Gesellschaft. Deshalb müssen Vertrauen und Wertschätzung gestärkt und mitunter auch verteidigt werden.

Freilich ist das nicht immer einfach und macht manchmal vielleicht sogar Angst. Wer nämlich auf seinen Mitmenschen vertraut, geht unter Umständen das Risiko ein, dass der Einzelne eine Entscheidung trifft und so handelt, wie es ihm und der Gesellschaft unter Umständen abträglich ist.

Aber Risiken müssen gelegentlich eingegangen werden. Es in diesem Fall nicht zu tun, wür-

Shkolla

Fjalimi i maturës 2012 Kultura dhe përparimi

rat e individit dhe me këtë konfidencialiteti në individë në masë të madhe është vendimtare për një përparim ekonomik të çdo individi dhe të shoqërisë.

Gjithashtu është edhe puna e individit dhe me këtë edhe besimi në atë individ dhe kreativitetin e tij, që me dije të reja e shtyn përpara zhvillimin. Çdo njeri pengohet, nëse kreativiteti i tij nuk përkrahet ose edhe pengohet. Nëse ai vepron çka i thuhet dhe çka duhet të bëjë, nëse nga ai kërkohet vetëm nënshtrim, atëherë nga nënshtrimi i verbër i tij nuk mund të presim një kreativitet produktiv. Në të kundërtën, mund të ndodhë që dëshira për angazhim dhe motivim për një të ardhme më të mirë të ngecë. Ose zgjerohet pasiviteti,

ose paraqitet kundërshtimi. Pengesa do të ketë pasoja, por do të kërcënojë edhe rebelimi dhe shkatërimi, siç ka treguar shumë herë historia në të kaluarën. Energjitë e vlefshme do të humben dhe me këtë shpien në asgjë.

Alternativa do të ishte besimi në njerëzit, një besim, që favorizon idetë dhe kuptimin, që e sfidon motivimin dhe angazhimin. Dhe kështu do të përkrahet dhe forcohet kreativiteti, pasi që energjia nuk është e vënë në nënshtrim dhe nuk do të shpenzohet. Zhvillimi dhe përparimi mund të ndikohet në të mirën e të gjithëve.

Besimi dhe vlerësimi i çdo individi janë, pra ndihma dhe jo pengesa në zhvillim të personave dhe shoqërisë. Dhe, për këtë arsye, duhet të forcohet dhe të mbrohet besimi dhe vlerësimi.

Natyrisht që kjo nuk është gjithmonë e lehtë dhe nganjëherë edhe të frikësor. Ai, i cili u beson njerëzve të bashkësisë së tij, rrezikon që të marrë vendime dhe të veprojë ashtu siç i përshtatet atij ose shoqërisë.

Schule

Abiturrede 2012 Kultur und Fortschritt

de zu unverantwortlichem Stillstand führen und den Motor der Weiterentwicklung abwürgen. Unzählige Studien aus der Motivationsforschung belegen dies, nicht zuletzt auch unsere eigenen persönlichen Lebenserfahrungen. Wer dieses Risiko nicht eingeht, wer auf das Vertrauen in seinen Mitmenschen verzichtet, hat also schon verloren.

Wer dem Einzelnen das Denken verbietet oder es ihm abgewöhnt, wer ihm nicht erlaubt seine Einzigartigkeit auszubilden und im Rahmen der menschlichen Vernunft zu leben, wer nicht auf das Individuum setzt, sondern nur auf das Kollektiv, der verhindert Entwicklung. Erzwungener Gehorsam bedeutet Rückschritt, Armut und Hunger. Der Zusammenbruch des ehemaligen Ostblocks in der Vergangenheit, die Situation im heutigen Nordkorea und der so genannte arabische Frühling mit seinen blutigen Rebellionen sind beredte und gleichzeitig auch traurige Beispiele dafür.

Eine vertrauensvolle Gemeinschaft von Individuen jedoch lässt Jeden Gewinner sein. Die gesichts- und konturlose Masse macht jeden zum Verlierer. Der Mensch muss Ausgangspunkt und Ziel allen Handelns sein, er ist richtig verstanden das Maß aller Dinge. Ich kann nur hoffen, dass es uns Lehrern und Erziehern am Loyola-Gymnasium gelungen ist, euch dies in den sieben Jahren, die ihr hier gelernt habt, zu vermitteln.

Shkolla

Fjalimi i maturës 2012 Kultura dhe përparimi

Por gjithashtu rreziqet duhet të merren përsipër. Nëse kjo nuk do të bëhej, atëherë do të vijë deri te një heshtje e papërgjegjshme dhe motori i përparimit të mëtutjeshëm do të ngulfatej. Studime të panumërta rreth studimit të motivimeve kanë ardhur në këtë përfundim dhe me këto edhe përvojat tona personale. Ai, i cili nuk rrezikon, ai, i cili nuk beson në njerëz, ka humbur që tani.

Ai, i cili ndalon dikë që të mendojë; ai, i cili nuk e lejon dikë që t'i zhvillojë veçoritë e tij dhe të jetojë në kuadër të virtyeteve njerëzore; ai, i cili nuk mbështetet në individ, por në kolektiv, ai ndalon zhvillimin. Bindshmëria me dhunë do të thotë tërheqje, varfëri dhe uri. Rënia e ish bllokut lindor në të kaluarën, situata e sotme në Korenë Veriore dhe e ashtuquajtura "pranvera arabe" me rebelimet e saj të përgjakshme janë shembuj të trishtuar për këtë.

Në një shoqëri me besueshmëri në individë, të gjithë dalin fitues. Masa e pafytyrë dhe pa trajtë i bën të gjithë humbës. Njeriu duhet të jetë pikënisje dhe synim i veprimit, ai nënkuptohet si masë e çdo gjëje. Unë vetëm mund të shpresoj, që ne mësime të mësuara dhe edukatorët e Loyola-Gymnasium, gjatë këtyre shtatë vjetëve që keni mësuar këtu, e kemi arritur këtë.

Landeskundeseminar in Köln und Leipzig 21.01. – 10.02.2012 Prof. Neki Jahaj

Das Seminar zum Deutschen Sprachdiplom (DSD) war sehr interessant für mich. Besonders viel habe ich für die schriftliche Kommunikation gelernt, und ich fand es sehr wichtig, da unsere Schüler immer mit der schriftlichen Kommunikation Probleme haben. Auch auf die mündliche Kommunikation habe ich mich gefreut. Obwohl ich seit drei Jahren aktiv in DSD I und seit diesem Jahr auch in DSD II arbeite, habe ich erst jetzt zum ersten Mal Informationen aus erster Hand bekommen.

"Literatur im Unterricht" war für mich etwas ganz Neues. Das entsprechende einschlägige Seminar hat mir gezeigt, dass sich diese Arbeit auch wirklich lohnt. Ich hatte bis dato noch keinen Projektunterricht gehalten und auch keine Vorstellung, wie man im Unterricht Projektarbeit gestalten kann.

Einen ganzen Tag haben wir uns mit unseren Projekten beschäftigt. Wir haben sie vorgestellt und bei der Präsentation der Projekte haben wir unsere Meinungen ausgetauscht, was mir sehr gefallen hat.

Das Seminar "Interkulturelle Kommunikation/Landeskunde" fand ich ebenfalls interessant. Anhand kleiner Spielchen merkte man, dass es nicht schwer ist, den Schülern die relevanten Unterschiede zwischen Kulturen auf einfache Weisen klar zu machen. Außerdem konnte man auch verschiedene Kulturen kennen lernen, da wir ja selbst aus verschiedenen Ländern kamen.

Seminari kulturor në Köln dhe Leipzig 21.01. – 10.02.2012

Seminari për përgatitjen e diplomës së gjuhës gjermane (DSD) ishte shumë interesant për mua. Veçanërisht dobiprurës ishte pjesa e komunikimit me shkrim, që për mua ishte shumë e rëndësishme, pasi që deri më tani nxënësit tanë kanë pasur probleme në pjesën me shkrim të provimit për diplomën e gjuhës gjermane. Përveç pjesës së provimit me shkrim, edhe pjesa e provimit me gojë më ka gëzuar. Edhe pse që disa vite jam aktiv në provimin e diplomës së gjuhës gjermane, të ashtuquajtur DSD I dhe që nga ky vit në DSD II, tani pata mundësi të marrë informacione nga dora e parë.

"Letërsia në ligjërim" ishte poashtu për mua diçka shumë e re. Seminari "letërsia në ligjërim" më bëri të qartë, që edhe me pak njohuri për gjuhën mund të bëhet një mësim i mirë që vlen të aplikohet. Ne patëm rastin aty të njoftohemi edhe me ligjërimin përmes projekteve, dhe kjo ishte diçka krejt e re për mua, pasi që nuk kam punuar më këtë metodë deri më tani. Në ditën e parafundit jemi marrë tërë ditën me prezantimin e projekteve, të cilat i kemi punuar. Gjatë prezantimit të projekteve u shkëmbyen përvojat dhe mendimet nga ana e pjesëmarrësve, dhe kjo ishte një kënaqësi e veçantë.

Seminari "Komunikimi ndërkulturor" ishte nxitës i interesimit. Përmes lojërave të vogla vërehej që nuk ishte vështirë t'u mësoheshin nënësve dallimet ndërmjet kulturave të

Schule

Landeskundeseminar in Köln und Leipzig

Das Seminar beinhaltete auch ein Kulturprogramm. Wir durften Köln besichtigen und ich fand es sehr gut, dass wir einen Stadtführer hatten. Mit ihm waren wir auch im Kölner Dom. Das "Haus der Geschichte" in Bonn war ebenfalls ein Muss im Programm. Geschichte wird deutlicher, wenn man sie erklärt bekommt und wenn man sie mit eigenen Augen sieht.

Am 27.01. holte uns ein Bus ab und wir fuhren gemeinsam nach Leipzig. Am nächsten Morgen ging es ins Institut und wir begannen mit einer Vorstellungsrunde. Dann folgte der Stadtrundgang. Das neue Rathaus, der Coffe Baum, Barthels Hof, das Zeitgeschichtliches Forum, die Universität und der Augustusplatz waren nur einige von den vielen Sehenswürdigkeiten, die man in Leipzig besichtigen kann.

Anschließend ging es nach Weimar. Bei der Stadtführung hatten wir die Möglichkeit, die vielen Sehenswürdigkeiten in der Stadt zu besichtigen. Ich war im Goethe- und im Schillerhaus. Ich habe verschiedene Werke von Goethe und Schiller gelesen, und es war sehr beeindruckend die Häuser zu sehen, wo sie vielleicht die meisten ihrer Werke geschrieben haben. Man bekommt wirklich einen Eindruck vom Leben der deutschen Dichterfürsten. Besonders bedrückend für mich war der Besuch im KZ Buchenwald.

Wir waren auch in Dresden. Ich fand die Stadt toll. Wir haben erstens eine Stadtführung mitgemacht und dann hatten wir den Nachmittag zur freien Verfügung. Ich war noch in einem Museum und dann habe ich die Stadt selbst besichtigt, mit all ihren Sehenswürdigkeiten. Als besonders schön empfand ich das Elbufer.

Die zwei Tage in Berlin waren auch gut. Wir haben dort das Deutsche Historische Museum besichtigt. Der Führer erzählte uns über die Geschichte des Hauses und über die deutsche Geschichte. Dann hat er uns weiter noch die Geschichte der deutschen Sprache erläutert. Auch das fand ich hilfreich. Zum Abschluss waren wir am Abend dann noch im Theater und am nächsten Morgen besuchten wir auch noch den Bundestag.

Shkolla

Seminari kulturor në Köln dhe Leipzig

ndryshme. Po ashtu ishte mundësia për t'u njoftuar me kultura të ndryshme, pasi që pjesëmarrësit ishin nga vende të ndryshme të botës.

Seminari përmbante në vete edhe një program të pasur kulturor. Ne e vizituam Kölnin dhe kjo u pasurua edhe më shumë me ciceronin kulturor i cili na dha informacione lidhur me këtë qytet. Bashkë me të ishim në Katedralen e Kölnit dhe pastaj vizituam pjesët më të mira të qytetit. Po ashtu Shtëpia e Historisë në Bon ishte shumë interesante. Historia e shkruar, kur gërshetohet me vizuelen, bëhet shumë më e qartë, e veçanërisht kur edhe dikush të shpjegon për ngjarjet më të rëndësishme të kësaj epoke historike.

Më datë 27.01. na mori një autobus i cili na dërgoi në Leipzig. Të nesërme shkua në Institutin e Gjuhëve në Leipzig dhe filluam me prezantimin. Pastaj bëmë një xhiro në qytet. Bashkia e re, Coffe Baum, oborri Barthels, forumi historik, universiteti, Augustusplatz ishin vetëm disa nga ato çfarë mund të vizitohet në Leipzig.

Pastaj ishim edhe në Weimar, një qytet kulturor. Pas ciceronit kulturor, në qytet patëm mundësinë t'i vizitonim edhe shumë monumente tjera të rëndësishme. Isha në shtëpinë e Goethe dhe të Schiller. Pasi kisha lexuar shumë nga veprat e Goethe dhe Schiller, vizita në shtëpinë, në të cilat ndoshta janë shkruar disa nga ato vepra, ishte mbresëlënëse. Nga aty vërtet mund të marrësh një pasqyrë nga jeta e tyre. Po ashtu mbresëlënëse ishte edhe KZ Buchenwald.

Ne ishim poashtu edhe në Dresden, një qytet shumë i bukur. Së pari bëmë një ciceron kulturor në qytet e pastaj patëm një pasditë të lirë. Qyteti, me të gjitha ato monumente kulturore, muze dhe lumin përmes tij, ishte shumë i mirë.

Ne qëndruam dy ditë edhe në Berlin. Aty e vizituam Muzeun Historik gjerman. Ciceroni na shpjegoi për historinë e shtëpisë muze, historinë e Gjermanisë, por edhe historinë e gjuhës gjermane. Në mbrëmje ishim në teatër dhe të nesërmen vizituam Bundestag-un gjerman.

Schule

Gute Lehrer P. Walter Happel SJ

Ich erinnere mich noch gut, es war im vergangenen Jahr, die Matura-Ergebnisse wurden bekannt gegeben. Nicht nur die Schüler waren sehr gespannt, nein, den Fachlehrern erging es meist nicht sehr viel anders. Ich beobachtete die Gesichter der Lehrer, die sich entspannten, wenn ihre Schüler gut abgeschnitten hatten, oder ein wenig ungläubig den Kopf schüttelten, wenn es nicht ganz so gut ausgegangen war. Wieder einmal hatten auch die Lehrer die Maturaprüfung bestanden.

Alle Lehrer hatten wir am Loyola-Gymnasium vor der Einstellung interviewt und, soweit wir es beurteilen konnten, nur fachlich qualifizierte Lehrer eingestellt.

Sind fachlich qualifizierte Lehrer auch gute Lehrer? Die Frage ist nicht einfach zu beantworten, da neben der fachlichen Qualifikation auch pädagogische und methodische Fähigkeiten notwendig sind. Dass jeder Lehrer immer noch fachlich und in der Hilfe für junge Menschen dazu lernen kann und muss, sollte also selbstverständlich sein. **"Denn wer aufhört, besser sein zu wollen, hat aufgehört, gut zu sein."** (Robert Bosch)

Aber kann man aus einem fachlich qualifizierten Lehrer durch pädagogisch und didaktisch-methodische Aus- und Weiterbildung einfach so einen guten Lehrer machen? Ich habe da so meine Zweifel und halte es mit Erasmus von Rotterdam, der mit den Worten zitiert wird: **Die Motivation zum Lernen gründet in der Liebe zum Lehrer, denn die Liebe zum Fach kann (bei Kindern) noch nicht vorausgesetzt werden.**

Wenn das stimmt, und ich glaube, dass es stimmt, hätten wir die Lehrer danach aussuchen müssen, ob sie Kinder lieben. Wer Kinder liebt, kann nämlich selbst dann erfolgreich unterrichten, wenn er selbst fachlich nicht einmal so herausragend ist. Warum? Weil er die Kinder

Shkolla

De magistro optimo P. Walter Happel SJ

Bene memini, quomodo anno praecedenti discipuli nec non magistri summa cupiditate exspectaverint eventus examinum. Magistrorum enim oculos observavi clarescentes, quando discipulus quidam eorum prospere, vel capita moventes, quotiescumque parum quis profecerit. Magistri ipsi denuo in studiis satisfecerant.

Omnes magistri nostri, antequam munus docendi eis assignaretur, interrogabantur, ne, quoad iudicare potuimus, non admitterentur nisi disciplinae apti.

Verum suntne, qui disciplina bene instructi sunt, etiam magistri boni? Non est responsum facile, cum scientiae docendi, educandi, rerum explicandarumque ingenium adiunctum exigas. Intelligatur necesse est magistrum et arte docendi et arte iuvenes adiuvari semper proficere et posse et debere. **"Nam qui virtute proficere desinit, desiit esse probus."** (Robertus Bosch)

Tamen quaeri potest, num possis hominem disciplina optime instructum docendo instruendoque efficere magistrum bonum. Qua de re dubitandum mihi videtur. Sic Erasmi Roterdami sententiae consentio, qui dicitur esse professor: **"Amor discendi in amore magistri est positus, cum amor doctrinae apud pueros puellasque supponi non possit."**

Quodsi verum est – Verum id esse credo – eligere debuimus magistros discipulorum amantes. Nam qui amat pueros, ipsa re bene docet, cum in scientia minus est praeditus. Cur? Quaeris: quia inciet animum pueris fervore maximo et sua sponte investigandi res discendas. Res scibiles potes instruendo magistros augere, artem disciplinae excolere, rationes explicandi porro conformare, rationem praeciendi exercere, sed quomodo doceas amorem puerorum? Num poterit magister pueros inflammare, qui ipse non flagrat? Unum esse responsum dico: **Disce te ipsum amare, cognosce virtutes atque defectus tuos!** Qui non diligit semet ipsum, quomodo alios potest ille diligere?

Quomodo cognosces magistrum puerorum amantem? Inspice locum institutionis, quo id exercetur! Ibi magister amatur, et summo opere discipuli illi placere student, laboremque non fugiunt. Revera sibi ipsis laborant, sed amore magistri ad laborem adducuntur, quia sciunt illum sibi favere.

Possumne ipse moveri ad illum amorem? Potes, recordare illum ignem, quo inflammatus coepisti investigare res, quae tibi cordi erant. Ardor ille, etsi tenuis exardescere potest. Tum videbis minimum quemque conatum a discipulis laudari. Qui amat, amatur, ignis accenditur, tum docere cum discere facilia erunt – numquam sine labore, quia nihil gratis datur, sed levior fit labor.

Nam quo moventur discipuli ad laborem, nihil aliud est nisi amor. Qui amatur, eius studium non impeditur, sed incitatur.

Schule

Gute Lehrer

inspiriert anhand des Unterrichtsstoffs. Kinder, die so angeleitet sind, werden alles tun, um selbst zu lernen. Fachliche Lehrerfortbildungen können Unterrichtsstrategien weitergeben, Unterrichtsweisen trainieren, aber wie lehre ich einen Lehrer, Kinder zu lieben? Wie kann ein Lehrer in Kindern ein Feuer entzünden, wenn es in ihm selbst nicht lodert? Ich fürchte, hierzu gibt es nur eine Antwort: **Lerne dich selbst zu lieben, dich anzunehmen mit all deinen Qualitäten und all deinen Defiziten!** Wer sich selbst nicht annimmt, wird auch andere nicht lieben können.

Wie erkennt man Lehrer, die Kinder lieben? Das erfährt man am deutlichsten, wenn man in eine Klasse kommt, in der das der Fall ist. Diese Lehrer werden geliebt, und die Kinder investieren alles, was sie können, für diesen Lehrer. Keine Anstrengung ist zu viel. Natürlich tun sie es in Wirklichkeit für sich selbst, aber zunächst einmal ist es die Zuneigung zu dem Lehrer, der sich um sie kümmert und sorgt, dem ihre Anstrengung gilt.

Kann ich mich selbst dazu motivieren zu lieben? Natürlich, das geht, man erinnere sich nur an das innere Feuer, das Antrieb war, das zu studieren, was faszinierte. Wenn von diesem inneren Feuer auch nur ein wenig Glut geblieben ist, kann man sie anfachen. Man wird dann erfahren, dass man schon für den ersten ehrlichen Versuch von den Schülern belohnt wird. Wer liebt, wird wieder geliebt, das Feuer wird angefacht, und das Lehren und das Lernen werden einfacher. Nicht leicht, geschenkt wird einem nichts, aber es wird einfacher.

Der Motor erfolgreichen Lernens ist letztlich die Liebe. Wer geliebt wird, schaltet den inneren Antrieb zum Lernen nicht ab. Er bringt ihn erst richtig auf Touren.

Shkolla

Mësues të mirë P. Walter Happel SJ

Më kujtohet shumë mirë në vitet e kaluara, kur u shfaqën rezultatet e testit të maturës. Nuk ishin të emocionuar vetëm nxënësit, jo, edhe mësuesit e lëndëve përkatëse ishin në atë gjendje. Unë i shikoja fytyrat e mësuesve, të cilët e ndienin veten mirë, kur nxënësit e tyre arritën rezultate të mira, apo tundën kokën, kur disa prej tyre nuk kishin rezultat të mirë.

Ne i kemi intervistuar të gjithë arsimtarët e Loyola-Gymnasium para se t'i pranonim në punë. Sa i përket vlerësimeve tona, ne kemi punësuar vetëm arsimtarë të kualifikuar.

Por a janë arsimtarë të mirë arsimtarët me kualifikime të mira? Nuk është lehtë të përgjigjesh në këtë pyetje, pasi që përveç kualifikimit të mirë, të domosdoshme janë edhe aftësitë pedagogjike dhe didaktike. Është e natyrshme, që arsimtari i mirë mundet dhe duhet të mësojë edhe nga nxënësit. **"Sepse ai, i cili ndalet së dëshiruari të jetë i mirë, ka ndaluar të jetë i mirë."** (Robert Bosch)

Por a mund të bëhet një arsimtar me kualitete të mira me ndihmën e trajnimeve pedagogjike dhe didaktike edhe një arsimtar i mirë? Unë dyshoj dhe jam i pajtimit me fjalët e Erazmo Rotterdemit, i cili citohet me këto fjalë: **"Motivimi për të mësuar është dashuria ndaj mësuesit, sepse dashuria për një lëndë (tek fëmijet) nuk mund të dihet qysh në fillim."**

Nëse kjo është e vërtetë, dhe unë mendoj se kjo është e vërtetë, është dashur të nisemi prej aspektit, se a i duan ata fëmijët. Ai, i cili i do fëmijët, mund të ligjërojë me sukses, nëse nuk është edhe aq i kualifikuar. Pse? Sepse ai i inspiron fëmijët me ndihmën e materialeve mësimore. Fëmijët, të cilëve u ndihmohet në këtë mënyrë, do të bëjnë të pamundurën të mësojnë vetë. Trajnimet profesionale të mësuesve mund të ndihmojnë në përdorimin e strategjive mësimore, të trajnohen për mënyrat mësimore, por si të trajnohen t'i duan fëmijët? Si mund të ndez një arsimtar një zjarr përbrenda fëmijës, nëse ai zjarr nuk është përbrenda tij? Unë mendoj, që për këtë ka vetëm një përgjigje: Mësohu ta duash veten, t'a pranosh veten me të gjitha kualitetet dhe mangësitë që ke. Ai, i cili nuk e do veten, nuk do t'i dojë as të tjerët.

Por si dallohen mësuesit, të cilët i duan fëmijët? Më së miri vërehet kur hyn në një klasë. Ata arsimtarë duhen nga nxënësit, edhe ata investojnë gjithçka që munden, për ata arsimtarë. Asnjë lodhje nuk mjafton. Natyrisht që në radhë të parë ata e bëjnë për vetveten, por së pari për dashurinë ndaj arsimtarit, i cili kujdeset për ta dhe për të cilin bëhet i gjithë mudi.

A mund ta motivoj veten të dashuroj? Natyrisht që mundem. Duhet të kujtojmë zjarrin, i cili ishte shtytje të studioj atë që na ka magjepsur. Nëse nga ai zjarr i brendshëm ka mbetur pak zjarr, ai mund të ndizet. Atëherë kuptohet, që për provën e parë të singertë, mund të shpërblehesh nga nxënësit. Ai, i cili dashuron, do të dashurohet; zjarri ndizet dhe mësimi bëhet më i lehtë. Askujt nuk i falet gjithçka, mirëpo gjithçka bëhet më lehtë.

Së fundi motori për një mësim të suksesshëm është dashuria. Ai, i cili duhet, nuk e ndalon shtytjen e brendshme për të mësuar. Ai vetëm e ndihmon të ecë.

Besucher

Der Besuch von Prof. Dr. Christian Schwarz-Schilling Dimal Sfishta – XII a – Intern

Am 20. und 21. Februar 2012 hatten wir die Gelegenheit, Prof. Dr. Christian Schwarz-Schilling und Dr. Vilson Mirdita als Gäste in unseren Reihen zu begrüßen.

Herr Schwarz-Schilling ist Experte für den Balkan, wo er als Hoher Repräsentant der Vereinten Nationen in Bosnien-Herzegowina gearbeitet hat. Er war auch Bundesminister in der Regierung Kohl. Wie wir wissen, ist Herr Mirdita kosovarischer Botschafter in Berlin.

Ihr Aufenthalt bei uns dauerte zwei Tage. Am zweiten Tag hielt Herr Schwarz-Schilling einen ca. 30-minütigen Vortrag über die Möglichkeiten der Formierung und Entwicklung eines Landes. Er ist vor dem Zweiten Weltkrieg geboren, so konnte er die schnelle Entwicklung Deutschlands verfolgen. Er nannte uns die Möglichkeiten, wie wir auch zu einer schnellen Entwicklung für unser Land kommen können.

Er sprach darüber, wie sich ein Land durch Kommunikation höher entwickeln kann und wie schwer es früher war, dass die Menschen miteinander kommunizieren konnten, wohingegen es mit der Verbesserung der Technologie viel leichter geworden ist zu kommunizieren. Für eine gute Entwicklung des Landes ist auch die Entwicklung der Wissenschaft sehr wichtig. Ebenso informierte er uns über die Wichtigkeit des Buchdruckes für die Bildung des Volkes und die Menschenrechte, die der Grundstein von Demokratie in einem Land sind. Er sagte auch, dass es sehr viele Frauen gebe, die intelligent seien, aber keine Möglichkeiten hätten, ihr Können zu zeigen und in verschiedenen Bereichen Fortschritte zu machen. Nach seinen Erfahrungen als Streitschlichter sagte er, dass man ein Problem am besten durch einen Dialog klären sollte.

Zuletzt kann ich sagen, dass es uns sehr gefreut hat, den beeindruckenden Vortrag von Herrn Schwarz-Schilling anzuhören. Dieser Vortrag hat dazu geführt, dass wir als Schüler über die Entwicklung unseres Landes nachdenken und dafür arbeiten.

Mysafirët

Vizita e prof. dr. Christian Schwarz-Schilling Dimal Sfishta – XII a – Konviktor

Prej 20 – 21 shkurt 2012 patëm rast që në mesin tonë të kemi të ftuar prof. dr. Christian Schwarz-Schilling dhe dr. Vilson Mirdita.

Z. Schwarz-Schilling është ekspert për Ballkanin, ish-Përfaqësues i Lartë i Kombeve të Bashkuara në Bosnje e Hercegovinë dhe ministër federal në Qeverinë e Kancelarit Kol. Ndërkaq, z. Mirdita është ambasador i Kosovës në Berlin.

Ata qëndruan tek ne dy ditë. Ditën e dytë, z. Schwarz-Schilling na mbajti një fjalim afër 30 minutësh ku na tregoi për mënyrën e formimit dhe zhvillimit të një shteti. Pasi kishte lindur para Luftës së Dytë Botërore dhe kishte parë se si Gjermania ishte zhvilluar aq shpejt, ai na tregoi mënyrat se si mundemi edhe ne të kemi një zhvillim të hovshëm për vendin tonë.

Ai na tregoi sesi nëpërmjet komunikimit është avancuar dhe zhvilluar një shtet, ku më parë ishte vështirë të komunikonin njerëzit ndërmjet vete. Sot, me avancimin e teknologjisë është shumë më lehtë të komunikohet. Ai shtoi se për një zhvillim të mirë të një shteti është i domosdoshëm edhe zhvillimi i shkencës. Gjithashtu ai tregoi për rëndësinë e botimit të librave në arsimimin e popullit, për të drejtat e njeriut që janë themel i demokracisë së një vendi. Më pas, ai shtoi se ka shumë femra që janë inteligjente, por nuk u është dhënë mundësia t'i shprehin aftësitë e tyre dhe të përparojnë në lëmi të ndryshme. Nga përvoja e tij si ndërmjetësues, z. Schwarz-Schilling tha se mënyra më e mirë për të zgjidhur një problem është dialogu.

Në përmbyllje mund të them që patëm kënaqësi të dëgjoni fjalimin mbresëlënës të z. Schwarz-Schilling, që na bëri ne si nxënës të mendojmë dhe të punojmë për zhvillimin sa më të mirë të vendit tonë.

E-Mail von Peter Caesar Fachschaftsberater der ZfA mit Länderkoordination Prishtina (Rep. Kosovo)

Erfreuliches Lob von der ZfA.

Folgende E-Mail (in Auszügen), ging am 17. Juni 2012 bei P. Happel ein.
Nicht nur er hat sich sehr darüber gefreut!

Lieber Pater Happel,

bevor ich mich mit dieser Mail verabschiede .....

Dabei will ich aber auch noch einmal hervorheben, dass die Schule über mehrere sehr qualifizierte und engagierte einheimische Deutsch-Lehrkräfte verfügt, die Sie im Laufe der Zeit zu gewinnen imstande waren. Diese Kolleginnen und Kollegen sehen ihre berufliche Zukunft klar am Loyola, wissen, was sie dort für unvergleichliche Arbeitsbedingungen haben und brennen förmlich darauf, eines Tages vollwertige DSD-Lehrer und Prüfer zu sein. So ein Pfund zum Wuchern habe ich in vierzehn Auslandsjahren auf drei Kontinenten noch an keiner Schule gesehen. Diese jungen Leute müssen an die DSD-Verantwortung herangelassen werden, um sich beweisen zu können. So ist es auch von der ZfA gewollt.

Nochmal zu den Nachbesetzungen: nicht nur für Frau Becker am Loyola, auch als unterrichtliche Nachfolge für mich hat sich niemand gefunden. Deshalb bitte ich Sie herzlich, es Herrn Purschwitz, der sich dazu bereiterklärt hat, stundenplantechnisch zu ermöglichen, bis Dezember an zweien der Tage Freitag, Samstag, Montag (über sein Deputat hinaus) hier in Prishtina meine 14-köpfige DSD II-Gruppe zur Prüfung zu führen.

Ich wünsche nicht nur der Schule, sondern auch Ihnen persönlich alles Gute.

Mit Grüßen nach Prizren,
Peter Caesar

De lingua Latina in Loyola-Gymnasio Donika Berisha – XII b

Carissimi parentes, magistri et discipuli, volo dicere pauca de lingua Latina, quod dixit Eqrem Çabej, philologus quidam eminens Albanus: "Lingua Latina reliquit vestigial profunda in lingua Albana ...".

Hic annus est quartus, ex quo discimus linguam Latinam. Hoc maxime prodest nobis, quia pro studio linguae Albanae, lingua Latina magni pretii nobis est. In schola publica pauci linguam Latinam docent et discount. Nos sumus contenti, quod sumus in gymnasio Loyola.

Pater Happel ex Germania venit. Magnam scholam aedificavit. In hac schola discipuli et discipulae praeceptiones accipiunt. Ubi habemus possibilitatem discendi linguam Latinam. Nos magnifice adiuvat professor Ramadan Ramadani, qui nobis omni studio adest, fundamentum optimum linguae Latinae posuit.

Hodie lingua Latina non iam untuntur populi, sed multis disciplinis scientificis exempli gratia medicina, sociologia. Psychologia et. Vocabulis Latinis nituntur. Discitur proverbium: Non est medicina sine lingua Latina.

Fuerunt Latinistae Albani, exempli causa: Marin Barleti, Marin Beçikemi, Leonid Tomeu, Mikel Maruli, Frank Bardhi, Pjetër Bogdani, etc.

Ea de causa discipuli discipulaeque lingua Latina et volunt et desiderunt instrui.

Rede zum Unabhängigkeitstag – 17.02.2012

Dr. Vilson Mirdita

Botschafter der Republik Kosovo in Berlin

Exzellenzen,
Freunde und Kollegen des diplomatischen Korps,
sehr geehrte Damen und Herren,
liebe Landsleute,

es ist mir eine große Ehre und Freude, Sie alle im Namen der Präsidentin, der Regierung und der Bürger der Republik Kosovo zur Feier des vierten Jahrestages unserer Unabhängigkeit willkommen zu heißen.

"Wir sind auf einem guten Weg." So die ermutigenden Worte des Herrn Bundesministers der Verteidigung zur Lageeinschätzung bei der letzten Mandatsverlängerung für die KFOR. In derselben Sitzung des deutschen Bundestages meinte auch der Außenminister, dass das Kosovo "im vergangenen Jahr sicherlich Fortschritte gemacht" hat.

Angesichts der historischen Umbrüche 2011 rund um das Mittelmeer und angesichts der spürbaren Folgen der Finanz- und Wirtschaftskrise im Süden Europas, ist das nicht selbstverständlich, denn auch im Kosovo wächst der demographische und damit der soziale Druck. Unsere Jugend muss sich einer Herausforderung stellen die da lautet, keine Freiheit ohne Solidarität und, ohne Demokratie keine Freiheit.

Das aber verlangt kritisches Prüfen, eine Herausforderung bei der wir in den ersten vier Jahren unserer Unabhängigkeit auf Deutschland als starken Partner zählen durften. Dafür sind wir dankbar und stolz. Seit drei Jahren in Folge nimmt Deutschland mit deutschen KFOR- Kommandeuren sicherheitspolitische Verantwortung im Kosovo wahr. Ich freue mich, Sie, Herr Generalmajor Bühler, als ehemaligen Kommandeur der KFOR heute unter uns begrüßen zu dürfen. Nicht zuletzt Ihr entschlossenes Handeln hat im letzten Jahr Versuche unterbunden, Kosovo zu destabilisieren.

Auch heute Nacht stehen in den eisigen Temperaturen eines Jahrhundertwinters deutsche Soldaten im Norden des Kosovo, um dem illegalen Grenzverkehr krimineller Netzwerke Grenzen zu setzen. Dafür möchte ich auch ganz persönlich den Männern und Frauen, die dort Dienst tun, danken.

Verehrte Gäste, man kann viele diplomatische Worte verlieren, aber schlussendlich zählt doch nur die Tat. Ein Ergebnis deutsch-kosovarischer Zusammenarbeit werden Sie heute selbst ein wenig verkosten können. Der Wein, den wir Ihnen heute ausschenken, ist gestiftet vom Förderverein eines deutsch-kosovarischen Gymnasiums. Das Loyola-Gymnasium in Prizren, seine Lehrer und Schüler möchten damit Deutschland danken. Ein Dank für eine mutige Investition, ein Dank für Vertrauen in die Zukunftsfähigkeit der Jugend des Kosovo.

Das hat ja auch schon beim Wein selbst begonnen. Nicht zuletzt dank deutscher Berater für Weinbau und deren Einsatz im Kosovo, deren Glauben an das Potenzial der Böden und

der Weinbauern in Kosovo, ist die Qualität der Weine in den letzten Jahre erfreulich gestiegen. Einige habe es inzwischen in Feinschmeckermagazinen zu beachtlichen Bewertungen gebracht.

Das Kosovo feiert heute das vierte Jahr seiner Unabhängigkeit.

Gesundes organisches Wachstum braucht Zeit, das sage ich aus meiner Erfahrung als Agrarwis-

senschaftler, der auf einem Bauernhof im Kosovo aufgewachsen ist. Aber die Zeit macht es nicht. Ein gesunder Wachstumsprozess im Weinbau braucht die sorgsame und fachkundige Unterstützung des Winzers. Nachhaltige Lernprozesse bei jungen Menschen brauchen gute Lehrer, Mentoren und Investoren, wenn aus dem Wissen produktive Arbeitsplätze und soziale Stabilität erwachsen sollen.

Das Ziel des Kosovo als europäischer Staat ist seine Integration in die EU. Die letzten zwölf Monate haben uns kritisch vor Augen geführt, dass eine nachhaltige EU-Integration ein ständiger Prozess ist, der vor und nach einem EU-Beitritt beiderseits harte Arbeit einfordert. Das Wort "Stillstand ist Rückgang!" beschreibt das treffend. Als Kosovaren wissen wir, was harte Arbeit bedeutet, die vor uns liegt.

Die Bundeskanzlerin sagte bei Ihrem Besuch am 19. Dezember in Prishtina, "dass wir politisch noch energischer an den Dingen arbeiten müssen." Vor allem auch daran, eine neue Kultur von Vertrauen und Respekt zwischen allen Nachfolgestaaten Jugoslawiens zu schaffen. Wir hoffen darauf, dass wir nach harter bilateraler Vorarbeit in Berlin und Prishtina die deutsch-kosovarischen Beziehungen noch intensiver pflegen können. Dazu hoffen wir nicht zuletzt auf eine Aufhebung des Visumszwangs, der vieles erschwert und manchmal sogar verunmöglicht.

Heute Abend aber freuen wir uns, so viele Freunde hier begrüßen zu dürfen. Ihnen allen gilt unser Dank.

Meine Frau und ich bedanken uns bei der Deutschen Bank als Hausherrin dieses Atriums, bei den Köchen des Restaurants Viale dei Tigli und bei Frau Fatime Kosumi, die kosovarische Tradition und Moderne in ihren Liedern so gekonnt zu verbinden weiß. Sie alle tragen hoffentlich auch für Sie zu einem Gelingen dieses Abends bei.

Ihnen allen nun eine gute Zeit und danke, dass Sie uns die Ehre geben.

Schule

Formimi i Parlamentit të nxënësve dhe roli i tij Prof. Neki Jahaj

Si çdo institucion tjetër edhe shkollat duhet të kenë udhëheqjen e saj. Loyola-Gymnasium, si një shkollë e shquar për organizimin e punës dhe punën e mirë që e bën me nxënësit, që përkujdeset edhe për vazhdimin e ngritjes profesionale dhe intelektuale të ish- nxënësve të saj, nga ky vit ka organizuar edhe mbajtjen e zgjedhjeve të lira për formimin e një Parlamenti të nxënësve. Nga 25 klasë, sa ka momentalisht në shkollë, u zgjodhën 18 delegatë. Si trupë e pandashme e tyre u zgjodhën edhe profesorët e besueshëm të nxënësve: Vlora Grajçevci, Lulëzim Tytyxhiu dhe Fadil Bytyçi. Këta përfaqësues, nxënës dhe profesorë, do të ndihmojnë edhe më tutje përmirësimin e kualitetit të mësimdhënies me idetë e tyre, e sidomos me kritikën e tyre konstruktive.

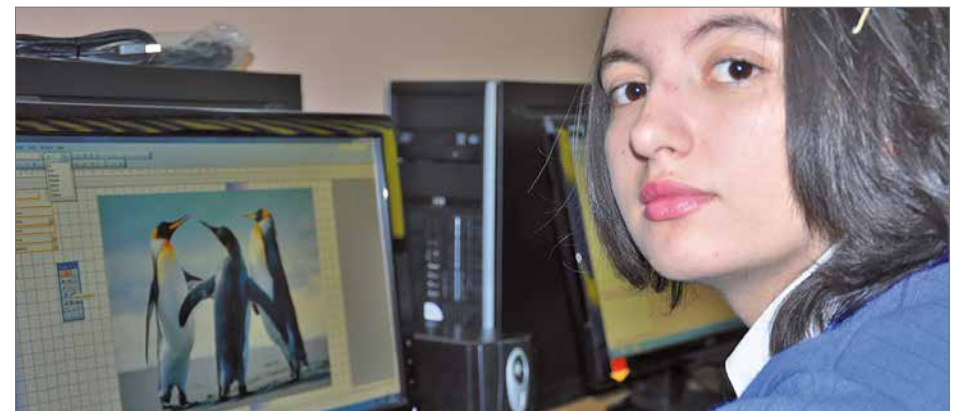
Duke u nisur nga ajo që Kosova është shtet i dalë nga okupimi, rëndësia e të menduarit ndryshe dhe paraqitja e të menduarit ndryshe është shumë e madhe. Po aq e madhe është edhe rëndësia e obligimeve, që njeriu ka ndaj vetvetes dhe të ardhmes së tij, të familjes dhe shoqërisë, pjesë e së cilës është. Por për t'i kryer këto obligime, njeriu duhet t'i njohë edhe të drejtat e vetvetes në radhë të parë, e edhe të shoqërisë ku njeriu jeton dhe vepron. Kjo e bën njeriun qytetar aktiv dhe pjesë të shoqërisë aktive, për çfarë njeriu shpesh ndien mungesë në vendin tonë. Andaj roli i këtij Parlamenti është që të vetëdijesojë edhe më tepër nxënësit e tashëm dhe qytetarët e ardhshëm të Kosovës për të drejtat dhe obligimet që ata kanë ndaj të ardhmes së tyre, familjes, shoqërisë dhe shtetit të tyre.

Shkolla

LOYOLA Adrian Bytyqi – XII a

Learning can be joy, learning can be fun.
Our school is unique, because it has them all in one.
Youth from all the land, gather in this place.
Only so your brain, knowledge can embrace.
Learning for a future with a guarantee of being bright.
Also for helping and embracing other people in light.

Schreibwettbewerb der Deutschen Botschaft Pristina 2012

Thema: Weshalb Deutsch lernen

Alle drei Gewinner gleichrangig 1. Platz

Ich war immer an der deutschen Sprache interessiert. Vielleicht ist das ein bisschen merkwürdig, weil sie eine schwierige Grammatik und eine harte Aussprache hat, aber ich glaube, das ist genau das, was ich an dieser Sprache interessant finde.

Deutsch ist eine der führenden Sprachen in Kultur, Kunst, Musik und Wissenschaft. Wer würde es nicht mögen, eine Oper von Wagner zu hören und sie auch zu verstehen? Oder die Originalversion von Goethes Werken zu lesen? Mir würde das sicher sehr gefallen. Ich glaube, mein Interesse an Kunst ist ein anderer Grund, weshalb ich Deutsch lerne.

Ich war sehr froh, als mir im Loyola-Gymnasium die Möglichkeit Deutsch zu lernen angeboten wurde. Auch mein Wunsch, die deutschen Städte zu bereisen und Leute in Deutschland kennen zu lernen wurde erfüllt. Das passierte, als wir einen Schüleraustausch machten. Als Leute mich "Kannst du Deutsch sprechen?" gefragt haben, dann habe ich stolz "Ja, klar." geantwortet.

Das und viele andere Sachen könnte ich nicht ohne Deutsch zu lernen machen. Jetzt habe ich Freunde in Deutschland, mit denen ich oft spreche. Freunde, die ich nicht haben würde, wenn ich kein Deutsch gelernt hätte.

* * *

Jona Rada ist 17 Jahre alt und lernt seit 7 Jahren Deutsch am Loyola-Gymnasium in Prizren.

Eine neue Sprache zu lernen ist für mich eine neue Welt kennen lernen, Kommunikationswege schaffen, Frieden zu schaffen helfen. "Je mehr Sprachen man kann, desto mehr ist man wert", so lautet ein Sprichwort von uns, daher möchte ich Deutsch lernen, um später in Deutschland zu studieren zu können, mich während der Reise mit Menschen zu unterhalten.

Vor allem möchte ich Deutsch lernen, weil ich die Kultur verstehen will, und die Sprache ist der Schlüssel zu jeder Kultur. Ich mag die Struktur der Sprache, es ist wie ein Lego-Spiel-Set.

Fremdsprachenkenntnisse erweitern den kulturellen, geistigen und beruflichen Horizont, wecken Verständnis für andere Kulturen. Mehrsprachigkeit ist grundsätzlich ein Vorteil – nicht nur im Hinblick auf die Erweiterung der Europäischen Union, sondern auch eine neue Perspektive in der Zukunft.

Außerdem macht es Spaß, sich mit den Leuten auf Deutsch zu unterhalten. Ich lerne Deutsch, damit ich später besser argumentieren kann und mich später klar und deutlich ausdrücken kann, ohne zu stottern!

Schließlich bin ich der Meinung, dass die Sprachkompetenz eine der wichtigsten Kompetenzen ist, die die Integration in das Studium, in die Gesellschaft und in den Arbeitsmarkt stark unterstützt.

* * *

Erza Morina ist 15 Jahre alt und lernt seit 5 Jahren Deutsch am Loyola-Gymnasium in Prizren.

Die deutsche Sprache ist die meist gesprochene Sprache in der Europäischen Union. Deutschland ist das Land mit der größten Bevölkerung in der Europäischen Union, und die erste wirtschaftliche Macht Europas.

Kosovo wird bald Teil der europäischen Familie sein, daher ist das Lernen des Deutschen sehr wichtig für die Bürger des Kosovo, denn so werden für sie und mich viele Perspektiven für Bildung und Beschäftigung in Deutschland ermöglicht.

Bei uns in Kosovo kann fast jeder zweite Deutsch sprechen, weil viele Kosovaren mal in Deutschland waren oder in einem deutschsprachigen Land.

Ich lerne Deutsch, weil ich hoffe, dass ich in meiner Zukunft in eine deutsche Schule gehen werde. Die Ankunft von Loyola-Gymnasium in Kosovo und das Erlernen der deutschen Sprache von der Grundschule ist ein großes Geschenk für mich.

* * *

Laur Gega ist 13 Jahre alt und lernt Deutsch seit 2 Jahren am Loyola-Gymnasium in Prizren.

Schule – Praktikum

Gjimnazi Loyola-Gymnasium një pjesë e Gjermanisë në mes të Kosovës Esmere Krasniqi

Shumëkush ka mundur të vërejë gjatë shtatorit, një vajzë të re, brune, disa herë e quajtur gabimisht "mësuesja e re" që ndodhej në korridoret e shkollës, shpeshherë pranë z. Faton Kabashit apo znj. Myrvete Sopaj. Kjo vajzë e re jam unë, Esmere Krasniqi, studente e studimeve master për matematikë, kimi dhe shkenca politike në Universitetin e Hanoverit, e cila ishte e obligueshme të jetë pjesë e një praktike profesionale të një eksperimenti. Komponenti kryesor i këtij eksperimenti pra jam unë, e rritur dhe e socializuar në Gjermani, por e lindur në Prizren.

Rreth gjimnazit Loyola-Gymnasium në Prizren unë kam dëgjuar dhe lexuar shumë, por kudo dhe gjithçka mund të dëgjojmë dhe të lexojmë shumë, sidomos në Kosovë, ku në një tendencë të tillë shprehjeje e ekzagjeron dhe stolis shumë. Për këtë arsye duhet ta pranoj që nuk kam ardhur me pritje shumë të larta në lidhje me shkollën, kolegjin, dhe sigurisht jo me sistemin arsimor. Kam pritur një sallë të thjeshtë, me një staf fizikisht dhe mentalisht të viteve të mëhershme. Megjithatë, kam gjetur profesorë shumë të motivuar dhe dinamikë dhe kam fituar miq (me potencialin e një marrëdhënieje miqësie jashtë facebook-ut). Çfarë e bën gjimnazin Loyola-Gymnasium kaq të veçantë? A janë korridoret e pastra, mirëmbajtja e oborrit të shkollës, klasat e dekoruara apo uniformat e kësaj shkolle tipike? Jo, kjo është shumë më tepër se kaq: ndjenjat, motivimi dhe gëzimi janë pjesë e kësaj shkolle. Këtë e tregojnë studentët, sidomos mësuesit çdo mëngjes. Kjo është një ndjenjë që duhet të shpërndahet në të gjitha drejtimet. Vetëm në këtë mënyrë japim një shenjë të qartë dhe të dukshme të shpresës për të bazuar të ardhmen e fëmijëve.

Nxënësit e ALG-së nuk mësojnë vetëm në gjimnazin Loyola-Gymnasium, por në mes të Kosovës ku gjenden

padrejtësitë, sjelljet e korruptuara dhe mospërputhjet. Kjo padrejtësi dhe veprime të parpanueshme mund të tejkalohen dhe thyhen vetëm me arsimim. Me arsim nuk kuptojmë vetëm njohuritë e nevojshme të planprogramit i cili kërkon të mbajmë mend jetën e shkrimtarëve të ndryshëm të gjuhës sonë, por kërkon edhe kompetenca metodike, profesionale dhe sociale, të fitojnë aftësi, të mësojnë për të kërkuar të drejtat e fituara, për të luftuar për to dhe mos të dorëzohen në asnjë moment.

Shkolla Loyola-Gymnasium ndjek – aq sa unë kam qenë në gjendje për të dëshmuar këtë muaj, një post të tillë arsimor dhe duket të jetë një vend i qëlluar për "t'u rritur", i cili cilësohet si vend me sjellje morale të të gjithëve, me kujdes të edukatorëve dhe me sjellje të disiplinuar, shkurt: e gjithë ajo që nevojitet për edukimin e qytetarëve të ardhshëm dhe atë të qytetarëve që do të jenë mendjehapur dhe në hap me kohën. Kosova është, në kuptimin e largësisë fizike, jo shumë larg nga "bota perëndimore", por në krahasim me standardin e arsimit dhe cilësisë së arsimit të shkollave është shumë larg.

Gjimnazi Loyola-Gymnasium është një ndërfaqe që përpaket për të rritur standardin në vend. Gjimnazi Loyola-Gymnasium nuk është ndoshta një pjesë e Gjermanisë, ndoshta edhe nuk dëshiron të jetë. Por gjithsesi është një model për shkollat tjera të rajonit, por të paktën është ajo shkolla "gjermane" që bart me vete edhe pjesë të madhe të shpresës dhe arsimit për të ardhmen e Kosovës.

Shkolla – Praktikum

Praktikum am Loyola-Gymnasium Alban Gashi

Als Praktikant am Loyola-Gymnasium habe ich viele Erfahrungen als angehender Lehrer gesammelt.

Für mich als Praktikant ist es wichtig, wie man mit gezielter Anwendung von Didaktik und Methodik in der Schule unterrichtet. Meine Erwartungen an dieses Praktikums waren, die beruflichen Anforderungen an Lehrer in einer Schule richtig kennenzulernen und zusätzliche praktische Erfahrungen zu sammeln.

Meine ersten Unterrichtserfahrungen sammelte ich mit der Unterstützung der Deutschlehrer an der Schule. Ich wurde sehr freundlich vom Fachschaftsleiter für Deutsch, Prof. Neki Jahaj und den anderen Lehrern aufgenommen.

Ich habe Klassen der Stufen VI bis XI besucht. Da die Abiturienten früher entlassen wurden, konnte ich keinen Unterricht den XII. Klassen besuchen. Während der Hospitation konnte ich aber viele neue Methoden kennen lernen und neue Erfahrungen aus dem Schulalltag sammeln. Was ich sehr interessant fand, ist die Teilung der Deutschschüler in einen Grund- und einen Leistungskurs. Die Motivation zum Lernen wurde von den Lehrern auf professionelle Weise gestaltet. Die Schüler und auch ich hatten Spaß am Unterricht.

Ich habe insgesamt über 35 Unterrichtsstunden besucht. Auch mir wurde die Möglichkeit gegeben eine Unterrichtsstunde vorzubereiten und zu halten. Mein Thema war: "Trennbare Verben im Präsens". Mit Hilfe der in den besuchten Unterrichtsstunden gesammelten Erfahrungen und Unterstützung der anderen Lehrer konnte ich die Unterrichtsstunde erfolgreich zu Ende bringen.

Ich bedanke mich herzlich bei P. Walter Happel und allen, die an meinem Praktikum beteiligt waren.

Schule

12.06.2012

Präsidentin Jahjaga ehrt 30 Persönlichkeiten

Anlässlich des 12. Juni, Tag der Freiheit der Republik von Kosovo, fasste Präsidentin Jahjaga den Beschluss, eine Reihe von nationalen und internationalen Persönlichkeiten zu ehren.

Der Beschluss wurde basierend auf Art. 84 Pkt. 28 der Verfassung der Republik Kosovo, der Art. 6 und 9 des Gesetzes für die Verleihung von Ehrungen durch den Präsidenten der Republik von Kosovo, basierend auf der Regelung über die Ehrungsarten, die der Präsident der Republik Kosovo verleiht und der Verfahren der Verleihung der Ehrungen, sowie basierend auf dem Bericht der Bewertungskommission für die Verleihung der Ehrungen, gefasst.

Die Ehrungen wurden diesen Persönlichkeiten zuteil:

Walter Happel SJ, wird mit der PRÄSIDENTENMEDAILLE FÜR VERDIENSTE im Bildungsbereich geehrt.

Shkolla

12.06.2012

Presidentja Jahjaga dekoroi 30 personalitete

Me rastin e 12 Qershorit, Ditës së Lirisë të Republikës së Kosovës, Presidentja Jahjaga mori vendim për të dekoruar një numër personalitetesh të vendit dhe ndërkombëtarë.

Vendimi për dekorim u mor në bazë të nenit 84 pika 28 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, të nenit 6 dhe 9 të Ligjit për Dhënien e Dekorave nga Presidenti i Republikës së Kosovës, në bazë të Rregullores mbi Llojet e Dekorave që i jep Presidenti i Republikës së Kosovës dhe Procedurat për Dhënien e Tyre, si dhe në bazë të raportit të Komisionit Vlerësues për dhënien e dekorave.

Dekoratat u dhanë për këto personalitete:

Walter Happel SJ, dekorohet me dekoratën MEDALJA PRESIDENCIALE E MERITAVE, për kontributin e dhënë në fushën e arsimit.

Kinder mit großen Herzen Prof. Vlora Grajcevci

Wir wissen alle, dass in Schulen Wissen und Bildung vermittelt wird. Steckt denn in Bildung nicht auch Erziehung? Heißt Erziehung denn nicht auch, für andere da zu sein und einander zu helfen?

Im Unterschied zu Menschen, die in teuren Autos durch die Straßen brausen und unnötig Geld verschwenden, leiden viele Menschen unter Hunger und Armut, was politische, wirtschaftliche und ökologische Ursachen haben kann. Doch was können wir dagegen tun?

Im Zusammenhang damit organisierten Lehrer und Schüler des Loyola-Gymnasiums eine sogenannte "Solidaritätswoche". Lebensmittel, Schreibwaren und Spielzeuge für Kinder sowie Hygieneartikel wurden in der Aula der Schule gesammelt und schließlich in Kartons verpackt. Die Kinder waren fasziniert von dieser Initiative und wir waren recht überrascht, was für ein großes Engagement sie zeigten.

Mit Hilfe der Hilfsorganisation "Mutter Theresa" in Prizren, geleitet von Herrn Marash Berisha, hatten wir eine Liste mit insgesamt 17 Familien bekommen. Darunter waren verwitwete und geschiedene Frauen mit Kindern, alte, allein gelassene Menschen, Roma-Familien und ein Kroat, der ganz alleine lebt. Zusammen mit Herrn Berisha machten wir uns schließlich mit einer kleinen Gruppe von Schülern auf zu unserer "Wohltätigkeitsreise".

Traurige Gesichter und gemischte Gefühle begleiteten uns in allen Familien, denen wir unsere kleinen Spenden überreichten. Unglaublich, unter welchen Bedingungen diese Menschen leben müssen. Kein Essen, fast zusammengebrochene Häuser und verschiedene Krankheiten sind Teil ihres alltäglichen Lebens. Wir wurden in allen Familien eingeladen und sie erzählten uns von ihren Sorgen und Alltagsproblemen, die uns erschütterten. Schwer für diese Menschen, eine Lehre für uns.

Die Schüler nämlich sagten: "Jetzt wissen wir, wie gut es uns eigentlich geht." Und somit hatten wir unser Ziel als Lehrer und gleichzeitig auch als Erzieher erreicht. Erschöpft, aber mit dankbaren Herzen kehrten wir zurück in unser "normales" und gutes Leben.

Bedanken möchten wir uns bei der Schulleitung, besonders bei Pater Happel und Herrn Schwarzbach, die diese Idee unterstützt haben. Ein großer Dank geht aber an unsere Kinder, die mit großer Barmherzigkeit und Liebe diesen Menschen Hoffnung auf eine bessere Zukunft gemacht haben. Wir sind stolz auf euch!

Schule

Kinder brauchen Zukunft Gedanken zum Bildungsauftrag des Loyola-Gymnasiums P. Walter Happel SJ

Mit einem Erlass vom 12. November 1812 gründete Wilhelm von Humboldt im Zuge der preußischen Reformen das Humanistische Gymnasium und damit die bis dato erfolgreichste Schulform, weil der Wille der Eltern seit Jahrzehnten nur eine Richtung kennt: Zum Gymnasium.

Am 17. März 2012 schrieb Rainer Weber in der WELT: "Es ist eine Ironie der Bildungsgeschichte, dass das ehrwürdige Gymnasium inzwischen zu einer *Gesamtschule light* geworden ist, während die Schulform, an die linke Gesellschaftsutopisten all ihre Hoffnungen geknüpft haben, die Gesamtschule, zum gesellschaftlichen Auslaufmodell geworden ist." Offensichtlich steht das Gymnasium im Ruf, etwas geleistet zu haben bzw. zu leisten, was andere Schulformen nicht tun: Nämlich eine ganzheitliche, alle Sinne des Jugendlichen fordernde und fördernde Bildung zu vermitteln. Aber was ist das eigentlich?

Wir begegnen dem Begriff "Bildung" heute ja an jeder Ecke. Es wird darauf verwiesen, dass Bildung eine notwendige Voraussetzung für Erfolg im Beruf sei, und das meist im Zusammenhang oder mit Hinweis auf die Notwendigkeit lebenslangen Lernens.

Will man die Arbeitslosenzahl senken, bietet man Weiterbildungskurse an. Gibt es Probleme im Betrieb, müssen Bildungsseminare helfen. Man könnte fast den Eindruck gewinnen, als sei Bildung das Instrument, durch das alles korrigierbar ist.

Was ist unter "Bildung" eigentlich zu verstehen?

Zunächst einmal ist es doch überraschend, dass es sich hier um einen typisch deutschen Begriff zu handeln scheint. Engländer, Franzosen, Spanier und andere Völker kennen diesen Begriff nicht, gebrauchen den Begriff *education*, was vom Lateinischen *educere*, also *herausführen kommt*. Gemeint ist das Herausführen aus dem natürlichen, "ungeschliffenen" Zustand des durch Instinkte und Reflexe festgelegten Wesens in eine zweite, durch Lernen erworbene Natur, die sozusagen der ersten "natürlichen" Natur hinzugefügt wird.

Was dann aber unter Bildung verstanden werden soll oder kann, variiert je nach Interesse und Ausrichtung erheblich. Im Bereich der Arbeitswelt wird darunter im Wesentlichen **Wissen** verstanden, das auf Erfolg hin qualifiziert. Leistung ist dann u.a. ein Ergebnis erworbener Bildung. **Wissen** ist aber keineswegs gleich Bildung und auch nicht ihr Ziel, sondern bestenfalls ein Hilfsmittel, das Chancen vergrößert oder verschenkt.

So ist schlechte Bildung im Sinne von Ausbildung, also wenig oder ungenaues Wissen, sicher keine Voraussetzung zum Erfolg. Laut einer OECD-Studie aus dem Jahr 2000 war nur 20% dessen, was man damals gelernt hatte, nach zehn Jahren noch anwendbar, 80% des Wissens und technischen know hows ist dann nämlich schon überholt. Aber 80% jener Menschen, die im Jahr 2000 im Arbeitsleben standen, waren auch 2010 noch im Berufsleben aktiv. Wäre Bildung also gleich Wissen oder gleich anwendbares Wissen, dann wären

Shkolla

Fëmijëve u nevojitet e ardhmja Mendime mbi misionin arsimor të Loyola-Gymnasium P. Walter Happel SJ

Wilhelm von Humboldt, reformator prusian, në vazhden e reformave të bëra, më 12 nëntor 1812 themeloi me një dekret të veçantë gjimnazin human dhe me këtë edhe formën më të suksesshme të shkollës, pasi që prindërit me decenie të tëra njohën vetëm një drejtim të dëshirave të tyre për në gjimnaz.

Më 17 mars 2012, Rainer Weber në gazetën Die Welt shkruan: "Është një ironi e historisë së arsimit, që ky gjimnaz i denjë është shndërruar në një *shkollë të përgjithshme*, përderisa forma e shkollës, në të cilën i kanë lënë të gjitha shpresat utopistët e majtë të shoqërisë, shkolla e përgjithshme është shndërruar në një model të mbarimit." Këtij gjimnazi i ka dalë nami, që ka për të bërë diçka gjegjësisht bën, diçka që format e tjera të shkollimit nuk e bëjnë: një diçka të tërësishme, që t'ua ndërmjetësojë të rinjve në kuptim të plotë të gjitha kërkesat dhe mbështetjen në pikëpamjen arsimore. Por çka është kjo në të vërtetë?

Sot çdokund hasim në nocionin "arsimim". Thuhet që arsimimi është njëri ndër kushtet më të rëndësishme në profesion, dhe kjo më së shumti në bashkëveprim ose me një udhëzim të një domosdoshmërie të të mësuarit gjatë gjithë jetës.

Nëse dëshirojmë të zvogëlojmë numrin e të papunëve, atëherë ofrohen kurse për avancim të mëtutjeshëm. Nëse ka probleme në ndërmarrje, atëherë duhet të ndihmojnë seminarat që organizohen brenda tyre. Nga kjo mund të krijohet përshtypja se arsimimi është një instrument i cili korrigjon gjithçka.

Çka kuptohet me të vërtetë me "arsimim"?

Është vërtetë befasuese, që këtu na shfaqet një nocion tipik gjerman. Anglezët, francezët, spanjollët dhe popujt tjerë nuk e njohin këtë nocion. Ata e përdorin nocionin *education*, i cili rrjedh nga latinishtja *educere* që d.m.th. udhëheq ose *drejtoj përpara*. Me këtë është menduar të shkuarit përpara nga gjendja fillestare, "e pagdhendur", e një mënyre të caktuar përmes instikteve dhe refleksëve, në një të dytë, përmes të mësuarit të natyrës së përfutur, e cila i bashkangjitet të ashtuquajturës natyrë "natyrore" e parë.

Por ajo çka mund apo duhet të kuptohet me fjalën arsimim, ndryshon varësisht nga interesat dhe drejtimi i asaj çfarë kërkohet. Në fushën e botës së punës kuptohet **dija** në mënyrën thelbësore, ashtu që kualifikohet në sukses. Arritshmëria, ndër të tjera, është rezultat i arsimit të përfutur. Por **dija** në asnjë mënyrë nuk është arsimim dhe po ashtu jo caku i tij, por vetëm një mjet i mirë ndihmës, i cili ia rrit dhe ia dhuron mundësitë.

Kështu, arsimi i keq në kuptimin e avancimit, është dije e mangët ose e pasigurtë, por

Schule

Kinder brauchen Zukunft

die Gebildeten von 2000 die Ungebildeten von heute. Diese Absurdität möge zeigen, dass Bildung nicht auf Wissen reduzierbar ist. Bildung ist mehr als Wissen, Bildung ist eine Grundhaltung, die Wissen, Wollen, Können und Orientieren zu einer Einheit zusammenführt.

Welcher Bildungsbegriff liegt dem zu Grunde?

Oder besser noch: Welcher Bildungsbegriff führt zu einer gelungenen, einer erfolgreichen Form der Weltbeziehung für den Einzelnen und für die Gemeinschaft, in der er lebt?

Jean Monnet (1888–1979), ein bedeutender Vordenker und Gestalter des vereinigten Europa, sagte einmal: "Wenn ich nochmals zu beginnen hätte, würde ich beim Aufbau Europas weniger auf die Wirtschaft als viel mehr auf die Kultur und Bildung setzen." Hier begegnen wir einer interessanten Verknüpfung, nämlich **Kultur und Bildung**, einer Verknüpfung, der ich ein wenig nachgehen will.

Beim Zusammenschluss Europas hatte man auf die Wirtschaft gesetzt, und das doch mit einigem Erfolg. Warum also, wenn man das noch einmal zu tun hätte, viel mehr auf Kultur und Bildung setzen? Schauen Sie einmal auf die Wirtschaftsleistung der Länder dieser Welt und sie werden sehr schnell feststellen, dass Bildung zu den Aktivposten eines jeden Landes dieser Welt zählt. So ist – nur als ein Hinweis – etwa der prozentuale Anteil der Bildungsausgaben an den öffentlichen Ausgaben in den Ländern Europas nahezu umgekehrt proportional zur Zahl der Arbeitslosen in diesen Ländern. Zwar ist Bildung im Gegensatz zu Ausbildung oder Berufsbildung nicht unmittelbar an ökonomische Zwecke gebunden, aber über das Aneignen von Bildung und das dadurch gestaltete und gestaltende Begreifen der Welt wird Bildung im Kontext von Kultur erst zum Instrument des Erfolges. **Nicht der Inhalt der Bildung allein ist also entscheidend, sondern mindestens ebenso die Form.**

Bildung und Kultur

Im deutschen Wort *Bildung* steckt unzweifelhaft der Begriff des Bildes. Wenn wir nun versuchen, uns ein Bild von uns selbst zu machen, werden wir versuchen müssen, uns unserer Traditionen, unserer Werte, der bewährten Verhaltensmaßstäbe unserer Kultur zu versichern, um davon ausgehend ein Bild der von ihr versprochenen Zukunft zu entwerfen. Aus dem Bild wird so der Auftrag zur Bildung, ein Handlungsauftrag, sich in einer menschlichen Gemeinschaft zu entfalten und diese so weiter zu bilden.

Um beantworten zu können, was wir unter Bildung verstehen, werfen wir zunächst einen kurzen Blick in einen Ausschnitt der Geschichte und Kultur Europas, der diesen Kontinent

Shkolla

Fëmijëve u nevojitet e ardhmja

me siguri jo parakusht për sukses. Sipas një studimi të kryer nga OECD-ja, në vitin 2000, vetëm 20% e asaj çfarë është mësuar është përdorur pas dhjetë vjetësh, ndërsa 80% e dijes dhe teknika 'know how' ishte veçse e tejkaluar. Por 80% e njerëzve, të cilët ishin duke punuar në vitin 2000, ishin aktiv në botën e punës edhe në vitin 2010. Po të ishte arsimimi, pra barazi me dijen apo barazi me dijen e përdorshme, atëherë të arsimuarit e vitit 2000 do të ishin të paarsimuarit e sotëm. Ky absurditet do të tregonte, që arsimimi nuk është i reduktuar në dije. Arsimimi është më shumë se dije; arsimimi është një ndalesë themelore, e cila e bashkërendit dijen, dëshirën, mundësinë dhe orientimin.

Cila është baza e nocionit të arsimimit?

Ose thënë edhe më mirë: Cili nocion i arsimimit na drejton te një formë e vlefshme, e suksesshme e lidhjes botërore për individin dhe shoqërinë në të cilën ai jeton?

Jean Monnet (1888–1979), ideator dhe krijues i Evropës së bashkuar, në një rast thotë: "Po të kisha filluar edhe një herë ndërtimin e Evropës, do t'i kisha dhënë shumë më shumë përparësi kulturës dhe arsimimit, sesa ekonomisë." Këtu e takojmë një bashkëdyzim interesant, **kulturën dhe arsimimin**, një bashkëdyzim, të cilit do t'i qasem pak në vazhdim.

Gjatë procesit të bashkimit shohim se Evropa i është qasur ekonomisë, dhe këtë e ka bërë me sukses. Pse pra, shumë më shumë në kulturë dhe arsimim, pasi do të merreshim prapë me të? Shikoni arritshmërinë e ekonomisë së vendeve të kësaj bote dhe shpejt do të vëreni, se arsimimi renditet ndër postet aktive të vendeve të botës. Kështu është – vetëm si udhëzim – një përqindje e pjesës së shpenzimit për arsimim në shpenzimin publik në vendet e Evropës i rri afër, në të kundërtën proporcionale, numrit të të papunëve në këto vende. Vërtet nuk është i lidhur arsimimi në mënyrë jo të tërthortë sa i përket të mësuarit praktik ose avancimit profesional me qëllimet ekonomike, por përshtaja e arsimimit dhe përmes kësaj organizimi dhe të organizuarit e botës, arsimimi në kontekstin e kulturës bëhet instrument i suksesit. **Nuk është përmbytja arsimore vendimmarrëse por është aq sa edhe forma.**

Arsimimi dhe kultura

Në fjalën gjermane *arsimim* fshihet padyshim nocioni i formësimit. Nëse përpiqemi tani që ta bëjmë një përshkrim të vetvetes, duhet të përpiqemi patjetër të sigurojmë traditat tona, vlerat tona, kufirin e sprovuar të sjelljes sonë, në mënyrë që të skicojmë një pasqyrim të një të ardhmeje. Nga ky pasqyrim del që detyra për arsimim si detyrë e veprimt, futet në bashkësinë njerëzore dhe nga kjo mund të vepohet tutje.

Që të mund të përgjigjemi në pyetjen se çfarë kuptojmë me fjalën arsimim, do të hedhim një shikim në një pjesë të historisë dhe kulturës së Evropës, e cila e karakterizon këtë kontinent deri më sot.

Schule

Kinder brauchen Zukunft

bis heute prägt.

Mit der Erfindung des Buchdrucks, genauer gesagt, der beweglichen Letter, durch Johannes Gutenberg in den frühen 1450-er Jahren, veränderte das Wissen seinen Charakter. Von nun an löste das individuelle Lesen im Abendland das kollektive Hören in der Wissensvermittlung ab. Bücher und andere Druckerzeugnisse überfluteten von jetzt an Europa; enorme Aufbrüche, Umwälzungen, Fortschritte in Technik und Wirtschaft, Kunst und Wissenschaft sind bis auf den heutigen Tag zu verzeichnen.

Renaissance und Reformation sind ohne die Erfindung der Druckkunst genauso wenig denkbar wie die Aufklärung. Dem Einzelnen ist es nur noch möglich, einen verschwindend kleinen Teil des gedruckten und so weitergereichten Wissens in Büchern auch zu lesen, und es ist gänzlich unmöglich, mit auswendig Gelerntem allein in dieser Gesellschaft eine gelungene, eine fortschrittliche Form der Beziehung zur Welt aufzubauen und zu gestalten. Umgekehrt ist es aber von nun an jedem Einzelnen prinzipiell möglich, sich Zugang zum Wissen seiner Zeit zu verschaffen. Der sich im Abendland damit durchsetzende Bildungsbegriff könnte deshalb etwa wie folgt definiert werden:

Bildung ist nicht nur Wissenserwerb, sondern Formung des ganzen Menschen, die seine Fähigkeiten und Anlagen durch Erziehung anregt, sich zu entfalten und die diese Entwicklung dann auch steuernd begleitet.

Dies ist und bleibt ein lebenslang anhaltender Prozess des Denkens, des Tuns und des Fühlens. Er ist ohne Erziehung nicht möglich.

Nun lassen Sie uns einen Blick in die Welt des Osmanischen Reiches im gleichen Zeitraum werfen, und wir werden etwas gänzlich Anderes entdecken. Warum in die Welt des Osmanischen Reiches? Weil das Loyola-Gymnasium seinen Bildungsauftrag im Kosovo zu erfüllen hat und das Kosovo war nun einmal über fünf Jahrhunderte, bis zum Jahr 1912, ein Teil des Osmanischen Reiches. Im Osmanischen Reich entzog man sich erfolgreich über volle drei Jahrhunderte gänzlich der revolutionierenden Wirkung der Druckkultur, der damit möglich werdenden Wissensvermittlung und ihrer umstürzenden Konsequenzen. Selbst der Koran wurde erst 1828 erstmals von Muslimen für Muslime mechanisch vervielfältigt. Bei der Wissensaufnahme stützte man sich weiterhin also ausschließlic auf Gehör und Gedächtnis. Die Kultur blieb weitestgehend eine mündliche, und daran hat sich bis heute so gut wie nichts geändert. **Bildung** wird in diesem Kulturkreis weiterhin verstanden als **die Aneignung der überwiegend mündlich tradierten und vermittelten Lerninhalte,**

Shkolla

Fëmijëve u nevojitet e ardhmja

Me shpikjen e shtypjes së librit, thënë më saktë shkronjës lëvizëse, nga Johannes Gutenberg në vitin e largët 1450, dija ndërroi edhe karakterin e vet. Nga tani të lexuarit individual në mbrëmje zëvendëson të dëgjuarit kolektiv në ndërmjetësimin e dijes. Librat dhe krijimet tjera të shtypit në këtë kohë e vërshuan Evropën; shpërthimi enorm, zhvillimi i hovshëm, zhvillimi në teknikë dhe ekonomi, art dhe shkencë janë për t'u theksuar deri në ditët e sotme.

Pa shpikjen e artit të shtypjes së librave nuk do të merreshin me mend renesanca dhe reformacioni e as iluminizmi. Edhe pse janë zhdukur disa nga krijimet e asaj kohe, është e mundshme të lexohet mjaft për këto periudha letrare, ndërsa me të mësuarin përmendësh do të ishte plotësisht e pamundur, sidomos në ditët e sotme, të ndërtohej dhe të organizohej një formë e vlefshme dhe përparimtare e kësaj bote. Në princip, tani do të ishte e pamundur qasja në dijen e asaj kohe. Për këtë nocioni i arsimimit mund të përkufizohet si në vijim:

Arsimimi nuk është vetëm zbatim i dijes, por formësim i tërësishëm i njeriut, i cili i shpie përpara aftësitë dhe dhuntitë e tij përmes edukimit, i palos ato dhe i përcjell vazhdimisht me zhvillimin e tij.

Kjo është dhe mbetet gjatë tërë jetës e ndërlidhur me procesin e të menduarit, të asaj çfarë bëjmë dhe çfarë ndiejmë. Arsimimi pa edukim nuk është i mundur.

Tani më lejoni të hedhim një shikim në botën e sundimit osman dhe në kohën e tyre, dhe do të zbulojmë diçka krejt tjetër. Pse në botën e sundimit osman? Sepse Loyola-Gymnasium ka për qëllim arsimimin në Kosovë dhe Kosova, siç e dimë, ka qenë pjesë e sundimit osman për pesë shekuj me radhë, d.m.th. deri në vitin 1912. Në Perandorinë Osmane për treqind vjet me radhë nuk iu nënshtrua ndikimit revolucionar të kulturës së shtypjes së librit. Vetë "Kurani" u shtyp dhe u shumëzua për myslimanët në vitin 1828. Pranimit dhe regjistrimit i shkencës bëhet edhe më tutje me anë të të dëgjuarit dhe të mbajturit mend. Kultura qëndroi edhe më tutje gojore dhe deri më tani mund të thuhet që nuk ka ndryshuar pothuajse fare. **Arsimimi** në këtë rreth kulturor edhe më tutje kuptohet **si diçka që përvetëson tradicionalen gojore dhe ndërmjetësimin e përmbajtjes së mësimi**, e cila përvetësohet përmes të të mësuarit përmendësh. Memorizimi dhe të pyeturit e mësimi i përfshijnë shkollat dhe mësimin. Kush ka kujtesë të mirë, feston edhe triumfe shkollore. Do të përmend në vijim një shembull tipik të sjelljes së mësimdhënësit përballë një pyetje të një nxënësi në mësim, i cili nuk kupton diçka: "Ti nuk duhet të pyesësh ose të kuptosh, ti duhet thjesht ta mësosh përmendësh."

Kjo i ka arsyet e veta, në mes tjerash, në kulturën islame, e cila kuptohet si më e mira e të gjitha bashkësive, pasi që në "Kuran" thuhet kështu: (Sure 3, 110-112):

"110. Ju jeni populli më i dobishëm, i ardhur për të mirën e njerëzve, të urdhëroni për mirë,

Schule

Kinder brauchen Zukunft

die man sich durch Auswendiglernen aneignet. Memorieren und Abfragen des Gelernten prägen Schule und Unterricht. Wer ein gutes Gedächtnis hat, feiert schulische Triumphe. Dazu als Beispiel ein gängiges Lehrerverhalten auf Fragen von Schülern, die etwas nicht verstanden haben: "Du sollst nicht fragen oder verstehen, du sollst das auswendig lernen."

Das hat seine Gründe unter anderen auch in der islamischen Kultur, die sich traditionell als die beste aller Gemeinschaften versteht, denn so steht es im Koran (Sure 3, 110–112):

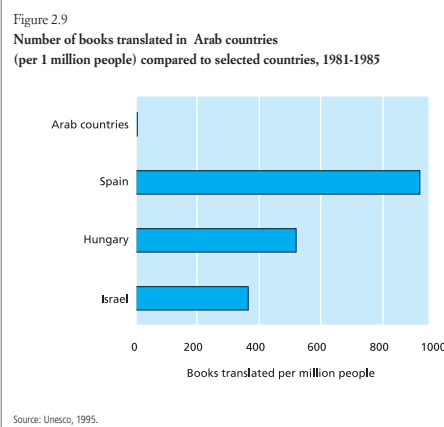
"110. Ihr seid das beste Volk, hervorgebracht zum Wohl der Menschheit; ihr gebietet das Gute und verwehrt das Böse und glaubt an Allah. Und wenn das Volk der Schrift auch (diese Anweisung Allahs) annähme, wahrlich würde es ihnen besser frommen. Manche von ihnen nehmen (sie) an, doch die meisten ihrer sind ungehorsam.

111. Sie können euch nur geringen Schaden zufügen; und wenn sie wider euch kämpfen, werden sie euch den Rücken kehren. Dann werden sie keine Hilfe finden.

112. Mit Schmach sollen sie geschlagen werden, wo immer sie angetroffen werden, außer in einem Bund mit Allah oder in einem Bund mit den Menschen. Sie haben Allahs Zorn erregt; und mit Elend sind sie geschlagen darum, dass sie Allahs Zeichen verwarfen und die Propheten widerrechtlich töten wollten. Dies, weil sie Empörer waren und das Maß überschritten."

Die islamische Kultur hat also von anderen Kulturen nichts mehr zu lernen, sie ist die beste aller Gesellschaften. Die Menge des aufzunehmenden Wissens ist damit notwendiger Weise begrenzt, jedoch hat diese Anschauung, vielfach auch als kulturelle Arroganz empfunden, erhebliche Folgen für die nicht nur wirtschaftliche Entwicklung des Einzelnen sowie den Fortschritt und die Gestaltung der Gesellschaft, in der er lebt.

Aus dem Gesagten wird schnell klar, dass der Bildungsauftrag des Loyola-Gymnasiums deshalb nicht allein darin besteht, seinen Schülern Bildung zu vermitteln; vielmehr müssen wir mehrgleisig fahren und neben den Schülern auch deren Eltern, die einheimischen Lehrer und das Bildungsministerium überzeugen und einbinden, denn sie alle wurden in dem beschriebenen Geist erzogen und beschult und müssen davon überzeugt werden, dass es neben der selbst erlebten

Shkolla

Fëmijëve u nevojitet e ardhmja

të ndaloni nga veprat e këqia dhe të besoni Allahun. E sikur ithtarët e librit të besonin drejt, do të ishte shumë më mirë për ta. Disa prej tyre janë besimtarë, por shumica e tyre janë larg rrugës së Zotit.

111. Ata kurrësi nuk mund t'ju sjellin ndonjë dëm juve, përveç ndonjë shqetësimi, po edhe në ju luftofshin, ata do të zmbrapsen prej jush. Mandej ata nuk janë të ndihmuar.

112. Atyre (Jehudive) u është vënë njollë e nënçmimit kudo që të gjenden, vetëm nëse kapen për litarin (fenë) e Allahut dhe kthehen në besën e njerëzve (të myslimanëve), ata kanë shkaktuar kundër vetes përbuzje nga Allahu, andaj atyre u është shtruar shtypja e mjerimi. Këtë për shkak se ata i mohonin argumentet e Allahut, i mbytnin mizorisht pejgamberët dhe për shkak se kundërshtonin (udhëzimet e Zotit) dhe tejkalonin (çdo normë njerëzore)."

Kultura islame nuk ka çfarë të mësojë nga kulturat tjera, ajo është më e mira nga të gjitha kulturat e shoqërive tjera. Nevoja e zgjerimit të marrjes së njohurive në sasi më të mëdha është detyrimisht e kufizuar, në disa pikëpamje kjo shpesh perceptohet si arrogancë kulturore, e cila ka pasoja marramendëse jo vetëm në zhvillimin ekonomik, por edhe në parimin dhe organizimin e gjithmbarshëm të shoqërisë në të cilën ai jeton.

Nga kjo çka u tha më lart del që Loyola-Gymnasium nuk ka për detyrë vetëm ndërmjetësimin e arsimit për fëmijët; krahas ndërmjetësimit të arsimit për nxënësit e gjimnazit, shumë më shumë duhet të bëjmë në bindjen e prindërve, mësimdhënësve vendorë dhe Ministrisë së Arsimit, pasi që të gjithë janë edukuar dhe shkolluar në frymën e përshkruar më lartë dhe duhet të binden, që krahas civilizimit të përjetuar nga ata, ka edhe rrugë tjera dhe atë me vlera, dhe kjo është veçanërisht e rëndësishme, pasi që Kosova përpiqet për një lidhje të qëndrueshme politike dhe ekonomike me Evropën.

Por më lejoni të kthehem te tema dhe te pasojat, të cilat hasen deri në ditët e sotme te shtetet pasardhëse të Perandorisë Osmane. Kjo mund të duket shumë qartë në shembullin në vijim:

Arab Human Development Report 2003 thekson se në botën arabe gjatë viteve 1970 janë përkthyer vetëm 20% e librave të përkthyer në një shtet të vogël siç është Greqia.

Sipas statistikave, në botën arabe, për një milion njerëz janë përkthyer 4,4 libra, përderisa në hapësirën e njëjtë kohore në Hungari janë përkthyer 519 ndërsa në Spanjë 920 libra. Nuk është vetëm një fjalë e thënë në lidhje me numrin e kufizuar të botimeve të librave të

Schule

Kinder brauchen Zukunft

Sozialisation auch andere und durchaus bedenkenswerte Wege gibt, insbesondere auch deshalb, weil Kosovo ja den politischen und wirtschaftlichen Anschluss an Europa anstrebt.

Aber lassen Sie mich zurückkehren zum Thema und auf die Folgen eingehen, die sich bis auf den heutigen Tag in den Nachfolgestaaten des Osmanischen Reiches zeigen. Dies lässt sich am folgenden Beispiel ganz klar und deutlich veranschaulichen:

Der Arab Human Development Report 2003 hält fest, dass in der arabischen Welt in den gesamten 1970-er Jahren nur etwa 20% der Anzahl von Büchern in die Landessprache übersetzt wurde wie allein im Kleinstaat Griechenland.

In den 1980-er Jahren wurden in der arabischen Welt, statistisch betrachtet, auf 1 Million Menschen in 5 Jahren lediglich 4,4 Bücher übersetzt, im selben Zeitraum in Ungarn 519 und in Spanien 920 Bücher. Dabei ist noch kein Wort verloren über die meist geringe Auflage der in der arabischen Welt übersetzten Bücher.

Der Bildungsbegriff, der sich kulturbedingt im Westen durchgesetzt hat, geht in seiner Weltbeziehung nicht davon aus, schon alles zu wissen und zu besitzen, was man im Leben braucht, um als Einzelner oder als Gemeinschaft zu bestehen. Deshalb, unter anderem, liest man Bücher und übersetzt man Bücher. Man empfindet eben zu Recht das, was man weiß, als noch nicht und nie als ausreichend. Wer sich so zur Welt verhält, weiß dann aber natürlich immer mehr als derjenige, der das Wissen schon immer zu haben glaubt. Und dieses Wissen zahlt sich aus, auch wirtschaftlich.

Bildungsauftrag im Kosovo

Nun war das Kosovo über Jahrhunderte, wie bereits gesagt, Teil des Osmanischen Reiches, bis es im Balkankrieg von 1912 blutig erobert und von Serbien, gegen den Widerstand der örtlichen Bevölkerung, annektiert wurde. Es kann also nicht verwundern, dass das osmanische Erbe auch das Kosovo und den Schulalltag im Kosovo bis auf den heutigen Tag mitprägt, wo die allgemeine Schulpflicht erst einige Jahre nach dem I. Weltkrieg eingeführt und das erste Gymnasium erst nach dem II. Weltkrieg eröffnet wurde. Auch im öffentlichen Schulsystem wird hier Bildung, die ja die Grundlagen, die Errungenschaften und den Reichtum menschlicher Erfahrungen an künftige Generationen weitergeben soll, offensichtlich weiterhin überwiegend begriffen als Aneignung durch das Memorieren tradiert, meist mündlich vermittelter Lehrinhalte. Das wird insbesondere auch deutlich, wenn man sich in den Schulen die Aufgabenstellungen bei Klassenarbeiten ansieht, wobei es kaum einen Unterschied macht, ob es sich hier um naturwissenschaftliche oder geisteswissenschaftliche Fächer handelt. Es dominiert das Memorieren, die bevorzugte Prüfungsform folgt dem Multiple-Choice-Verfahren. Dieses Verfahren der Leistungsmessung mag hierzulande als modern erscheinen, bekannt ist jedoch in unseren Breiten längst, dass dieses Verfahren

Shkolla

Fëmijëve u nevojitet e ardhmja

përkthyer në botën arabe.

Nocioni i arsimit në Perëndim është i lidhur me kulturën, në raport me botën nuk nisen nga ajo që, dimë dhe kemi gjithçka që ju duhet, në jetë e për të mbijetuar si një individ ose si një komunitet. Për këtë, përveç tjerash, lexohen librat dhe përkthehen ato. Andaj me të drejtë thuhet se ajo që dimë dhe kemi nuk është kurrë e mjaftueshme. Kush sillet kështu në këtë botë, natyrisht që di gjithnjë e më shumë se sa ai që beson që i di të gjitha dhe nuk ka nevojë më shumë për dije. Dhe, kjo dije, llogaritet edhe ekonomikisht.

Detyra e arsimit në Kosovë

Siç u tha tashmë, Kosova ishte për pesë shekuj nën Perandorinë Osmane deri sa u mund me gjak nga popullata vendore dhe më vonë në luftën ballkanike u aneksua nga Serbia. Nuk është për t'u habitur që trashëgimia osmane e dominon Kosovën dhe përditshmërinë shkoll-ore në Kosovë edhe në ditët e sotme, dhe ku obligimi shkollor u fut disa vite pas Luftës së Parë Botërore dhe gjimnazi i parë u hap tek pas Luftës së Dytë Botërore. Gjithashtu arsimiti në shkollat publike, i cili duhet të vendosë bazat, arritjet dhe pasurinë e përvojave njërezore në gjeneratat e ardhshme, vazhdon më së shumti të trasmetojë përvetësimin e dijes përmes memorizimit tradicional, dhe i cili në të shumtën e rasteve ndërmjetëson përmbajtjen e mësimi gojarisht. Kjo bëhet edhe më e qartë nëse shikojmë përpilimin e detyrave në teste nëpër shkolla, ku nuk mund të vërehet ndonjë dallim shumë i madh nëse është lëndë shkencore apo shoqërore. Në të gjitha dominon memorizimi, forma e provimit e ashtuquajtur Multiple-Choice. Kjo përvojë e arritshmërisë në vend pëlqehet të duket si moderne, por sipas rrafshit tonë me këtë përvojë kontrollohet faktikisht vetëm linja e parë, veçanërisht njohuria faktike, pra të mësuarit përmendësh.

Schule

Kinder brauchen Zukunft

sich eigentlich in erster Linie nur dazu eignet, insbesondere Faktenwissen, also auswendig Gelerntes, abzuprüfen.

So wurde in einer der letzten Abiturprüfungen im Fach Muttersprache Albanisch beispielsweise ein kurzer Textausschnitt vorgelegt, den der Schüler aufmerksam durchzulesen hatte. Dann sollte er durch Ankreuzen die Frage beantworten, ob es sich bei dem Text um eine Kritik, einen philosophischen Text, eine Information oder um einen literarischen Text handelt. Im weiteren Prüfungsverfahren sollte er, wiederum durch Ankreuzen, kenntlich machen, ob der Begriff Internat ein Wohnheim, ein Kulturhaus, einen großen Palast oder ein kleines Museum bezeichnet. Und so geht es munter weiter.

Feststellen lässt sich bei richtiger Beantwortung der Fragen nicht einmal, ob der Prüfling gut auswendig gelernt und Gelerntes wieder erkannt hat oder nur zufällig Glück hatte, das Richtige anzukreuzen. Nicht beurteilen kann man, ob der Schüler die Rechtschreibung beherrscht, welchen Schreibstil er hat, ob er in der Lage ist eine ordentliche Kritik zu schreiben, wie es mit seiner Kreativität aussieht, ob er über ein gutes Urteilsvermögen verfügt, wie Problem lösendes Denken ausgeprägt ist und vieles, vieles mehr.

Kinder brauchen Zukunft, ja, ganz sicher, aber so ist sie nicht zu gewinnen, nicht zu gestalten. Es ist heutzutage zwar nicht politisch korrekt und daher äußerst ungern gesehen, wenn man Kulturen miteinander vergleicht um herauszufinden, ob sie dem Wohlergehen der Menschen förderlich oder hinderlich sind, ob sie Wohlstand mehrten oder mindern, ob sie den Menschen in seiner Freiheit unterstützen oder einschränken, seine Rechte durchzusetzen helfen oder ihn eher versklaven. Doch unter dieser Rücksichtnahme dürfen wir darauf nicht verzichten, denn es gibt deutlich sicht- und messbare Unterschiede zwischen den Kulturen. Wenn uns am Menschen und seiner erfolgreichen, gelungenen Weltbeziehung liegt, dürfen wir niemandem diese Auseinandersetzung ersparen.

Man könnte beispielsweise, statt nur Faktenwissen abzufragen, einen Aufsatz schreiben lassen zum Thema: "Beurteilen Sie, ob eine Internatserziehung dem Wohl eines Schülers dient". So muss zu erörterndem Denken angeregt werden. Kreativität muss freigesetzt werden, Transfer muss eingeübt werden, Urteilskraft muss geschult werden. Anders als beim Multiple-Choice-Verfahren könnte anhand des Aufsatzes auf diese Weise Vieles überprüft werden.

Man erführe etwa, ob und wie der Schüler die

Shkolla

Fëmijëve u nevojitet e ardhmja

Kështu për shembull në testin e fundit kombëtar në lëndën e gjuhës amtare shqipe është dhënë një tekst, të cilin duhej ta lexonin nxënësit me vëmendje. Pastaj nxënësi duhej të vendoste me anë të x-it, nëse në tekst bëhej fjalë për kritikë, tekst filozofik, informacion apo tekst letrar. Në vazhdim të provimit nxënësi duhej të vendoste, përsëri përmes x-it, nëse nocioni konvikt përkufizonte një shtëpi banimi, shtëpi të kulturës, palestër të madhe ose një muze të vogël. Dhe kështu vazhdohet në princip me detyrat tjera.

Kështu gjatë vlerësimit të përgjigjeve të dhëna në pyetje nuk mund të dihet, nëse nxënësi ka mësuar mirë përmendësh dhe iu ka kujtuar ai i mësuar përmendësh në provim, apo ka pasur fat gjatë kryqëzimit të detyrës dhe e ka kryqëzuar detyrën e duhur me hamendje. Nuk mund të gjykohej nëse nxënësi e zotëron drejtshkrimin, cilin stil të shkrimit e ka ai, a është në gjendje të shënojë një kritikë të qartë, si duket kreativiteti i tij, a ka mendim të pasur, si i qaset problemit të zgjidhjes së të menduarit dhe shumë e shumë të tjera.

Fëmijëve u duhet e ardhmja, po, sigurisht që po, por kështu nuk mund të fitojnë asgjë, nuk mund të organizojnë asgjë. Në ditët e sotme nuk është politikisht korrekte dhe e papëlqyeshme, që të bëhet krahasimi i kulturave me njëra-tjetrën dhe të dilet me një qëndrim dhe cila nga to është ndihmëdhënëse dhe cila është pengesë e mirëqenies njerëzore; nëse ato e pasurojnë apo e varfërojnë mirëqenien njerëzore, a i mbështesin apo i kufizojnë liritë e njerëzve; i ndihmojnë ata për t'i përdorur të drejtat e tyre, apo i skllavërojnë më shumë. Megjithatë, ne duhet të pranojmë se ka dallime të dukshme dhe të matshme në mes kulturave. Nëse ne, njerëzit, shohim që është diçka më e mirë dhe më e vlefshme për botën që na rrethon, atëherë nuk duhet t'i kursejmë dallimet.

Në vend që të shtrohen pyetje vetëm për njohurinë e fakteve, do të duhej për shembull

Rechtschreibung und die Zeichensetzung beherrscht, ob er ausreichend Gründe für und gegen eine Internaterziehung gesammelt hat. Es ließe sich feststellen, ob seine eigene Stellungnahme zur Internaterziehung begründet ist, schlecht begründet ist oder gar gänzlich fehlt. Der Aufsatz ließe uns etwas erfahren über den Stil des Schreibers, sein Problem-lösungsverhalten, seine Fähigkeit Gelerntes und bereits Gewusstes dabei mit einzubringen und fruchtbar werden zu lassen. Kurz gesagt, wir erführen viel über den Schreiber, seinen Wissensstand, sein Können, seine Kreativität, seine Einstellung zum Internat, sowie seine Fähigkeit, Zusammenhänge zu erkennen und zu analysieren. Es wäre uns wohl auch eher möglich, eine Prognose abzugeben im Hinblick auf die Aussichten des Schreibers, künftig Probleme im eigenen Leben erfolgreich angehen zu können.

An diesem simplen Beispiel wird sichtbar, dass der muttersprachliche Unterricht mehr sein kann und muss als das reine Unterrichten der Sprache und der Kultur. Er kann Werterziehung sein, Problemlösungsstrategien trainieren, Kreativität stimulieren, Rechtschreibung üben, er kann, kurz gesagt, zu einer gelungenen Form der Weltbeziehung auf fortschrittliche und friedliche Weise vorbereiten und dazu beitragen. Nochmals anders gesagt: Es lässt sich ersehen, ob und inwieweit Fähigkeiten und Anlagen angeregt wurden sich zu entfalten, ob die pädagogische Begleitung die Entwicklung erfolgreich mit gesteuert hat und wo noch zu intervenieren ist, um durch Fordern zu fördern. So kann schon eine Aufgabenstellung helfen, zum eigenständigen Denken anzuregen.

Was können wir noch tun?

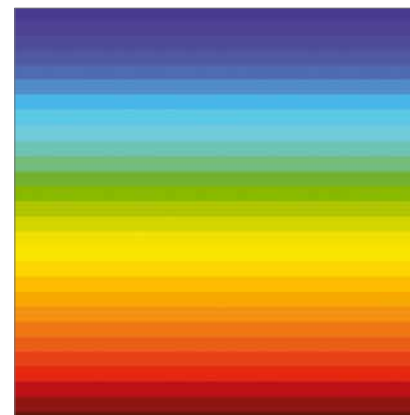
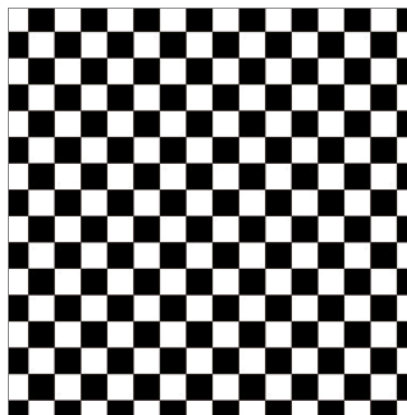
Wir können etwa über die Fächer und ihre Inhalte Bildung im Sinne von formatio zu vermitteln versuchen. Wenn zum Beispiel Sprachen nicht nur als Kommunikationsmittel geschätzt werden, sondern auch als Transmissionsmittel für Kultur, dann ist es nicht unerheblich, welche Sprachen unterrichtet werden. Wir unterrichten am Loyola-Gymnasium beispielsweise von der Eingangsklasse an Latein und Deutsch parallel. Latein, um eine Verbindung zu schaffen zu einer der Wurzeln europäischer Kultur, Deutsch, um anzubinden an das Europa von heute. So soll und kann Sprache helfen bei der Überwindung von Integrationshindernissen, die durch kulturelle Arroganz, vielleicht sollte man auch sagen, kulturelle Ignoranz, aufgerichtet wurden. Das Interesse an Schule und am Lernen reicht nämlich dann nicht, wenn die zu vermittelnden Inhalte nur dazu dienen, die eigenen kulturellen Voreingenommenheiten zu bestätigen, statt sie durch kritisches Hinterfragen zu korrigieren.

Wer nur gelernt hat, schwarz und weiß zu unterscheiden, nur richtig und falsch zu kennen, nur in gut oder schlecht zu unterteilen, wer nur Memorisiertes abrufen oder sich auf auswendig Gelerntes verlässt, ist sicher schlechter darauf vorbereitet, in einer komplexen und mehr und mehr globalisierten Welt in konstruktiver, kreativer, friedlicher Weise an Probleme heranzugehen, geschweige denn sie zu lösen, um so Zukunft für alle zu gestalten als derjenige, der nicht davon ausgeht, dass ihm schon alles offenbart ist. Dem Suchenden, dem Fragenden, dem, der mehr will, der Besseres will, gehört die Zukunft. Das zu

t'u jepet një temë për të shkruar, si: "Gjykoni, pse edukimi në konvikt i shërben të mirës së një nxënësi". Këtu nxënësi duhet patjetër t'i qaset procesit të të menduarit. Këtu vihet në pah kreativiteti, ushtrohet transferi i të menduarit, duhet të mësohet forca e gjykimit. Ndryshe, nga përvoja me Multiple-Choice, këtu mund të kontrollohet shumë përmes një hartimi me shkrim.

Këtu do të provohej, nëse nxënësi e zotëron drejtshkrimin dhe vendosjen e shenjave të pikësimit në vendin e duhur, a ka mbledhur argumente të mjaftueshme "për", apo "kundër" edukimit në konvikt. Nga ky hartim mund të nxirrej, nëse pozicionimi për edukim në konvikt është argumentuar mirë, është argumentuar keq apo mungon i tëri. Hartimi do të na njoftonte për stilin e shkrimit të shkruarit, për mënyrën e tij të zgjidhjes së problemeve, aftësitë e tij, atë çfarë ka mësuar dhe çfarë di. Me pak fjalë, kemi mësuar shumë për shkrimtarin, njohuritë e tij, aftësitë e tij, krijimtarinë e tij, qëndrimin e tij në shkollë me konvikt, dhe aftësinë e tij për të njohur dhe për të analizuar atë për të cilën ka shkruar. Ndoshta do të ishte poashtu shumë më e mundur, të parashikohet për pikëpamjet e shkruarit, sesi do të mund t'u qaset në të ardhmen problemeve në jetën e tij.

Nga ky shembull i thjeshtë shihet qartë se mësimi në gjuhën amtare mund dhe duhet të jetë shumë më shumë sesa mësimi i pastër i gjuhës dhe kulturës së huaj. Ai mund të jetë edukim i vlefshëm, të trajtojë në strategjitë e zgjidhjes së problemeve, të stimulojë kreativitetin, të ushtrojë drejtshkrimin, thënë më shkurt, ai me këtë mund të përgatisë dhe të kontribuojë në formimin e vlefshëm të botës në të cilën jeton dhe atë në mënyrën më përparimtare dhe paqësore. Edhe njëherë, thënë më ndryshe, shihet nëse dhe sa larg janë shpënë përpara aftësitë dhe dhuntitë, nëse përkujdesja pedagogjike i ka zhvilluar me sukses dhe ku duhet të ndërhyhet prapë, për t'i shpënë përpara përmes

Schule

Kinder brauchen Zukunft

befördern ist der bleibende Auftrag des Loyola-Gymnasiums. Dabei dürfen wir uns durch vermeintliche politische Korrektheit nicht beschränken lassen, wenn wir an Veränderungen zum Besseren interessiert sind. Vergleiche der Kulturen und damit deren Beurteilung auf das angestrebte Ziel hin bleiben dabei nicht aus. Gelten muss, alles prüfen zu dürfen und das Gute zu behalten.

Ein letztes Beispiel: Die Art und Weise, wie wir uns untereinander am Loyola-Gymnasium verhalten, wie wir miteinander und mit unseren Schülern umgehen und sie behandeln, dient der Bildung, der formatio der Herzen. Wenn der Einzelne zählt, das Individuum im Mittelpunkt steht, der Mensch nicht als letztlich unwesentlicher Teil des Ganzen, sondern als Ausgangspunkt und Ziel jeglichen Interesses angesehen wird, hat das Konsequenzen fürs Denken und Handeln in einer Gesellschaft und das Denken und Handeln der Gesellschaft. In diesem Geist erfolgreich erzogene Schüler sind dann natürlich Menschen, die diktatorischen Gesellschaften als Bedrohung erscheinen müssen. Sie gefährden Autoritäten, die sich nicht durch eigene Leistung legitimieren, sondern durch ihren Platz im System, sie bedrohen ungerechtfertigte, weil usurpierte Macht.

Wir sehen, Geschichte und Kultur prägen den Bildungsbegriff in erheblicher Weise mit und entscheiden so auch mit über Erfolg oder Misserfolg. Wir sind dem aber keineswegs hilflos ausgeliefert. Freilich, mehr als Veränderungen zum Besseren anzustoßen, sie zu fordern und zu fördern ist von einem Gymnasium nicht zu erwarten. Das Wesentliche muss der Einzelne in seiner Kultur selbst leisten. Aufzwingen wollen, können und dürfen wir niemandem etwas. Zwar können wir die Vergangenheit nicht ändern, wir können uns aber in der Gegenwart entscheiden, unsere Zukunft zu gestalten oder es sein zu lassen. Wir entscheiden uns also notwendiger Weise so oder so für einen Begriff von Bildung und treffen damit

Shkolla

Fëmijëve u nevojitet e ardhmja

mbështetjes. Kështu përpilimi i detyrave, mund të ndihmojë në nxitjen e mendimit të veçantë.

Çka mund të bëjmë?

Ne duhet të përqijemi që t'ua mësojmë nxënësve lëndët dhe përmbajtjen e tyre në kup-timin formatio. Kështu për shembull, ne nuk duhet ta shohim mësimdhënien e gjuhëve vetëm si mjet komunikimi, por edhe si mjet transmissio kulturor, prandaj edhe nuk është e pa rëndësishme cilat gjuhë mësohen. Ne në Loyola-Gymnasium u ofrojmë, për shembull, që nga klasët e gjashta paralelisht gjuhën latine dhe gjuhën gjermane. Latinishten për të pasur mundsinë për të qëndruar lidhur me rrënjët e kulturës evropiane, dhe gjermanishten për të qëndruar lidhur me Evropën e sotme. Kështu gjuha duhet dhe mund të ndihmojë në mposhtjen e jofunksionalitetit integruar, e cila mund të jetë pengesë përmes arrogancës kulturore, ndoshta mund të thuhet edhe injorancës kulturore. Interesi në shkollë dhe në të mësuar nuk mjafton, nëse mjetet për ndërmjetësimin e mësimin shërbejnë vetëm për përvetësimin e kulturës së vet, në vend që të korrigjohen ato me ndonjë pyetje, nëse do të ishte më mirë të bëhej ndryshe.

Kush mëson të dallojë vetëm të bardhën dhe të zezën, të saktën dhe jo të saktën, për të ndarë të mirën nga e keqja; kush nis vetëm nga ajo që kemi në memorie dhe nga të mësu-arit përmendësh është i përgatitur keq për t'iu qasur problemeve në botën e globalizuar në mënyrë konstruktive, kreative dhe paqësore, për t'i zgjidhur këto probleme në mënyrë të heshtur; për të pasur mundësinë për organizimin e mirëfilltë të një të ardhmeje, prandaj edhe nuk duhet të nisemi vetëm nga ajo që duket sheshit. E ardhmja i takon atij që kërkon, atij që pyet, atij që do më shumë dhe që do diçka më të mirë. Kjo është ajo çfarë në të vërtetë kërkon Loyola-Gymnasium. Ne nuk duhet assesi të kufizohemi në korrektesinë poli-tike, nëse jemi të interesuar të bëjmë ndryshime dhe përmirësime. Krahësimi i kulturave dhe gjykimi i tyre nuk duhet të ndahet kurrë nga caku, për të cilin përqijemi. E vlefshme do të ishte, nëse i provojmë të gjitha dhe e mbajmë vetëm atë më të mirën.

Një shembull i fundit: mënyra si ne sillemi me njëri-tjetrin në Loyola-Gymnasium, si shko-jmë ne me njëri-tjetrin dhe me nxënësit dhe si i trajtojmë ata, i shërben arsimimit në formi-min e zemrave. Nëse secili llogarit se individualiteti qëndron në pikëqëndrim të vëmendjes, jo njeriu si pjesë e fundit e gjithçkaje, por si pikë dalëse dhe cak i secilit interes, atëherë i ka pasojat e veta për të menduarit dhe veprimin në një shoqëri dhe për vetë shoqërinë. Nëse nxënësit rriten dhe edukohen në këtë frymë, atëherë nga ta do të dalin njerëz, të cilët do të shihen si rrezik për shoqëritë diktatoriale. Ata janë rrezik për autoritetet të cilat janë të legjitimuar jo nga arritjet e tyre por vetëm nga një vend i uzurpuar duke qenë pjesë e sistemit.

Shohim, pra që historia dhe kultura e mbulojnë në njëfarë mënyre edhe nocionin e arsi-mimit dhe me këtë vendosin edhe suksesin dhe mosesuksin. Por me këtë nuk mund të

eine Entscheidung über uns und unsere Zukunft, über die Form unserer Gesellschaft und die Programme unserer Schulen, deren Unterrichtsinhalte und Gestaltung.

Auf eine Entscheidung zu verzichten ist, machen wir uns das bitte bewusst, auch eine Entscheidung. Wir bleiben also verantwortlich für das Gelingen oder Misslingen unseres Lebens und damit eben auch unserer Gesellschaft. Machen wir uns die Erde untertan oder lassen wir uns treiben? "Inshallah", also: "So Gott will", in der islamischen Kultur oft auch verwendet im Sinn von "Vielleicht" oder "Mal sehen", oder packen wir es selber an? Es ist unsere Entscheidung. Verantwortlich für unser Leben sind und bleiben immer wir selbst, nicht die Anderen!

In diesem Sinne lassen sie mich mit einer kurzen Geschichte aus Afrika schließen:

Jeden Morgen in Afrika, eine Gazelle wacht auf.
 Sie weiß, sie muss schneller rennen als der schnellste Löwe, oder sie wird getötet.
 Jeden Morgen, ein Löwe wacht auf.
 Er weiß, er muss schneller sein als die langsamste Gazelle oder er wird verhungern.
 Es ist egal, ob du ein Löwe oder eine Gazelle bist.
 Wenn die Sonne aufgeht, sieh zu, dass du losrennst.

thuhet se do të dorëzohemi dhe jemi të pafuqishëm. Më shumë nuk mund të pritët nga një gjimnaz dhe vullnetarisht jemi duke bërë më shumë se ndryshime për më të mirën, duke i mbështetur dhe çuar ato përpara. Thelbësoren duhet ta arrijë secili individualisht në kulturën e tij. Ne nuk duam, mundemi e as që guxojmë ta detyrojmë dikë në diçka. Vërtet nuk mund ta ndryshojmë të kaluarën, por tani mund të vendosim që ta organizojmë të ardhmen dhe ta lejojmë të jetë ashtu çfarë duhet të jetë. Ne u munduam të vendosim në njëfarë mënyre për nocionin arsimim dhe hasëm në vendimet për të ardhmen tonë, në formën e shoqërisë sonë dhe në programet e shkollave, përmbajtjen e mësimet të tyre dhe organizimin.

Duhet t'ju bëjmë me dije gjithashtu, që duhet të hiqet dorë nga një vendim kur vjen në shprehje një vendim tjetër. Prandaj, në ne mbetet përgjegjësia për suksesin ose dështimin në jetën tonë dhe kështu edhe në shoqërinë tonë. A do të jemi ne ata që do ta bëjmë tokën frytdhënëse apo do të lejojmë që të jemi të udhëhequr? "Inshallah", pra "do Zoti", në kulturën islame shpesh përdoret në kuptimin e "ndoshta" apo "shohim", apo do t'i qasemi vetë punës? Vendimi duhet të jetë yni. Përgjegjës të jetës sonë duhet të mbesim përgjithmonë ne, dhe jo të tjerët!

Në këtë kuptim, më lejoni ta përfundoj me një tregim të shkurtër nga Afrika:

Për çdo mëngjes, në Afrikë zgjohet gazela.
 Ajo e di që duhet të vrapojë më shpejt se luani më i shpejtë, përndryshe do të vritet.
 Për çdo mëngjes zgjohet luani.
 Ai e di se duhet të vrapojë më shpejt se gazela më e ngadalshme, përndryshe do të vdes urie.
 S'ka rëndësi a jeni gazelë apo luan.
 Kur të lindë dielli, më mirë filloni të vraponi.

Schule

Using the language for a greater cause Prof. Sijeta Braha

Learning a foreign language does not necessarily mean learning the grammar and/or everyday communication. Grammar is the core of a language, no doubt, and everyday conversations are the basics of a language. However, when one is out and about, facing different, most probably more serious situations, they will have to be able to converse and communicate their opinions and problems in a more serious note. Hence, learning a foreign language ought to cover a wide range of topics, parts of them in a more serious tone.

Learning English as a foreign language does include learning it also for special purposes. One such purpose would be to be able to use the language for understanding and presenting the problems that the Earth is facing. The Earth is facing some serious problems, such as global warming, air and water pollution and deforestation. Global warming and deforestation are caused both by men and natural phenomena; the air – and water pollution, on the other hand, are caused purely by people.

Students thought that preparing a project and presenting it to the others would be a wonderful idea. Thus they started working seriously on the project, trying to include every problem and their impact for the Earth, including the reasons causing these problems as well. Afterwards, they decided to present their project on the Open Day, to increase the public awareness of the problems our Earth is facing.

The pollution is caused mainly by the smoke emitted by factories. Cars and other vehicles have also a big negative effect. Another, quite similar problem, water pollution is caused by quite similar causes, namely by factory dump and littering. In one of the classes with 11A, there was a serious discussion about the issue of pollution. Students tried their best to find solutions, at least theoretically, to solve this problem. To conclude the discussion they decided to write an essay providing solutions to the problems.

Last year one English class, while discussing the deforestation issue, students came up with a brilliant idea: to plant some new trees replacing the ones already cut down. As a result, each one of them bought a tree and planted it in the school side yard. The idea was

to show others that with only a small amount of investment one can offer a very big help and certainly the best place to start an investment would be at your own house (school).

To summarize, being able to recognize and discuss global issues requires a more intense use of a language. Hence, learning English for special purposes would definitely help students transfer their passive knowledge into practical uses, which includes doing something for a greater cause.

Shkolla

Cleaning up our town Bleron Berisha, Gazmend Fazliu, Donika Hajdaraj – XI a

We are killing our lakes and rivers. Many people pollute the rivers and lakes because they throw litter there and don't recycle it. Another factor for pollution are the factories. They throw chemicals directly into the water and in this way they also do damage the life under-water. Moreover, because of this, we can neither swim there nor use it for drinking. That's why we should do something immediately. So let us start right away.

First we should organize a clean-up campaign. We could make a request for volunteers to join us clean up the rivers and lakes. We could probably find donators to buy some rubbish bins so that we could put more bins in the streets. This way people would not have excuses when throwing their litter into the water.

Factories are a big problem to. We considered reporting this problem to the police and making a request to find the factories and this would be one of the solutions. This way the water pollution will decrease and the water will be cleaner.

To conclude, we can say that people and industries should work together to clean up our lakes and rivers. According to our opinion, this is the best and probably the only way to use the water again.

Një vizitë pune dhe rekreative me interes të veçantë në jug të Shqipërisë

Prof. Fadil Bytyqi

Pas një pune të lodhshme, por të suksesshme, drejtori i shkollës sonë P. Happel si zakonisht në fund të majit të këtij viti na dhuroi një ekskursion treditor në jug të Shqipërisë, përkatësisht në Sarandë, buzë detit Jon. Si zakonisht mësimdhënësit e gjimnazit Loyola-Gymnasium në këto ekskursione pune rikapitulojnë sukseset dhe sfidat që i kanë përcjellë gjatë viti shkollor, me synimin për aktivitete të reja krijuese, për të arritur rezultate edhe më të mira në vitin vijues.

Ndonëse rrugëtimi ishte mjaft i mundimshëm, megjithatë një darkë e këndshme na priste në vendstacionimin tonë në Sarandë! Mëngjesi me kafe na bëri më të relaksuar, ndërsa mbledhja e Këshillit të arsimtarëve që e udhëhoqi drejtori i shkollës sonë sikur na mobilizoi më shumë. Aty në mënyrë kreative u diskutuan metodat për kapërcimin e sfidave që sigurojnë një sukses më të mirë për vitin e ardhshëm shkollor 2012/13. Por ky shkrim do të ketë në fokus më shumë anën impulsive të ekskursionit tonë, me që për aktivitet e drejtpërdrejta të punës në shkollën tonë kanë shkruar kolegët e mi në artikujt e tyre që i sjell ky numër i Vjetarit.

Pas mbledhjes, pika e jonë orientuese ishte Foenika e lashtë (sot Finiqi) në afërsi të Sarandës. Në majën e një kodre qëndronte e heshtur një "ngrehinë" kulturore e cila ruante me xheloz shkëlqimn e vet nëpër shekuj. Kryeqendra e Epirit Verior, e cila do të zërë vend në zhvillimet e periudhës së hershme antike, e heshtur sot bart në vete barrën e rëndë të historisë së bujshme të kohës. Konturet e muraturave ekzistuesë flisnin me një rrezatim të shkëlqyer për një civilizim që dominonte Mesdheun në kohë. Muret e tipit helenistik zinin vend qendror, ndërsa arsimtarët e shkollës sonë ngarendnin për të bërë foto si një

kujtim relikti të një copëze antikiteti që do të bartin me vete. Ndonëse bënte vapë dhe asaj dhijare ngjiteshim me mund "e vllente barra qiranë" sepse në fund të fundit shkelëm aty ku në lashtësine e thellë mbretër e princër cakronin gotat për lavdinë, por edhe ku ziheshin intrigat e dallgës për pushtet.

Mesopotami

Molisja megjithatë nuk vërehej edhe aq tek ne mësimdhënësit e gjimnazit Loyola-Gymnasium ngase jemi të vetëdijshëm se qasja ndaj civilizimit njerëzor reflekton shkallën e qytetërimit tonë. Me iniciativën e drejtorit të shkollës P.Happel (ai përmes formave të ndryshme ishte pajisur me një informacion të bollshëm për pikat më të rëndësishme të civilizimit antik të rrethit të Sarandës) shkua me një kishë paleokristiane e hulumtuar dhe e studiuar mirë nga Aleksandër Meksi, një ekspert i arkitekturës dhe historisë antike e mesjetare. Prej nga ky emër Mesopotami? Meqë kisha shtrihej në mesin e dy lumenjve e kishte marrë këtë emër nga greqishtja meso-mes dhe potham -lumë. Më pas ishte koha e një relaksi. Aty afër Mesopotamit buzë lumit Bistricë që burimin e kishte tek Syri i Kaltër, vend shumë turistik mes Gjirokastrës dhe Sarandës, vendosëm që ta qerasim veten me një drekë të këndshme. Bëmë ushqim në skarë, ndërsa në veçanti u dalluan kolegët, por edhe pronarët e kompanisë "Nderimi" që na bartën me autobus. Birrat ishin edhe më të këndshme nën aromën provokuese të mishit të pjekur. Momente të mira për humor e batutat që për një çast do të na shpëpusnin nga përditshmëria që ndonjëherë ishte edhe e mundimshme. Thjesht një "fikje truri" nga përditshmëria dhe në vend të saj relaks mëse i domosdoshëm.

Vizita në Butrint

Të nesërmen u nisëm për në perlën e kulturës dhe civilizimit antik, në Butrint. Fillimisht kërkuam një ciceron, por ishin shumë të ngarkuar me turistë që pos ne arsimtarëve të shkollës sonë, të gjithë ishin nga vende të ndryshme të Europës. Po cilat ishin arsyet që në Butrint kishte aq shumë vizitorë? Ishin arsyet e njëjta që drejtori ynë kishte vendosur që së bashku me ne ta viziton Butrintin. Ishte histroia dhe misteri që lidhej me këtë qytet sa i përket kohës së themelimit të tij. Ishin objektet monumentale që shënonin një epokë, jo vetëm antike por edhe mesjetare. Ishin artefaktet e ndryshme që reflektonin shekujt më tërë shkëlqimin e vet. Kureshtja dhe emocionet që të ngrit ky qytet i lashtë ishin ndër arsyet tjera ... Historia e qytetit është e lidhur me një

Një vizitë pune dhe rekreative me interes të veçantë në jug të Shqipërisë

vello mistike. Sipas poetit romak Virgjili qyteti lidhet me princin legjendar trojan Eneun pas shkatërrimit të Trojës erdhi në vendin ku sot ndodhet Butrinti, në pritje për të realizuar profecinë se ai aty do ndërtonte një Trojë të re. Ndërsa autori tjetër Teukri i Cizikut themelimin e qytetit të Butrintit ia atribuon princit tjetër trojan, Helenit, i cili tek po bënte fli një dem për nder të zotrave, i shpëton nga duart dhe i plagosur hidhet në ujë dhe doli në breg ku më pas ngordhi. Heleni e mori këtë si shenjë dhe dëshirë të përendive dhe themeloi qytetin të cilin e quajti "Buthrotos".

Lidhur me themelimin e qytetit të Butrintit ka edhe shumë legjenda, por ato si të tilla nuk reflektojnë një shpjegim real. Faktet më reale janë muret pellazgjike të cilat flasin se qyteti është ngritur aty diku rreth shekullit VI para K që e vërteton edhe Hekateu i Miletit, ku në shekullin VI para K thotë se qyteti ishte i fortifikuar. Butrinti bënte pjesë në Federatën e fiseve epirote, përkatësisht të kaonëve dhe prasaibëve. Më vonë qyteti kolonizohet nga grekët gjë që vërtetohet edhe nga muret e dyta rrethuese për t'u bërë një qendër e rëndësishme ekonomike e politike në pjesën e Epirit Verior. Se ishte një qendër e tillë më shtyn të mendoj edhe Cezari i cili në librin e tij "Bellum Civile" thotë: "Caesar eo tempore cum legione una profectus ad recipiendas ulteriores civitas et rem frumentariam expediendam qua angusta utebatur, at Buthrotum oppidum Corcyrae". ("Në këtë kohë, Cezari, kishte shkuar për të shtënë në dorë, me një legjion, disa qytete të largëta për të rregulluar furnizimin e ushtrisë; ishte ngusht me ushqime, sepse këto ndodheshin në Buthros afër (përballë) Korkyrës.")

Historia, objektet monumentale, amfiteatri, bazilika, kalaja e Vivarit dhe objekte tjera lanë mbresa tek të gjithë ne dhe ndiheshim më të privilegjuar që patëm rastin të jetojmë çaste me një civilizim shumëkulturore që i takon njerëzimit. Prandaj të gjithë ne e ndienim në njëfarë forme atë që kishte ndierë shekuj më parë Terenci romak se: "çdo gjë që është njerëzore e konsideroj edhe timen".

Të tillë e konsideruam edhe elegancën e kulturës dhe civilizimit që ofronte qyteti i lashtë antik, Apollonia, në vazhden e vizitave që drejtori P. Happel kishte planifikuar për ne mësimdhënësit e Loyola-Gymnasium-it. E si të mos vizitohet edhe biblioteka e shkollës së Apollonisë në të cilën kishte marrë leksionet e tij shkollorë të kohës perandori i parë dhe me nam romak, Oktavian Augusti. Jo pa arsye thuhet se shekujt janë të pamëshirshëm, por të drejtë. Me xhelozë ruajnë shkëlqimin e çdo gjëje që ka vlerë. Ne e pamë atë shkëlqim.

SARANDA Prof. Skender Berisha

*Diell i kuqremtë
kaltëron te sytë
ku mbeti gjumi
moj mike
ku treti a thua*

*Saranda u zgjua
në sytë e tu
sa bukur
moj mike*

*Gjurmë kaltërsie
enden si gëzimi
i shtohen bukurisë
si çlirimi
moj mike*

*Hajde dalim pak
te Saranda
ku po shtrohet
eranda
atje te veranda
të rrimë vetëm pak
moj mike*

Sarandë, 31 maj 2012

BUTRINTI Prof. Skender Berisha

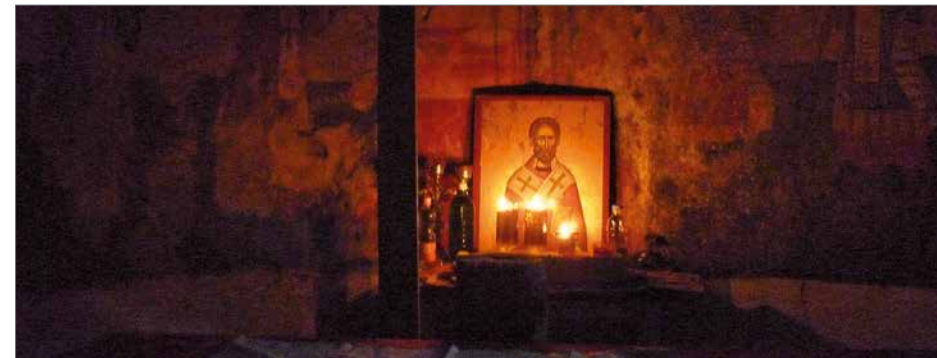
*Amfiteatri i shpirtit tim tash po më flet
gjuhën e vjetër ngadalë po ia shfletoj
si gjethet e rëna frymë vjeshte që i palon
me pak ujë nga pusët tua tash po të ujoj*

*rrëzë mureve kërkoj nëpër myshkun tënd
më flasin gurët gjigantë të palosur gacë
si prej më të mirës dorë arkitekturore
dhe ty kthinave të errëta të mbaj për dore*

*ti e lashtë krejt myshk prej pusit më dole
e nemitur nga gëzimi prapë që më takove
mermerit i the më tutje moj e bukura e ujit
ndal ti ndal unë ec ti ec unë e s'më del hujt*

*u lodhëm së ecuri për një ditë tre mijë vjet
dërrmuar shpirtin psherëtima u krodhëm në det
te peshqit te amforat e zbrazëta e të plota
veç valëve e algave nuk na zë kurrë shqota*

Butrint, 1 qershor 2012

Schule

31.05. – 03.06.2012
The Trip to the South of Albania
Prof. Mark Gojani

Saranda is a beautiful seaside town in the south of Albania. Except for the hot climate and beautiful beaches in the vicinity of the town, the region has many monuments from the antique times.

We have chosen precisely this place for an educational three day excursion.

We left on Thursday afternoon, at the last weekend of May, after the end of the lessons. We had a long trip, more than ten hours, of course with short breaks. We arrived in Saranda late in the evening. After the night rest, the following day in the morning we had a session in which the director of Loyola-Gymnasium, Walter Happel SJ made a retrospective of 2011/12 school year before its end. Then we left for Fenichi, an antique locality, 10 km away from Saranda, which hadn't been explored properly yet. On the way back we visited the old monastery in Mesopotam, and had a barbecue in a field by the river. After we returned to Saranda we took the opportunity, our free time, to take a walk in this beautiful seaside town.

Next destination in Saturday was Butrint, a very interesting antique locality, 18 km away from Saranda. After visiting every part of this locality, the amphitheatre, the castle and other remains dating from the beginning of the first centuries AD, we returned to Saranda for a free afternoon and evening. Whereas the following day, after breakfast, we left for Vlorë and visited Apollonia, another antique locality, near the city of Fier.

We took the opportunity of the other part of the trip to visit the house of independence in Vlorë, then continued in the direction of Prizren, where we arrived in the evening to get ready for the new school day.

Shkolla

31.05. – 03.06.2012
Udhëtimi në jug të Shqipërisë
Prof. Mark Gojani

Saranda është një vend i bukur bregdetar në jug të Shqipërisë. Përveç klimës së ngrohtë dhe plazheve të bukura në afërsi të këtij qyteti, rajoni ka shumë monumente nga koha antike.

Ne e zgjodhëm pikërisht këtë vend për një ekskursion edukativo-arsimor treditör.

U nisëm në pasditen e së enjtes, të fundjavës së fundit të majit, pas përfundimit të mësimit dhe bëmë një rrugë të gjatë mbi dhjetë orëshe, natyrisht me pushime të shkurtëra. Në Sarandë arritëm në orët e vona të mbrëmjes. Pasi pushuam atë natë, të nesërmen paradite e mbajtëm një seancë në të cilën drejtori Walter Happel SJ e bëri një retrospektivë të vitit shkollor 2011/12 para se ai të përfundonte. Pastaj ia mësyëm Feniqit, një lokalitet antik, 10 km larg Sarandës, i cili ende nuk ishte hulumtuar sa duhet. Në kthim e vizituam edhe manastirin e vjetër të Mesopotamit në afërsi të të cilit më pastaj përgatitëm një drekë me mish nga skara. Pas kthimit në Sarandë kohën e lirë e shfrytëzuam për shëtitje nëpër këtë qytet të bukur bregdetar.

Destinacioni i ardhshëm i së shtunës ishte Butrinti, lokalitet antik shumë interesant, 18 km në jug to Sarandës. Pas vizitës së çdo pjese të këtij lokaliteti, amfiteatrit, kalasë e mbetjeve tjera nga shekujt e parë të erës së re, u kthyem në Sarandë për një pasdite dhe mbrëmje të lirë. Të nesërmen, pas kaftjallit, u nisëm në drejtim të Vlorës duke vizituar Apolloninë, te Fieri, një lokalitet poashtu antik.

Pjesën tjetër të udhëtimit e shfrytëzuam për një vizitë shtëpisë së Pavarësisë në Vlorë, duke vazhduar më tej për në Prizren, ku arritëm në mbrëmje për t'u përgatitur për ditën e re të mësimit.

Alphabetum et pronuntiatio Prof. Ramadan H. Ramadani

Flitet se fenikasit të parët përpiluan shembullin e shkrimit alfabetik. Fenikasi Cadmus e solli në Greqi dhe çmohet si zbulues i shkrimit në shek. XVI para Krishtit. Shkrimet greke dhe latine rrjedhin nga alfabeti fenikas.^(Dict. Larousse, Paris, 1916, f.315)

Alphabetum, i - n. al'fa'bét,-i, m., sh. -e, -et, -tërësia e shkronjave të një gjuhe, të renditura sipas një rendi të caktuar.^(FGJSSH) Kuptimi i fjalës alfabet vjen nga semitët, Azia Perëndimore, fjala e parë alef dhe beta, alfa dhe beta (αλφα-álpha dhe βῆτα-béta). Në përkthim haset edhe si - abëcë-ja - Vargu i shkronjave të vëna në radhë që shërbejnë për të shkruar një gjuhë.

Pa shkrim, vazhdimësia e civilizimit do të ishte e pamundur. Shkrimi mundëson bartjen dhe ruajtjen e përvojës dhe idesë. Zhvillimi i shkrimit ka kaluar nëpër disa etapa.

Më parë ngjarjet tregoheshin përmes vizatimeve:

shkrimi piktografik, pictografia, ae f. piktografia, - shkrim me shenja, shkronja vizatimore.

Më pastaj vijnë:

shkrimi ideografik shkrimi me shenja të vogla grafike, sistem shkrimi, paraqitja e ideve me shenja që paraqesin objektin (ideografi = idea + grafia).

logografia - shkrimi që përdor logogramet. Logogr-mma,-atis n. logogram, shenjë me germë që paraqet fjalën.

shkrimi silabik - rrokjesor.

shkrimi ortografik - drejtshkrimor (mënyra e drejtshkrimit të fjalëve të një gjuhe).

Por, me ardhjen në shprehje të të pëdorurit të alfabetit, ngjarjet dhe gjërat përshkruhen e përcillen, barten te brezat tjerë. Këtu vërehet rëndësia e alfabetit si sistem i thjeshtë dhe i qartë.

Latinishtja që e ndikuar nga shumë gjuhë, sidomos nga greqishtja. P.sh. fjala latine **vates** vjen nga etrusishtja, ndërsa fjala **poeta** nga greqishtja, fjalët **praenomen**, **nomen**, **cognomen**, janë me burim etrusk.^(E. Sedaj, Tekste latine, Prishtinë, 1999, f.11) Në alfabetin latin mbesin disa nga shkronjat greke që janë si dëshmi për ndikimin e gjuhës greke në atë latine. P.sh.shkronjat **y**, **z**, **th**, **ph**, **ch**, që zakonisht hasen te fjalët e huazuara me prejardhje greke, si p.sh. Athénae, philosophia, etj.

K - haset në fjalë greke; **L** - po ashtu; **z** (dz), **x** (ks) si bashkëtingëllore të dyfishta përdoren në fjalët e burimit grek. **Scriptio plena** njihet si alfabeti i parë ku secila **fonemë** (njësi më e vogël e sistemit tingullor të një gjuhe) ka një **grafemë** (shkronjë).^(idem, f. 14) Alfabeti grek

është që nga shek. VII para Krishtit. Alfabeti latin u përpilua dhe u përshtat nga ai grek.

Alfabeti latin ka 24 shkronja:

A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	X	Y	Z
a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	x	y	z

Në fillim ky alfabet kishte 21 shkronja, por më vonë romakët shtuan edhe shkronjat **Y** dhe **Z**. Në mesjetë i shtohet **u**. Për **u** dhe **v** romakët kishin vetëm një shkronjë **v**, p.sh. vva = uva.^(Gortan, Gorski, Paush, Elementa Latina, Prishtinë, 1970, f. 101) Dallimi i shkronjës **c** nga shkronja **g** vjen nga ndikimi grek. Romakët më parë kanë pasur një shenjë për **c** dhe **g** neglego (nec-lego), negotium (nec-otium), më parë në vend të **g** përdorej **c**.

Në fillim përdorehin shkronja të mëdha, nga të cilat më pastaj u formuan shkronja të vogla, që të lexohet më mirë dhe më shpejt. Kështu në rrugën e mëturshme të zhvillimit (përsosjes), alfabeti latin u kompletua. Ky alfabet me të cilin shërbehemi sot, është më i përhapuri në botë.

Zanoret (vocales) - të thjeshta: **a, e, i, o, u, (y)**, zanoret janë të gjata kur përmbi kanë shejnen e gjatësisë (˘) p.sh. ā; ndërsa të shkurta kur dallohen me shenjën e shkurtësisë (˘) p.sh. ă.

Dyzanoret - gr. dis-dy dhe **phthoggos**-tingull = **diphthoggos**, lat. gramm. **diphthongus**: **ae, ai, au, ei, eu, oe, ui, (yi)**, gjithmonë janë të gjata.

Kur zanoret duhet të shqiptohen veçmas, përmbi vihet (shënohet) shenja e gjatësisë (˘), shkurtësisë (˘) apo shenja e dierezës (¨) p.sh. **aëra, aëra**, shqiptohet **aera, poëta** ose **poëta** shqiptohet **poeta**.

Bashkëtingëlloret (Consonantes) e thjeshta janë: **b, c, d, f, g, h, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, x, z**, dhe të dyfishta **x** dhe **z**.

Nën ndikimin e gjuhës gjermane shkronja **s = z** ndërmjet dy zanoreve dhe togu bashkëtingëllor **ls, sm**, dhe **ns**, p.sh.rosa (lexo roza), dosis (dozis); falsus (falzus); neoplasmā (neoplazma); mensura (menzura).^(J.Tomljanović, Dr.V. Frishiq, Latinski, Zagreb, 1980, f. 69)

Shqiptimi-Pronuntiatio, -onis, f. mënyra e të shqiptuarit të një fjale ose tingulli të një gjuhe.

Shqiptimi i tingujve të një gjuhe, dialekti, nxjerr nga goja tingujt që përbëjnë fjalët e një gjuhe.^(Fjalori i gjuhës shqipe, Tiranë, 1954) Shqiptimi ka ndryshuar duke kaluar nëpër shekuj, duke iu përshtatur rregullave të shqiptimit të gjuhës së përditshme të vendeve përkatëse.

Alphabetum et pronuntiatio

Shqiptimi latin nuk është i vështirë, ka pak rregulla dhe të thjeshta. Në latinisht janë dy lloje shqiptimesh: **klasik** (antik) dhe **tradicional**.

Shqiptimi klasik përdorej nga romakët e vjetër, të epokës klasike. Është më i thjeshtë dhe më i lehtë.

Shqiptimi tradicional rrjedh nga mesjeta e hershme dhe dallon nga shqiptimi klasik. Është ruajtur dhe përdoret edhe në ditët e sotme.

Dallimi midis shqiptimit klasik dhe tradicional

Shkruhet	shqiptimi klasik	shqiptimi tradicional
Aegrotus	ajgrotus (ae = aj)	egrotus (ae = e)
Poenā	pojna (oe = oj)	pena (oe = e)
Cicero	Kikero (c = k)	Cicero (C - para e, i, y, ae, oe, eu) në raste të tjera k)
Caesar	Kajsar	Cezar
S- ndërmjet vokaleve	(s)	(z)
Quantum	kuantum	kvantum
Pulchra	pulkhra	pulhra
Phosphorus	phosphorus	fosforus
Scientia	skientia	sciencia
Thorax	thoraks	toraks
Viscer-lis	uiskerālis	viscerālis

Për shqiptimin klasik dhe tradicional të përbashkëta janë

I - në fillim të fjalës para një zanoreje dhe ndërmjet zanoreve shqiptohet si j	
p.sh.	iām, iugum, maior
Y = i	Illŷria - Ilīria
x = ks	lux - luks
ngu = ngv	sanguis - sangvis
su = sv	suāvis - svavis
qu = kv	antīquus - antikvus
ch = h	pulcher - pulher
ph = f	philosophus - filozofus
th = t	theatrum - teatrum

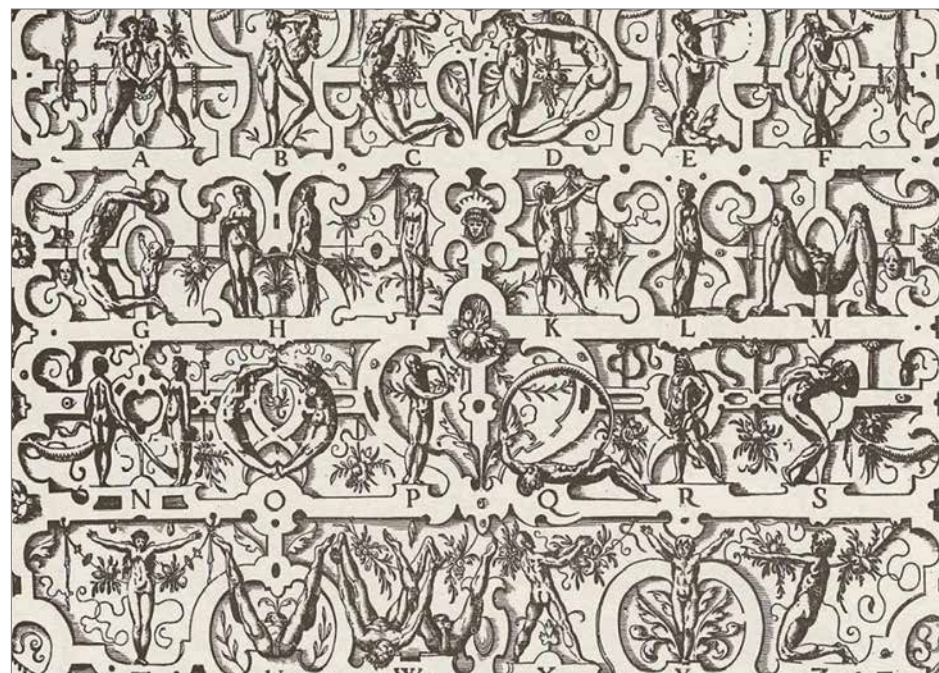
Pra, sipas shqiptimit antik, dyzanoret **ae**, **oe**, shqiptohen **dy** tingujt; c dhe t gjithmonë si **k** dhe **t**; s gjithmonë si **s**, edhe në mes zanoreve.

th = t
Ti = ci
Ti = ti

theatrum - teatrum
para një zanoreje, p.sh. **nātio**
- kur është e gjatë, p.sh. **totiūs**;
- pas **s**, **x**, **t**, p.sh. bēstia, Brattia, mixtio;
- në fjalët greke - Boeōtia, Aegyptius.

Theksi (Accentus) - në fjalët dyrrrokëshe theksohet rrokja e parafundit, p.sh. māter. Në fjalët me tri a më shumë rrokje theksi bie në rrokjen e parafundit kur kjo është e gjatë, p.sh. laudābam, (paroksitone), nëse rrokja e parafundit është e shkurtër, theksi bie në rrokjen e tretë prej fundit, p.sh. mēdicus, fābūla (proparoksitone).

Mësimi i gjuhëve të huaja të bën të lumtur. Për mësimin e një gjuhe të huaj duhet mësuar alfabetin e asaj gjuhe. Prandaj, këtë punim dua ta përmbyll me thënien: "Ta mësosh një gjuhë të huaj është sikur ta fitosh edhe një shpirt tjetër". (B.L. Ullman, Charles Henderson, JR, Latin for Americans, New York, 2007, xvi)

You think English is easy? Prof. Sijeta Braha

- The bandage was **wound** around the **wound**.
- The farm was used to **produce produce**.
- The dump was so full that it had to **refuse** more **refuse**.
- We must **polish** the **Polish** furniture.
- He could **lead** if he would get the **lead** out.
- The soldier decided to **desert** his dessert in the **desert**.
- Since there is no time like the **present**, he thought it was time to **present** the **present**.
- A **bass** was painted on the head of the **bass** drum.
- When shot at, the **dove dove** into the bushes.
- I did not **object** to the **object**.
- The insurance was **invalid** for the **invalid**.
- There was a **row** among the oarsmen about how to **row**.
- They were too **close** to the door to **close** it.
- The buck **does** funny things when the **does** are present.
- A seamstress and a **sewer** fell down into a **sewer** line.
- To help with planting, the farmer taught his **sow** to **sow**.
- The **wind** was too strong to **wind** the sail.
- Upon seeing the **tear** in the painting I shed a **tear**.
- I had to **subject** the **subject** to a series of tests.
- How can I **intimate** this to my most **intimate** friend?

Let's face it – English is a crazy language. There is no egg in eggplant, nor ham in hamburger; neither apple nor pine in pineapple. English muffins weren't invented in England or French fries in France. Sweetmeats are candies while sweetbreads, which aren't sweet, are meat. We take English for granted. But if we explore its paradoxes, we find that quicksand can work slowly, boxing rings are square and a guinea pig is neither from Guinea nor is it a pig.

And why is it that writers write but fingers don't fing, grocers don't groce and hammers don't ham? If the plural of tooth is teeth, why isn't the plural of booth, beeth? One goose, 2 geese. So one moose, 2 meese? One index, 2 indices? Doesn't it seem crazy that you can make amends but not one amend? If you have a bunch of odds and ends and get rid of all but one of them, what do you call it?

If teachers taught, why didn't preachers praught? If a vegetarian eats vegetables, what does a humanitarian eat? Sometimes I think all the English speakers should be committed to an asylum for the verbally insane. In what language do people recite at a play and play at a recital? Ship by truck and send

cargo by ship? Have noses that run and feet that smell?

How can a slim chance and a fat chance be the same, while a wise man and a wise guy are opposites? You have to marvel at the unique lunacy of a language in which your house can burn up as it burns down, in which you fill in a form by filling it out and in which, an alarm goes off by going on.

English was invented by people, not computers, and it reflects the creativity of the human race, which, of course, is not a race at all. That is why, when the stars are out, they are visible, but when the lights are out, they are invisible.

PS.

Why doesn't "Buick" rhyme with "quick"?

English is a crazy language

There is no EGG in EGGPLANT nor HAM in HAMBURGER; neither APPLE nor PINE in PINEAPPLE. ENGLISH MUFFINS weren't invented in ENGLAND. QUICKSAND can work SLOWLY. BOXING RINGS are SQUARE, and a GUINEA PIG is neither from GUINEA nor is it a PIG. And why is it that WRITERS WRITE but FINGERS DON'T FING, GROCERS don't GROCE and TEACHERS TAUGHT, why didn't PREACHERS PRAUGHT? If a VEGETARIAN eats what does a HUMANITARIAN eat? And do people RECITE at a PLAY and PLAY at a RECITAL? We SHIP BY SHIP. We have NOSES that RUN and FEET that SMELL. We live in a PARKWAY. And how can a SLIM CHANCE and a FAT MAN and a WISE GUY be opposites? In a language in which your HOUSE can BURN while you are BURNING IT OUT, and in which an ALARM goes off by coming Mother's not MOP?

Haushalt

Kalenderjahr	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013*
Haushalt	489.467	549.631	874.699	988.084	1.016.105	1.145.639	1.252.011	1.300.000	1.350.000
Einnahmen aus Gebühren	66.050	230.960	418.362	562.345	708.781	825.407	861.072	890.000	870.000
Ergebnis vor Spenden	-423.417	-318.671	-456.337	-425.739	-307.324	-320.232	-390.938	-410.000	-480.000

* Zahlen geschätzt

Schüler

Schuljahr	2005/06			2006/07			2007/08			2008/09			2009/10			2010/11			2011/12			2012/13		
	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂
Schüler																								
– extern	135	60	75	236	102	134	375	166	209	411	191	220	394	184	210	399	172	227	457	187	270	511	215	296
– intern	30	11	19	81	27	54	114	41	73	151	66	85	159	65	94	179	73	106	157	57	100	147	56	91
Gesamt	165	71	94	317	129	188	489	207	282	562	257	305	553	249	304	578	245	333	614	244	370	658	271	387

Mitarbeiter

Schuljahr	2005/06			2006/07			2007/08			2008/09			2009/10			2010/11			2011/12			2012/13		
	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂
Lehrer	13	4	9	21	6	15	30	12	18	35	13	22	37	12	25	37	13	24	39	14	25	40	14	26
Erzieher	5	3	2	6	5	1	7	4	3	9	5	4	10	5	5	10	5	5	8	4	4	8	4	4
Küche	1	--	1	1	--	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	3	1	2	3	1	2	3	1	2
Pförtner	1	--	1	1	--	1	2	--	2	2		2	2	--	2	2		2	2	--	2	2	--	2
Verwaltung	3	2	1	3	2	1	2,5	1,5	1	2,5	1,5	1	2,5	1,5	1	2	2		2	2	--	2	2	--
Leitung	2	--	2	2	--	2	2	--	2	2		2	2	--	2	2		2	2	--	2	2	--	2
Gesamt	25	9	16	34	13	21	45,5	18,5	27	53,5	19,5	31	55,5	19,5	36	56	22	34	56	21	35	57	21	36

Buxheti

Viti kalendarik	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013*
Buxheti	489.467	549.631	874.699	988.084	1.016.105	1.145.639	1.252.011	1.300.000	1.350.000
Të ardhurat nga tarifa	66.050	230.960	418.362	562.345	708.781	825.407	861.072	890.000	870.000
Rezultati para donacioneve	-423.417	-318.671	-456.337	-425.739	-307.324	-320.232	-390.938	-410.000	-480.000

* Vlerësimi

Nxënësit

Viti shkollor	2005/06			2006/07			2007/08			2008/09			2009/10			2010/11			2011/12			2012/13		
	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂
Nxënësit																								
- Të jashtëm	135	60	75	236	102	134	375	166	209	411	191	220	394	184	210	399	172	227	457	187	270	511	215	296
- Konviktorë	30	11	19	81	27	54	114	41	73	151	66	85	159	65	94	179	73	106	157	57	100	147	56	91
Gjithsej	165	71	94	317	129	188	489	207	282	562	257	305	553	249	304	578	245	333	614	244	370	658	271	387

Bashkëpunëtorët

Viti shkollor	2005/06			2006/07			2007/08			2008/09			2009/10			2010/11			2011/12			2012/13		
	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂	Σ	♀	♂
Mësuesit	13	4	9	21	6	15	30	12	18	35	13	22	37	12	25	37	13	24	39	14	25	40	14	26
Edukatorët	5	3	2	6	5	1	7	4	3	9	5	4	10	5	5	10	5	5	8	4	4	8	4	4
Kuzhina	1	--	1	1	--	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	3	1	2	3	1	2	3	1	2
Portierët	1	--	1	1	--	1	2	--	2	2		2	2	--	2	2		2	2	--	2	2	--	2
Administrata	3	2	1	3	2	1	2,5	1,5	1	2,5	1,5	1	2,5	1,5	1	2	2		2	2	--	2	2	--
Udhëheqja	2	--	2	2	--	2	2	--	2	2		2	2	--	2	2		2	2	--	2	2	--	2
Gjithsej	25	9	16	34	13	21	45,5	18,5	27	53,5	19,5	31	55,5	19,5	36	56	22	34	56	21	35	57	21	36

Standardi dhe debatet e sotme rreth tij

Prof. Xhafer Beqiraj

Debatet për gjuhën standarde shqipe janë të nevojshme dhe të mirëseardhura për zhvillimin e mëtutjeshëm të sistemit dhe të nënsistemeve të saj dhe do t'i shpien përpara kërkimet shkencore, ashtu si ndodh edhe me gjuhët e tjera evropiane e më gjerë. Standardi nuk është një kod i mbyllur, sepse së bashku me zhvillimin e shoqërisë shtrohet nevoja edhe për zhvillimin e mëtejshëm të tij dhe ndryshimet duhet të vijnë natyrshëm, me tolerancë dhe pa politizime. Gjuha standarde është njësisë më e shenjtë mbarëkombëtare me të cilën identifikohem në botë.

Mirëpo debatet e zhvilluara deri më sot për gjuhën standarde nxjerrin në pah qëndrime ndër më të ndryshme për të. Në debatet televizive dhe në mediat e tjera të shkruara kudo ndër ne, është vënë në dukje tendenca e disa prej debatuesve kundër standardit të shqipes. Kush më shumë e kush më pak i veshin standardit ngjyrimet politike, duke thënë se është pjellë e periudhës komuniste, dikush fajëson standardin me pretekstin se kosovarët e kanë të vështirë të zotërojnë atë në praktikë, disa të tjerë marrin guximin të kërkojnë një standard për Kosovën dhe kështu të krijohet një identitet i ri, ka debatues, të cilët kërkojnë ngritjen e një standardi me bazë gegërishten. Po ashtu janë shprehur mendime, duke e fajësuar standardin e shqipes, se fëmijët të cilët flasin gegërishten në familje e kanë të vështirë ta zotërojnë shqipen e unisuar, kurse fëmijët, të cilët e flasin toskërishten në familje e kanë më të lehtë ta zotërojnë atë, sepse është më afër këtij dialekti të shqipes etj. Në këtë pikë, një dukuri e tillë është e vërtetë, por kjo ndodh edhe në gjuhë të tjera e megjithatë standardet e tyre vazhdojnë me hov të zhvillohen.

Idetë e dala nga këto debate, na duken sa të habitshme, po aq edhe të papritura për gjuhën e unisuar shqipe, e cila qe ëndërr dhe dëshirë e shumë patriotëve dhe dijetarëve ndër shekuj, të cilët luftuan që kombi shqiptar ta ketë një gjuhë të unisuar.

Qëndrimet e tilla për gjuhën standarde sot janë ogurzeza për mbarë kombin shqiptar dhe nëse nisemi nga kjo logjikë, do të krijohet një hendek i thellë brendapërbrenda tij. Mirëpo shqipja e unisuar ka shuar shtatë dekadat e fundit dhe qëllimet për ta zëvendësuar atë do të jenë dështake, sepse mendjet e ndritura ndër shqiptarë, qenë çdoherë pararojë e gjuhës, e kulturës shqiptare dhe faktorë unifikues. Një gjë të tillë e bënë edhe kosovarët në vitin 1968 në Prishtinë, kur u mbajt Konsulta Gjuhësore e Prishtinës, të

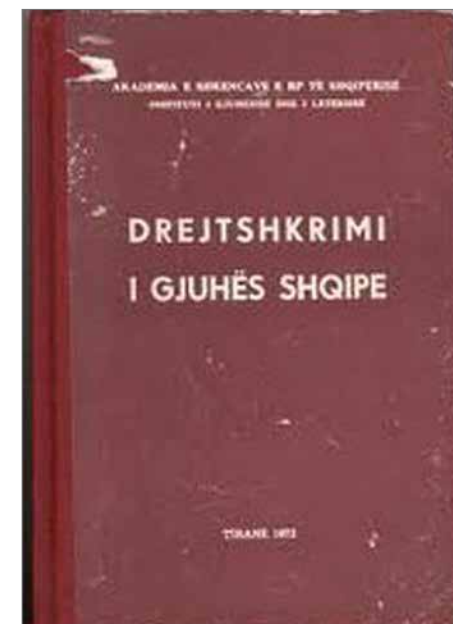
cilët në shenjë përkrahjeje të gjuhës së unisuar shqipe dolën me qëndrimin "një komb – një gjuhë" dhe kështu i paraprinë zhvillimit historik të Kongresit të Drejtshkrimit më 1972.

Për t'i kontestuar të gjitha këto qëndrime destruktive dhe hipoteza të pabaza kundër gjuhës standarde shqipe, do të tërheqim një paralele në mes të shqipes dhe gjermanishtes. Gjermanishtja, siç dihet, është një gjuhë me shumë dialekte dhe dallimet në mes të dialekteve dhe nëndialekteve të saj, janë shumë më të mëdha sesa dallimet që ekzistojnë në mes dy dialekteve të shqipes. Gjuhën gjermane e flasin mbi 100 milionë gjerman folës në disa shtete. Nëse shikojmë historinë e zhvillimit të gjermanishtes ndër shekuj, do të vërejmë se gjatë formimit të standardit të saj ka pasur mjaft vështirësi, si edhe në shqipet, duke filluar që nga Martin Luteri, Bismarku e këndej. Natyrisht se pati mospajtime dhe pakënaqësi ndër gjermanofonë për krijimin e standardit, mirëpo të gjitha i tejkaluan dhe gjuha gjermane vazhdoi rrugëtimin e saj të zhvillimit. Ajo sot është ndër dhjetë gjuhët më të rëndësishme në botë, është gjuhë e kulturës, e shkencës dhe e teknologjisë. Shtrohet pyetja – a kanë probleme sot gjermanofonët me standardin? A hasin në vështirësi fëmijët në nxënien e gjuhës standarde në këto vende? A e përdorin në familje dialektin? A zotërohet në nivel të duhur standardi në këto hapësira sot?

Po të hulumtojmë nëpër forume të ndryshme në internet, do të shohim se në këto vende, ku flitet gjermanishtja, problemet janë shumë më të mëdha, sesa te ne shqiptarët. Dialektet e gjermanishtes janë aq larg njëri-tjetrit sa folësit e dialekteve të ndryshme e kanë të vështirë të merren vesh njëri me tjetrin, kurse ndër ne pa vështirësi komunikojnë toskë dhe gegë, sepse dialektet e shqipes janë shumë afër njëri-tjetrit.

Fëmijët, në këto vende gjermanofone, në familje mësojnë dialektin, kurse në shkollë e mësojnë standardin, dmth. ashtu siç ndodh edhe me fëmijët tanë, të cilët në familje flasin në dialekt, kurse në shkollë mundohen të mësojnë gjuhën standarde.

Kur kemi parasysh gjermanishten dhe kur dimë se ajo ka filluar të lëvrohet shumë herët para shqipes, kur vlen një standard për disa shtete me dhjetëra milionë gjermanofonë, dhe kur dihet se probleme kanë edhe ata me

Schule

Standardi dhe debatet e sotme rreth tij

zotërimin e standardit. Shtrohet pyetja – pse bëjmë kaq shumë zhurmë kundër standardit, pse nuk mendojmë si një komb, ashtu si gjermanët?

Ne mendojmë se nuk kemi kohë për të humbur, pra nuk mund të kthehemi në vitin 1972, sepse ashtu-ashtu qemë të fundit në Evropë që bëmë standardizimin e gjuhës. Jemi një popull i vogël dhe nuk duhet të ndahemi furka-furka për shkak të tekeve të dikujt që vjellin helm e vrer kundër gjuhës së përbashkët, të cilën e ngritëm me shumë mund dhe sakrificë. As nuk duhet veshur me ngjyrimet politike standardin e sotëm, sepse të gjitha gjuhët e standardizuara janë krijuar në epoka dhe rrethana të caktuara politike, sociale e administrative. Nëse shkohet me këtë logjikë, atëherë edhe gjermanët duhet ta hedhin poshtë standardin e tyre, sepse ky standard u ngrit në kohën e Bismarkut dhe banorët e Hanoverit qenë të privilegjuar, për shkak se dialekti i tyre u ngrit në standard. Por, gjermanët ndjekin tjetër logjikë, ata luftojnë për zhvillimin e mëtutjeshëm të gjuhës dhe kështu e ruajnë dhe e forcojnë statusin e gjuhës së tyre, e cila është ndër gjuhët më të zhvilluara në botë.

Në të përfunduar të këtij vështrimi po shtojmë se standardi nuk është i paprekshëm, ai mund të pësojë ndryshime në nënsisteme, por duke pasur kujdes gjithnjë e përhersa në mos lëndimin e tij.

Shkolla

Detyra të zgjidhura në matematikë Prof. Faton Kabashi

"Detyra të zgjidhura në Matematikë" është libri i botuar nga mësimdhënësi i shkollës sonë Faton Kabashi, në prill të vitit 2012. Libri ka më shumë se 500 faqe, ku janë paraqitur rreth 1000 detyra e probleme të zgjidhura. Libri është ndarë në 10 kapituj, kurse çdo kapitull është i ndarë në paragrafet përkatëse. Në hyrje të çdo kapitulli është paraqitur një përmbledhje e shkurtër me njohuri teorike, që shfrytëzohet si për zgjidhjen e detyrave të paragrafit, ashtu edhe për të freskuar njohuritë e domosdoshme që janë shfrytëzuar për zgjidhjen e detyrave.

Pas njohurive teorike pasojnë "Detyra të zgjidhura", të cilat janë të zgjidhura detajisht dhe në mënyrë të plotë, duke dhënë sqarime të duhura. Çdo kapitull përfundon me paragrafin "Detyra për punë të pavarur", ku jepet një numër i konsiderueshëm detyrash, në mënyrë që nxënësi të vazhdojë punën e vet të pavarur në zgjidhjen e tyre.

Ky libër mund të përdoret nga të gjithë nxënësit e shkollës së mesme, nga maturantët për përgatitjen e provimit të maturës. Poashtu, libri mund të jetë një ndihmesë e madhe për të gjithë studentët e vitit të parë të cilët e kanë në program lëndën e matematikës elementare.

Vizita në Kompleksin e Lidhjes Shqiptare të Prizrenit Lirjeta Gruda – VIII b

Prizreni është qytet i lashtë. Në këtë qytet është ndërtuar edhe shkolla jonë Loyola-Gymnasium ku ka nxënës shumë të talentuar dhe gazmorë. Ne, si klasë, u organizuam që të vizitonim vendet më interesante të këtij qyteti, Kompleksin e Lidhjes Shqiptare të Prizrenit dhe Kalanë e njohur të këtij qyteti.

Kompleksi i Lidhjes Shqiptare të Prizrenit qe vendi ku ne vendosëm të mblidheshim së bashku. Ishte ora 13:00 kur ne hymë brenda shtëpisë së lashtë të Lidhjes së Prizrenit. Shkalët ishin prej druri dhe shumë të ngushta, mu si në kohët e lashta. Më lanë përshtypje pikturat dhe bustet e pjesëmarrësve- të gjithë me fytyra të ngrysur. Kjo tregon se ngjarjet e rëndësishme kërkojnë seriozitet të pjesëmarrësve, të gats-hëm që edhe jetët e tyre t'i jepnin, por kurrë të mos ua lëshonin trojet shqiptare armiqve.

Pak më vonë dëgjuam nga ciceroni se megjithë këmbëngulësinë e Ymer Prizrenit, Mic Sokolit e të tjerëve, për trojet shqiptare kanë vendosur Fuqitë e Mëdha, të cilat qenë pajtuar që disa troje t'i takonin Maqedonisë, disa Serbisë e Malit të Zi. Secili nga ne i dëgjonte me vëmendje këto të dhëna, dhe thosha me vete se duhet ta ndryshojmë këtë gjë, që të punojmë dhe të vendosim vetë për fatin dhe të ardhmen tonë.

Pastaj pamë veshjet si pjesë e së kaluarës kulturore dhe traditës së popullit tonë, si tirq, plisin e bardhë, jelekun e kuq e të zi etj. Tutje shikonim dhomat e pritjes së mysafirëve. Shumë lashtësi shihje kur shikoje qilimat e kuq të ndarë pjesë-pjesë në të dy anët e murit të dhomës.

Pas vizitës këtu, shkuaam te Kalaja e Prizrenit. Ishte pjesërisht e rrënuar, por shumë e bukur, me këmbët e saj të ngulura thellë rrëzë malit Sharr. Aty shiheshin disa vende ku ishin strehuar njerëzit e më vonë kishte filluar ndërtimi i qytetit poshtë Kalasë. Ato vende dukeshin si shpella të vogla, e jo si shtëpi, por të ndërtuara nga duart e vyerat të shqiptarëve në kohërat e lashta, për mbrojtjen nga pushtuesit e kohës.

Nga lart shtëpitë dukeshin shumë të vogla, rrugët e ngushta mezi vëreheshin, kurse lumi me pesë urat e tij dallohej më qartë. Kjo ishte vizita jonë në Kala dhe te Lidhja e Prizrenit. Duke zbritur poshtë bisedonim për fillimin e vitit të ri shkollor. Kujdestari ynë, Maksut Pirku, na këshillonte e na tregonte për rregullat e shkollës që nuk duhet shkelur në asnjë mënyrë. Pasi zbritëm në qytet, u shpërndamë nëpër shtëpitë tona shumë të kënaqur dhe të relaksuar, me shumë vullnet për punë dhe mësim në ditët që do të vijnë.

Schule

19 – 22 prill 2012

KAS-Seminar me nxënësit nga Prishtina dhe Maqedonia
Gresa Kabashi – XII b

Kjo ishte data e fillimit të seminarit, i cili tani është shndërruar në një përvojë të paharrueshme për të gjithë ne. Ka kaluar vetëm pak kohë nga përfundimi i tij dhe ne kemi filluar të ndiejmë mungesën e njëri-tjetrit, ndonëse ky seminar ka zgjatur vetëm katër ditë. Brenda një kohe kaq të shkurtër ne kemi arritur të krijojmë një afërsi aq të madhe mes nesh, sa që për shumëkë kjo mund të duket e çuditshme. Por për ne jo.

Gjatë këtyre katër ditëve, ne jo vetëm që kemi qenë së bashku gjatë seminarit, por kemi qëndruar me njëri-tjetrin edhe gjatë kohës që nuk zhvillohej seminari. Kemi ngrënë së bashku, kemi luajtur, kemi vallëzuar, kemi shikuar filma, kemi diskutuar, jemi njohur, kemi vizituar qytetin e kështu me radhë. Dhe, kanë qenë pikërisht këto aktivitete që kanë bërë që ne të afrohemi më shumë me njëri-tjetrin. Rol të madh në njohjen tonë ka luajtur edhe seminari, i cili është zhvilluar në formë loje, me qëllim që të mos bëhej i bezdisshëm dhe ne t'i kuptonim më mirë punën dhe detyrat e Bashkimit Evropian, që në fakt ishte temë kryesore e seminarit tonë.

Gjatë lojës ne ishim të ndarë në disa grupe, ku secili grup kishte detyrat e tij. Grupi i parë i takonte përfaqësuesve të Komisionit Evropian, grupi i dytë përbëhej nga përfaqësuesit e vendeve anëtare të Këshillit Evropian, grupi i tretë i takonte përfaqësuesve të këtyre vendeve në Parlament, grupi i katërt ishin përfaqësuesit e pesë vendeve që kishin bërë kërkesë për anëtarësim në Bashkimin Evropian (Kosova, Shqipëria, Mali i Zi, Maqedonia dhe Serbia) dhe grupi i pestë, jo më pak i rëndësishëm se të tjerët, ishin mediat.

Gjatë seminarit ne kishim emra të tjerë, në bazë të vendeve që përfaqësonim, në mënyrë që të kuptonim më mirë qëllimin e lojës. Meqenëse gjatë gjithë kohës kishim diçka për të bërë, koha kalonte shumë shpejt. Sa hap e mbyll sytë kalendari shënoi datën 22 prill, datën e përfundimit të seminarit. Në mëngjesin e kësaj dite, ne u përshëndetëm me miqtë tanë të rinj, me shpresën që ditë të tilla do të vinin përsëri.

Shkolla

English lesson
Valon Mustafa – XI b

A lot of students think that an English lesson may be boring and very uninteresting. But this fact isn't true for our class. Our English teacher, Sijeta Braha, is a very creative teacher who has always good ideas to make the lesson funnier and more interesting, in a strict and disciplined way.

At least once a week, we make projects, presentations or play games to learn English while having fun. For example, one day we looked in our book and read about different gadgets like inflatable speakers, Walkie-Talkie-Watches and many other interesting things. Then our teacher had an idea, and told us to take a gadget from home to school for the next lesson. We had to form groups and make advertisements for the different gadgets. Each group presented their product to the other groups trying to "sell" as many as they can. One of them sold a phone with different functions, another group was very imaginative and took a normal barrette and told it was a spy tool with a built in camera and a microphone to see and to listen to other people. So it wasn't so necessary to take a real gadget and tell something about it, it was more important to know how to present it.

It was like a big market, where everyone tried to sell his own product and tell the customer how good it is etc. It was a very funny lesson, in which we could learn everyday English, repeat the last lessons and play a funny game at the same time. So we were relaxed for the next lesson and were more concentrated.

I think every other lesson or at least a language lesson should be like the English lessons we have.

Një vit përplot aktivitete sportive Prof. Liridona Krasniqi & Prof. Mentor Ukimeri

Në fillim të vitit u organizua një turne në basketboll dhe futboll për meshkuj, me ç'rast u dalluan nxënësit e klasës XI a.

Për nder të 28 Nëntorit – Ditës së Flamurit, shkolla jonë organizoi një turne në volejboll, ku pjesëmarrja ishte e përzier, djem dhe vajza së bashku, ku më të mirët ishin nxënësit e klasës XII a.

Në një turne të skijimit, që u organizua në Maqedoni për nder të 100-vjetorit të Pavarësisë, mori

pjesë edhe nxënësi ynë, Lindrit Ukimeri, nga klasa VII a, i cili u nderua me mirënjohje nga këshilli organizativ.

Shkolla jonë, po ashtu, i ndihmoi klubit basketbollistik "Bashkimit" nga Prizreni që stërvitet në sezonin dimëror t'i zhvillojë në sallën tonë të sporteve. Në shkollën tonë u organizuan edhe ushtrime akrobatike me ndërtimin e piramidave, ku vajzat e klasës X a demonstuan me përpikmëri.

Poashtu, në shkollën tonë nuk munguan edhe aktivitetet në sferën e gjimnastikës, ku nxënësja Engji Susuri nga kl. XII a dëshmoi tërë talentin e saj.

Shkollën tonë e vizituan edhe nxënës nga shkollat tjera të rrethinës, si ata të shkollës fillore

"Besim Ndreca" nga fshati Legjendë, me të cilët zhvilluam një lojë miqësore në futboll. Edhe me shkollën fillore "Abdyl Frashëri" nga Prizreni zhvilluan një lojë miqësore në basketboll, ndërsa në futboll luajtëm me shkollën fillore "Haziz Tolaj" nga Arbana.

Për nder të ditës së shkollës sonë – 16 Prillit, u organizua edhe turneu në futboll të vogël, ku në finale u ndeshën klasa X a me XI a, ku me rezultatin 5:2 fitoi XI a.

Më 24.03.20012 në shkollën tonë u organizua krosi pranveror në vrapim, ku pjesëmarrja ishte më se e mjaftueshme. Në këtë kros morën pjesë nxënësit e klasave IX, X, XI dhe XII, si vajzat ashtu edhe meshkujt. Vendin e parë për vajza e zuri nxënësja nga klasa e XII b Shkurte Musaj (1.18 sec), vendin e dytë nx. nga klasa XII c, Diellza Kabashi (1.21 sec) dhe vendin e tretë nx. e klasës X a, Armela Sopa (2.22 sec). Ndërsa për meshkuj vendin e parë e zuri nx. nga klasa XII a Mentor Ajazaj (2.51 sec), në vendin e dytë nx. i klasës X a, Hysen

Schule

Një vit përplot aktivitete sportive

Hoti (2.58 sec) dhe në vendin e tretë nx. nga klasa XI d, Durim Canziba (3.01 sec).

Edhe mësimdhënësit kontribuan rreth organizimit të krosit.

Më 21.06.2012 bashkë me nxënësit tanë bëmë një vizitë në një pishinë ku organizuam edhe lojëra pakufi. Pjesëmarrës ishin edhe nxënësit e fshatit Mushtisht, por më të mirët ishin nxënësit tanë. Poashtu e organizuam edhe një garë ndërmjet nxënësve tanë, ku më të dalluarit ishin këta nxënës: vendi i parë nga meshkujt i takoi Don Dobrunës, kl. VII a, vendi i dytë Qëndrim Mazreku, kl. VII b dhe vendi i tretë i takoi Lindrit Ukimerit, kl. VII a. Vendi i parë për femra i takoi Festa Berishës, kl. VII a, vendi i dytë Arta Hoxhës dhe vendi i tretë Vlera Vranicës, kl. VI a.

Në shkollë u organizua edhe turneu në futboll për vajza, ku më të mirat ishin vajzat e

Shkolla

klasës IX b.

Po ashtu, si gjithmonë, shkolla jonë organizoi shkuarjen në qendrën turistike të skijimit në malet e Sharrit në Brezovicë, ku organizuam kurse të ndryshme në skijim.

2 – 5 prill 2012
Shënim nga një vizitë në Prag-ë
Prof. Enver Sulaj

MBI URËN E PELEGRINËVE
Prof. Enver Sulaj
Prag-ë, 5 prill 2012

Përdorimi i filmit dokumentar në procesin mësimor

Udhëtimi drejt Prag-ës, në kryeqytetin e Çekisë, gjithsesi është rast i mirë për të njohur nga afër një traditë të begatshme të një populli në të gjitha fushat. Mijëra vizitorë pushtojnë sheshet e këtij qyteti dhe ndonjëherë të mbushet mendja se aty kanë ardhur njerëz nga skajet më të largëta të globit, të cilët këtu i bën bashkë tradita e vjetër dhe thesaret e shumta që ngërthen në vete ky qytet.

Monumentet e lashta historike, atraksionet turistike, objektet e kultit e të kulturës i japin Pragës imazhin e një qyteti ku çdokund frymon lashtësia, e cila e gërshetuar me modernen, të bën të ndiesh frymën e magjishme të lashtësisë së shekujve dhe të kulturës njerëzore.

Kësaj radhe qëndrimi në Pragë është mundësuar në kuadër të një projekti të Dokufest-it nga Prizreni që synon promovimin e vlerave demokratike dhe të drejtave të njeriut përmes filmit. Ky është një aktivitet i përbashkët me organizatën çeke One World in Schools (People in Need) që në kryeqytetin çek organizon festivalin më të madh të filmit në Evropë për të drejtat e njeriut.

Vizitat në Fakultetin e Pedagogjisë të Universitetit "Karlova", në dy shkolla të mesme- një private e një shtetërore, si dhe ndjekja nga afër e një festivali të filmit dokumentar organizuar nga nxënësit e shkollave të mesme, ishte një rast i mirë për të parë si aplikohet filmi dokumentar në procesin mësimor. Duhet nënvizuar interesimin e nxënësve dhe studentëve të këtyre shkollave për një qasje të tillë të pedagogëve, ndërkohë që vend me rëndësi i është dhënë edhe funksionimit të klubeve të filmit që udhëhiqen nga vetë nxënësit nën mbikëqyrjen e mësimitdhënësve.

Këto aktivitete, mes tjerash, synojnë përfshirjen në procesin e mësimi të të gjithë nxënës-

ve, duke u dhënë atyre një mundësi më shumë që të debatohet lirshëm dhe të shprehin mendimet e tyre.

Përveç krijimit të kulturës së debatit, shfrytëzimi i filmit dokumentar mund të shërbejë si medium ku mund të merren edhe informacione tjera shtesë mbi çështjet që trajtohen në orët mësimore.

Mbretit tim, Gjerg Kastriotit

*Ku ta gjej mbretin tim
Mbi urën që ia puthin këmbët
Pelegrinë nga mbarë rruzullimi*

*Ndër dhëmbë mallkoj motin
Kur u zu dielli
Mbi Arbërinë time fatprerë*

*Në majë të Katedrales
Kaltëron qielli i harrimit
Që zhdur të gjitha dashuritë tinezare*

*Rrugët i lagu shiu sot
E ra qetë-qetë mbi statujën e mbretit*

*Do të vish përsëri
Më thotë syri i gruas
Që ia njeh sekretin djallëzisë*

*Edhe unë i them po, do të vij përsëri
T'i puth buzët vetmisë*

*E, ti, mbreti im në bronz
Mos m'i zhdur ëndrrat e Arbërisë
Që m'i mbush sytë lot
Sa herë lexoj poezitë e dashurisë*

Nëna
Daniel Allakaj – VII a

*Nëna më lindi,
nëna më edukoi.
Nëna më rriti,
nëna më mësoi.*

*Nënë do ta dua,
deri sa të jem gjallë.
Për nënën ndiej lumturi,
patjetër dhe mall.*

*Nëna për fëmijët,
është si Zoti në qiell,
-jep dritë për fëmijët,
si yjet natën në qiell.*

*Nënës përgjithmonë,
i jap falënderime.
Gaz, shëndet, buzëqeshje,
-për ty, nëna ime.*

Matura –
periudhë e paharrueshme
Fjolla Shala – XII c

Si e vogël mendoja se përfundimi i shkollës së mesme dhe si kurorëzim i saj, fillimi i studimeve do të jetë një periudhë shumë e largët për mua.

Por tash po e përjetoj këtë periudhë, që

po më trazon përbrenda dhe më bën të ndihem disi më ndryshe. Ndoshta pse më lidh me shumë persona të rëndësishëm për mua e me shumë kujtime. Gjatë këtyre tri vjetëve mësova shumë për jetën. Mësova shumë edhe për njerëzit, me të cilët doemos duhet të përballem. Dhe, e di që do të më duhet forcë.

Këtu brenda, forcën e gjeta tek ata me të cilët kalova pjesën më të madhe të kohës – tek miqtë e mi. Ata më dhanë ngrohtësinë që më duhej dhe më plotësuan duke më dhënë secili ngapak nga vetja. Së bashku kaluam shumë gjëra dhe shumë përjetime. Pamë që secili nga ne mund të ketë një mik, tek i cili në ditë të vështira mund të mbështetet, e në ditë të mira të buzëqeshim. Jam e sigurtë që këto vite për secilin nga ne do të jenë më të veçantat.

Uroj që secili nga ne të vazhdojë rrugën drejt realizimit të ambicieve që kemi, duke mos harruar se caku ynë kryesor është lumturia, që gjithmonë mund ta gjejmë pranë atyre që ne duam, pranë njëri-tjetrit.

Matura –
akt pjekurie, përvojë e maturie
Kujtesa Shala – XI c

Kurorë përvojë dhe dëshirë. Një e ndritur e një sistemi shpirtëror në stacionin e jetës brenda këtyre viteve. Sy të përplotur me lot të artë. Fillimi i çdo gjëje ka edhe një fund, ashtu si dhe dielli që lëshon

rrezet e para në mëngjes, ashtu si perëndon dhe në mbrëmje i jep fund një dite plot befasi. Njeriu mund të ndryshojë, varësisht nga ambienti ku jeton; ai lind për të jetuar dhe i jep ngjyrë jetës për t'u orientuar në nuancat e saj.

Ditën e parë të shkollës, të gjithë mendojnë për fundin. Na dukej se kjo ditë nuk do të vinte kurrë, po ja që erdhi! Mbretëresha kohë na ndau nga shoqëria që e krijuam gjatë këtyre viteve. Imazh i ndritur, praktikimi i jetës dhe mospraktikimi i të tjerëve mbi të kaluarën tonë, janë shenja mallëngjyese të kodit të jetës.

Sonte gëzim, mall dhe hare – të gjitha po i ndajmë këtu, në këtë vend, me po të njëjtën njerëz dhe sonte mbetet vetëm një kujtim që do t'na shoqërojë gjatë gjithë jetës. Shkronjat e një libri, ashtu si dhe vijat e jetës do të arrijnë të futen në kujtesën tonë dhe së bashku me to të arrijnë në kulmin e dijes.

Maturantë – fjalë që tregon një pjekuri, një mund, një përvojë dhe mbi të gjitha, një maturi për të ardhmen.

Europa-Marathon Görlitz Donika Hajdaraj – XI a

Ishte muaji mars kur profesori i edukatës fizike, Mentor Ukimeri, bëri përzgjedhjen e nxënësve që do të shkonin në Gjermani për të marrë pjesë në Europa-Marathon.

Kësaj radhe, ndryshe nga vitet e kaluara, për këtë garë kishin vendosur t'i dërgonin vetëm dy nxënës, e këtë fat e kishte Fiona Gashi dhe unë, Donika Hajdaraj. Të gëzuara filluam përgatitjet. Ushtronim që të fitonim forcë fizike, sepse në vërtetë dëshironim që të jepnim maksimumin nga vetja dhe të arrinim t'ia zbardhnim fytyrën shkollës sonë.

Sa më shumë që afrohej dita e nisjes për në Gjermani, durimi ynë zvogëlohej. Dhe, kështu, më në fund, erdhi dita e nisjes. Ishte e mërkurë, fluturimi ishte herët, e ne me gëzim në shpirt u nisëm drejt Gjermanisë. Brenda vetes ndrynim shumë emocione, shumë gëzim e mbi të gjitha kureshtje. Krahëhapur na pritën zoti dhe zonja Schwarzbach. Ata na morën në shtëpinë e tyre dhe për një javë nuk pushuan së treguari kujdes dhe dashuri për ne. Përveç që shtëpia ishte e bukur, ajo rrethohej edhe nga një natyrë e mrekullueshme. Aty pranë ndodhej liqeni i Starnberg-ut, i cili qe i pari vend i bukur që u priu edhe shumë vendeve të tjera më pas. Të nesërmen vizituam München, një qytet me histori dhe arkitekturë madhështore. Kështu ne na u dha rasti që ta shohim nga afër kulturën e këtij qyteti. Për ta bërë më të ngrohtë këtë vizitë, ne shkuam në një restorant tipik të Bayern-it, ku u ushqyem gjatë kohës kur ekzekutohej muzikë tradicionale. Pas paradites së ngjeshur me aktivitete kulturore, ne gjetëm kohë edhe për të bërë "shopping".

Të premten u nisëm për në Görlitz. Pas një udhëtimi të gjatë, së pari u ndalëm në Dresden. Këtë qytet të bukur na e tregoi shoqëruesi ynë nga ASB-ja. Kaluam përgjatë pjesës së vjetër të qytetit, ku patëm rastin të shihnim pallate mbresëlënëse, kisha të ndryshme dhe shumë ndërtesa të tjera të cilat shtriheshin buzë lumit të bukur të Elbës. Në mbrëmje udhëtuam drejt Görlitz-it dhe u vendosëm në hotelin ku do t'i kalonim tri ditët në vijim.

Edhe vizita në Görlitz-it do të mbetet e paharrueshme për ne. Ky është një qytet i lashtë, me arkitekturë të bukur e me njerëz mjaft të sjellshëm. Përveç këtij qyteti, ne kaluam në pjesën e Polonisë ku patëm rast të shikonim pjesë të një kulture tjetër. E, kështu, dalngadalë i erdhi radha ditës së madhe, ditës kur u mbajt Europa-Marathon. Mëngjesi i kësaj dite zbardhi i freskët. Të gjithë ishin mbledhur në sheshin e qytetit të Görlitz-it dhe të emocionuar prisnin fillimin e kësaj gare. Të emocionuar ishim edhe ne, madje emocionet tona ishin dyfish më të forta, sepse për herë të parë ndiheshim pjesë e Evropës dhe të barabartë

me të rinjtë dhe të rejat e atij vendi. Gara kaloi shumë mirë, sigurisht që ne do ta ruajmë me kujdes kujtimin e kësaj dite të veçantë.

Pas garës u kthyem sërish në Starnberg. Këtu na pritën edhe dy ditë të tjera të mbushura me gjëra të bukura, si vizita në BMW Welt, në një fshat-muze tipik bajernian, ku të veshura me kostume tradicionale të këtij vendi, patëm rastin të bënim fotografi mjaft të bukura. Në këtë fshat të vjetër e tipik malor, ku shtëpitë e vjetra, por akoma të bukura, radhiteshin njëra pas tjetrës, ne pamë nga afër punën dhe mënyrën e jetesës që dikur bënin këta banorë.

Pas gjithë atyre gjërave të bukura që përjetuam, vizita jonë në Gjermani përfundoi. Për realizimin e kësaj vizite duam të falënderojmë shumë ASB Team e mbi të gjitha, falënderojmë zotin dhe zonjën Schwarzbach, të cilët patën durim dhe nuk kursyen asgjë që kjo vizitë të mbetet e paharrueshme për ne.

Poesie

When the Lamp is Shattered P. B. Shelley (1792 – 1822)

*When the lamp is shattered
The light in the dust lies dead—
When the cloud is scattered,
The rainbow's glory is shed.
When the lute is broken,
Sweet tones are remembered not;
When the lips have spoken,
Loved accents are soon forgot.*

*As music and splendour
Survive not the lamp and the lute,
The heart's echoes render
No song when the spirit is mute—
No song but sad dirges,
Like the wind through a ruined cell,
Or the mournful surges
That ring the dead seaman's knell.*

*When hearts have once mingled,
Love first leaves the well-built nest;
The weak one is singled
To endure what it once possessed.
O Love! who bewailest
The frailty of all things here,
Why choose you the frailest
For your cradle, your home, and your bier?*

*Its passions will rock thee,
As the storms rock the ravens on high;
Bright reason will mock thee,
Like the sun from a wintry sky.
From thy nest every rafter
Will rot, and thine eagle home
Leave thee naked to laughter,
When leaves fall and cold winds come.*

Kur llamba thyhet Translation – Përktheu Prof. Mark. Gojani

*Kur llamba thyhet
Drita në pluhur shkrihet—
E kur reja zhduket
Shkëlqimi i ylberit venitet.
Kur lahuta pëlcet,
Tingujt e ëmbël s'kujtohen;
E kur buza flet,
Dashuritë shpejt harrohen.*

*Kur kënga, madhështia
llambë, lahutë s'mbijetojnë,
Nuk jehon melodia
As shpirtrat nuk gjallërojnë—
S'ka këngë por vajtim,
Sikur era që trupin shpon,
Apo dallga plot trishtim
Që për detarin e vdekur kumbon.*

*Kur zemra njëherë thërret
Dashuria tashmë ka tretur;
I dobëti ngujohet vetë
Ta ruajë atë që ka mbetur.
Dashuri! Kush po vajton
Mëkatet e një mëkatari
Pse zgjodhe at' që s'dëshiron
Djepin, shtëpinë apo një arkë varri?*

*Pasioni do të të rrëmbejë
Si stuhia korbat lart nga qielli,
Arsyeja do të të zhgënjë,
Si dimrin që mashtron dielli.
Çdo degë nga çerdhja jote
E përqeshur lakuriq mbete
Kalbet, e ti pa çatinë
Kur era e akullt frynë e gjethet bien.*

Poezi

Gëzuar Festat Gent Mirdita – VII a

*Erdhe nga Gjermania,
në shtetin e ri Kosovë.
E ndërtuat një shkollë,
me emrin "Loyola".*

*Ju e ndërtuat për ne,
– për fëmijët nga Kosova,
– për fëmijët nga Prizreni,
nga Prishtina e Rugova.*

*E ndërtuat për ne,
që ne të përfitojmë.
Dhe ne Ju betohemi
se shumë do të mësojmë.*

*Është një natë e acartë,
por është natë në liri,
të urojmë nga zemra P. Happel:
Gëzuar Vitin e Ri!*

Schule – Schuljahr 2011/12

Klasse – Klasa – VI a

Bajrami, Sara
Bala, Driton
Bego, Shend
Bekçeli, Gresa
Belallari, Diamant **
Çollaku, Verë
Gegaj, Arbër **
Haliti, Ditlira
Haxhikadrija, Dëbora *
Hoti, Vesa
Hulaj, Ilir
Hulaj, Rron
Kabashi, Leart
Kajtazi, Urata
Kalimashi, Enis
Kosova, Jona
Krasniqi, Ilir
Krasniqi, Shend
Morina, Rron
Myfti, Arianit
Qelaj, Getoar **
Rexhbečaj, Hare
Rexhepaj, Taulant
Sallauka, Olt

Sele, Ariton
Shabani, Parim
Shala, Yll
Shatri, Ermal
Temaj, Dreni **
Thaçi, Endi
Ukzeka, Bardha
Vranica, Vlera
Zeqiri, Rrezarta

Klassenlehrerin –
Kujdestarja e klasës:
Grajçevci, Vlora

Klasse – Klasa – VI b

Abdyli, Leona *
Bajraktari, Blendi
Bytyçi, Nderim
Cunaj, Ilir
Dinaj, Anjela **
Duraku, Premton *
Fanaj, Elisa
Gashi, Era
Gjonaj, Jozef
Haliti, Delfina,
Haliti, Learta
Hamza, Arian
Hoti, Ermal
Hoxha, Florian
Kadriaj, Avdulla
Kastrati, Fjolla
Kaymakçi, Edin
Koci, Besim
Kuçi, Festim
Latifi, Sumeja
Maralushaj, Erza
Morina, Kastriot
Noshi, Katarina
Nushi, Arlinda

Nushi, Arta
Oroshi, Armond
Popaj, Tringa
Saliu, Laura
Sekiraqa, Eldrin
Shala, Hajrullah
Spaçaj, Kol
Susuri, Arbër
Tahiri, Verona
Temaj, Shpëtim
Xhoxhaj, Sara

Klassenlehrerin –
Kujdestarja e klasës:
Sopaj, Myrvete

Shkolla – Viti shkollor 2011/12

Klasse – Klasa – VI c

Arap, Leila **
Bytyçi, Bled
Bytyqi, Arena
Dinaj, Albrim
Domazeti, Endrit
Gashi, Blerina
Gashi, Leonora
Gashi, Antigona
Gashi, Anita
Gashi, Medrit
Haziraj, Granit
Hoti, Ardit
Hoxha, Leon
Kaçinari, Gjon
Kastrati, Kujtim
Kqiraj, Kristjan
Krasniqi, Bashkim
Krasniqi, Ardit
Krasniqi, Ilir
Krasniqi, Iliriana
Kuqi, Rrezarta
Kycyku, Ilirjan
Llapatinca, Albana
Lushi, Arjan **

Martinaj, Erjona
Morina, Eni
Pajaziti, Resul
Qovanaj, Çendresa
Rexha, Ekrem
Shehu, Rigon *
Spaqi, Nikolina
Totaj, Bleona
Totaj, Granit
Xharra, Resnik

Klassenlehrerin –
Kujdestarja e klasës:
Çočaj, Gresa

Schule – Schuljahr 2011/12

Klasse – Klasa – VII a

Allakaj, Daniel
Bejtullahu, Endrit
Bekçeli, Rita
Berisha, Fatjona
Berisha, Festa **
Bytyçi, Anina *
Celina, Rinor
Dobruna, Don
Gashi, Auron
Gashi, Ermal
Gega, Laur **
Hoxha, Arta
Hoxha, Qëndresë
Hulaj, Leart **
Kasapolli, Bardh
Koçinaj, Ardi
Krasniqi, Artan
Kryeziu, Erlis
Mirdita, Gent
Mullaademi, Era
Perolli, Donat
Pirku, Fatjon
Shala, Shefket **
Smailaj, Emi

Ukimeri, Lindrit

Klassenlehrer –
Kujdestari i klasës:
Kajzogaj, Bal

Klasse – Klasa – VII b

Alija, Luftim
Gashi, Artin
Gashi, Erzen
Gjergjaj, Jak
Hazrolli, Diarta
Hoxha, Bornit
Hoxha, Lea **
Krasniqi, Art
Kryeziu, Dren
Mazreku, Qëndrim
Muçaj, Hajris
Qipa, Detin *
Qovanaj, Albion
Rama, Rigona
Rexhepi, Leon
Shala, Ilir
Shyti, Shpend **

Klassenlehrerin –
Kujdestarja e klasës:
Krasniqi, Liridona

Shkolla – Viti shkollor 2011/12

Klasse – Klasa – VII c

Ademaj, Ibrahim
Buçaj, Arbër *
Çetta, Arta
Çollaku, Drini
Gashi, Andrin
Gashi, Fetah
Hana, Endrit
Hazeri, Adhurim
Hoti, Elsa
Hyseni, Rina
Karakushi, Art **
Kqiraj, Dardan **
Maliqi, Leutrim
Mazreku, Lirije
Oroshi, Irena
Palushi, Valdrin
Sadikaj, Era
Zhuniqi, Edi

Klassenlehrer –
Kujdestari i klasës:
Beqiraj, Xhafer

Schule – Schuljahr 2011/12

Klasse – Klasa – VII d

Ahmetaj, Lirim
Bytyqi, Ardit
Dani, Simon
Elshani, Mërgim
Emini, Besian
Fetoshi, Liza
Gecaj, Eduard
Gjini, Durim
Hafizallari, Pakize
Hajdari, Arbër
Kajzogaj, Anton
Krasniqi, Ardit
Kryeziu, Qlirim
Limani, Ermal
Markaj, Gentian
Morina, Erion
Peqani, Fitim *
Rexha, Drini
Shala, Shpat
Spahiu, Adriatik **
Thaqi, Denis

Klassenlehrer –
Kujdestari i klasës:
Tytnxhiu, Lulzim

Klasse – Klasa – VIII a

Berisha, Rita **
Berisha, Agon
Bllaca, Granit
Burnik, Berat
Bytyqi, Eduard
Elshani, Blendi
Gashi, Blinera
Gashi, Hekuran
Hoti, Edison
Hoti, Diamant
Hoti, Bleron
Kabashi, Vullnet *
Kalimashi, Rinor
Karakushi, Vlera
Karakushi, Jon
Karavidaj, Dukagjin
Kastrati, Liman
Komoni, Shkambi
Kryeziu, Alba
Kujtimi, Art
Marku, Viktor
Nuhaj, Teuta
Shala, Doruntina
Shatri, Gresa

Shemsedini, Andi
Susuri, Diola
Tafarshiku, Erol
Temaj, Rron

Klassenlehrer –
Kujdestari i klasës:
Kabashi, Faton

Shkolla – Viti shkollor 2011/12

Klasse – Klasa – VIII b

Berisha, Zgjim
Braha, Besjon
Bytyqi, Altin
Emini, Abdulla
Futko, Annea **
Gruda, Lirjeta
Gruda, Elizabeta
Guraziu, Orges
Hafizallar, Gjeneta
Hajdaraj, Donis
Hamzaj, Riola
Hoxha, Hedon
Ibrahimi, Afërdita
Ibrahimi, Endrit
Lila, Agon
Nikollibaj, Lidie
Nurkollari, Andrra
Osmani, Erxhan
Osmankaj, Edina **
Polloshka, Vesa
Rrustemi, Erion
Sallauka, Gent
Sefa, Fitore
Shala, Dardan

Sopa, Flaka
Thaqi, Arianita
Veseli, Albijan *
Zhubi, Rubin

Klassenlehrer –
Kujdestari i klasës:
Pirku, Maksut

Schule – Schuljahr 2011/12

Klasse – Klasa – VIII c

Bala, Kaltrim
Berisha, Bardh
Berisha, Hyrmete
Besimi, Anesa
Bytyqi, Albiodren
Bytyqi, Fllanza
Çerreti, Driart
Crnovrshani, Blenda
Delhysa, Domenika
Dushi, Domenik
Gashi, Florent
Gashi, Diana
Gashi, Astrit
Gashi, Jonuz
Gjergjaj, Eduard
Gjonaj, Anton
Gjoni, Kristian
Grabanica, Florian
Hoxhaj, Rilind **
Krasniqi, Muhamet
Markaj, Gjergj
Markaj, Kristina
Markaj, Marlind
Morina, Esad

Prkola, Kastriot
Sakica, Monika
Thaqi, Luiza
Xhahaj, Çlirim
Zyberaj, Flaka *

Klassenlehrer –
Kujdestari i klasës:
Lleshdedaj, Zef

Klasse – Klasa – IX a

Besimi, Arita
Celina, Rina
Çollaku, Erë
Elshani, Dorian
Gashi, Fjolla
Guguli, Rron
Guguli, Lend
Hoxha, Amar
Kamberaj, Diellza
Kamberaj, Albana
Kasapolli, Rron
Krasniqi, Ditjon
Krasniqi, Qëndrim
Meta, Donjeta **
Morina, Verim
Popaj, Eni
Rexhepi, Argtim
Selimi, Synim **
Shabollari, Bardhi **
Shemsedini, Drinor
Siqeca, Petrit
Temaj, Rrona
Tomiqi, Fabian
Vezgishi, Ora *

Klassenlehrer –
Kujdestari i klasës:
Sulaj, Enver

Shkolla – Viti shkollor 2011/12

Klasse – Klasa – IX b

Bajrami, Fatos
Beqiraj, Nderim
Berisha, Dalina *
Dyla, Dea
Gashi, Endrit
Gashi, Gentiana
Guraziu, Veton **
Halitaj, Ardit
Haliti, Ditebardha
Hoti, Jonida
Hulaj, Biondina
Kabashi, Urtesa
Kastrati, Kaltrina
Komani, Jozef
Krasniqi, Arianit **
Krasniqi, Lorik
Maliqi, Xhevdet
Markaj, Matej
Osmanollaj, Granit
Pallusha, Kenan
Rexhaj, Tringa
Sadikaj, Fati
Shala, Zana
Smajlaj, Edita

Spahija, Adriana
Susuri, Baton

Klassenlehrer –
Kujdestari i klasës:
Baftijaj, Migjen

Schule – Schuljahr 2011/12

Klasse – Klasa – IX c

Ahmetaj, Drilon
 Badalli, Dorina
 Baftiaj, Albert
 Berisha, Drin
 Berisha, Tair
 Hana, Drita
 Isma, Xheladin **
 Karakushi, Nita **
 Krasniqi, Sibora
 Krasniqi, Elda
 Mamaj, Era
 Memaj, Labinot
 Muçaj, Albion
 Oroshi, Armanda
 Osmankaj, Arbër
 Rexhepaj, Albevit
 Sadullahi, Endrit
 Spaqi, Mimoza
 Suka, Veron **
 Topojani, Endrit

Klassenlehrer –
 Kujdestari i klasës:
Bytyci, Fadil

Klasse – Klasa – X a

Berisha, Bujar
 Berisha, Marigona
 Bytyçi, Enkeled **
 Bytyqi, Albi
 Çerreti, Valmire
 Delhysa, Andrea
 Gashi, Qemajl
 Gashi, Ardi
 Gegaj, Kristina
 Gjini, Anda
 Hoti, Arjeta
 Hoti, Hysen
 Hoxha, Lot
 Krasniqi, Ardiana
 Kryeziu, Mehmet
 Markaj, Benjamin
 Marku, Robert
 Morina, Erza
 Muçaj, Rina *
 Muçaj, Dren
 Sallauka, Rigon **
 Shkorreti, Sebastian
 Siqeca, Arta **
 Sopa, Armela

Surroi, Elvir
 Thaçi, Arianit
 Zenelaj, Zell

Klassenlehrer –
 Kujdestari i klasës:
Berisha, Fuat

Shkolla – Viti shkollor 2011/12

Klasse – Klasa – X b

Ahmetaj, Verore
 Bala, Anitë
 Berisha, Albana
 Elshani, Fedora
 Gashi, Dibran
 Haliti, Albion
 Hasanaj, Alban
 Hoxha, Rona *
 Hoxha, Fjolla **
 Hoxha, Rudina
 Krasniqi, Marigona
 Kryeziu, Engji
 Lezi, Albrim
 Maliqi, Liman
 Morina, Eriola
 Oroshi, Kristjana
 Polloshka, Gent **
 Quni, Melisa
 Rexha, Arb
 Rexha, Rahim
 Rexhepi, Alajdin
 Rizanaj, Egli
 Sadikaj, Denis
 Sallahu, Muharrem

Sekiraça, Edona
 Shabani, Dren
 Shala, Sidorela
 Shehu, Rinor
 Ukimeri, Zgjim
 Veseli, Donika
 Vezgishi, Festa

Klassenlehrer –
 Kujdestari i klasës:
Kastrati, Fatmir

Schule – Schuljahr 2011/12

Klasse – Klasa – X c

Ahmetaj, Liridon
 Aliti, Hidajet
 Baca, Tomor
 Berisha, Dardan
 Brahaj, Leonita
 Çadraku, Vjosana
 Dedaj, Enkel
 Duhanaj, Arbnora
 Fanaj, Aida
 Fetahi, Jetmir
 Gashi, Indrit *
 Hajdari, Bledar
 Ispahiu, Drakon
 Kabashi, Artan
 Kalanderi, Benjamin **
 Kalimashi, Alma
 Koci, Mariela
 Korça, Endrit
 Krasniqi, Toska
 Latifaj, Rozafa
 Lleshi, Ilirjana
 Mejzini, Ardit
 Nokaj, Monika
 Pirana, Fiona

Qenaj, Zekë
 Rraci, Albina
 Shita, Dua
 Sokoli, Hygerta
 Sopaj, Denis
 Temaj, Muharrem **
 Temaj, Astrit **
 Thaqi, Lindrit

Klassenlehrerin –
 Kujdestarja e klasës:
Faiku, Haxhere

Klasse – Klasa – X d

Aliti, Hazret
 Bekeri, Edona **
 Berisha, Djellza
 Çadraku, Lumbardh
 Cenaj, Berat
 Colaj, Ardita
 Dedaj, Genta
 Gallopeni, Indrit
 Gojani, Aleksandra
 Kajzogaj, Marta *
 Kalanderi, Elvis
 Kolmekshaj, Genc
 Komani, Lirije
 Kqiraj, Dorentina
 Krasniqi, Albert
 Krasniqi, Erion
 Krasniqi, Leonita **
 Kryeziu, Rexhep
 Kulludra, Pëllumb
 Mataj, Dardan
 Muçaj, Doruntina
 Myfti, Arlinda
 Pecollaj, Marigona
 Pervorfi, Valon

Rexhaj, Arlind
 Shala, Fanol
 Shoshi, Mendurim
 Sokoli, Besim
 Vuçitërna, Samra
 Zogaj, Erion

Klassenlehrer –
 Kujdestari i klasës:
Kosova, Parim

Shkolla – Viti shkollor 2011/12

Klasse – Klasa – XI a

Ahmetaj, Doruntinë
 Badalli, Taulant
 Berisha, Ardit
 Berisha, Bleron
 Bilalli, Getoar
 Bilalli, Albin
 Bisaku, Eduard
 Bytyçi, Valza *
 Bytyçi, Rinor
 Bytyqi, Vardona
 Çuperijani, Anton
 Duraku, Fjolla **
 Fazliu, Gazmend
 Gashi, Fiona
 Gashi, Doruntina
 Hajdaraj, Donika
 Kalludra, Hekuran
 Llapatinca, Anyla
 Marmullaku, Ylfete
 Nuredini, Shpend
 Nushi, Diamant

Klassenlehrer –
 Kujdestari i klasës:
Jahaj, Neki

Schule – Schuljahr 2011/12

Klasse – Klasa – XI b

Gegaj, Arta *
 Gojani, Katarina
 Hoxhaj, Fatjona
 Ibrahim, Ermal
 Jusufi, Genta
 Kaqinari, Zoja
 Kaqinari, Anton
 Karaqica, Leonit
 Kastrati, Redona
 Kastrati, Ard **
 Lleshi, Art
 Mustafa, Valon
 Quni, Mark
 Rada, Jona **
 Raja, Nik **
 Sallahu, Edona
 Spaqi, Uliks
 Ukimeri, Genta
 Vezgishi, Beni
 Zeqiri, Ardit

Klassenlehrer –
 Kujdestari i klasës:
Susuri, Sejdi

Klasse – Klasa – XI c

Ademaj, Fatjon
 Berisha, Manuella
 Berisha, Rineta
 Bytyqi, Avdyll
 Faiku, Bleron **
 Gashi, Fjolla **
 Golaj, Miftar
 Hajredini, Fisnik
 Haxhiavdyli, Andi
 Himaj, Mergim
 Krasniqi, Arbër
 Mehmetaj, Barlet
 Musliu, Ndrichim **
 Roka, Ylber
 Shala, Kujtesa
 Shala, Arbër
 Shefik, Emonda
 Shoshi, Erjona
 Spahiu, Beslinda *
 Thaqi, Arbër
 Totaj, Vlora

Klassenlehrer –
 Kujdestari i klasës:
Hoxha, Luljeta

Shkolla – Viti shkollor 2011/12

Klasse – Klasa – XI d

Beqiraj, Kaltrina
 Berisha, Mergimtare
 Canziba, Durim
 Colaj, Valerina
 Galloperi, Kaltrina
 Gjergjaj, Nol
 Gola, Edon
 Hoti, Albulena
 Hoti, Aurela **
 Kabashi, Diar
 Kajzogaj, Anita **
 Lulaj, Genc
 Mehmetaj, Elegji
 Morina, Vjollca
 Morina, Pren
 Orllati, Vlora
 Oroshi, Ardian
 Prenaj, Alban *
 Sopa, Gent
 Totaj, Egzona
 Totaj, Blerta

Klassenlehrer –
 Kujdestari i klasës:
Baxhaku, Enez

Schule – Schuljahr 2011/12

Klasse – Klasa – XII a

Ajazaj, Mentor
 Bajraktari, Albulenë **
 Bytyqi, Vegim
 Bytyqi, Lorika
 Bytyqi, Drilon
 Bytyqi, Edonjeta
 Çetta, Diana
 Çollaku, Kurbina **
 Dedaj, Fatjon
 Geci, Rilind
 Hajdaraj, Dardan
 Hoxha, Besarta
 Kabashi, Florina
 Lila, Atdhe
 Lleshi, Lekë
 Margilaj, Agim
 Mustafa, Vjollca
 Quni, Agron
 Sekiraça, Edon *
 Sfishta, Dimal **
 Spaqi, Donjeta
 Spaqi, Dorentina

Klassenlehrer –
 Kujdestari i klasës:
Ukimeri, Mentor

Klasse – Klasa – XII b

Begaj, Ilir
 Berisha, Donikë *
 Çadraku, Dritëro
 Hoxha, Petrit **
 Kabashi, Gresa **
 Kastrati, Anita
 Kryeziu, Ardit
 Morina, Fortesa
 Munega, Robertina
 Musaj, Luan
 Musaj, Shkurte
 Nuhaj, Lis
 Oroshi, Kristian
 Rruka, Florian
 Sokoli, Teuta
 Susuri, Engji **
 Tofaj, Edona
 Tuli, Meriton
 Tunaj, Gloria
 Ukimeri, Dea
 Xhafiqi, Armend
 Xhoxhaj, Agim
 Zmajli, Artijan

Klassenlehrer –
 Kujdestari i klasës:
Hoxhaj, Nexhat

Shkolla – Viti shkollor 2011/12

Klasse – Klasa – XII c

Beluli, Blerona
 Berisha, Arjeta **
 Bokshi, Ideal
 Bytyqi, Gresa
 Gashi, Sead
 Hamzaj, Hamëz
 Haxhimustafa, Dardan
 Hoxhaj, Mirlind
 Kabashi, Diellza
 Kalimashi, Albina **
 Kastrati, Florian
 Krasniqi, Egzon
 Krasniqi, Mergim
 Mataj, Mentor
 Mataj, Donika
 Meta, Donika **
 Morina, Vigan
 Morina, Eduard
 Nushi, Donika
 Orllati, Amonda
 Pervorfi, Ilir *
 Sadikaj, Fjolla
 Sejdiq, Qëndrim
 Shala, Fjolla

Sylka, Margita
 Ukaj, Edona

Klassenlehrer –
 Kujdestari i klasës:
Buzhala, Halit

Auszeichnungen – Të shpërblyerit

Abdyli, Leona *

Arapi, Leila **

Bajraktari, Albulenë **

Bekeri, Edona **

Belallari, Diamant **

Berisha, Donikë *

Berisha, Arjeta **

Berisha, Dalina *

Berisha, Festa **

Berisha, Rita **

Buçaj, Arbër *

Bytyçi, Anina *

Bytyçi, Enkeled **

Bytyçi, Valza *

Çollaku, Kurbinë **

Dinaj, Anjela **

Duraku, Fjolla **

Duraku, Premton *

Faiku, Bleron **

Futko, Annea **

Gashi, Fjolla **

Gashi, Indrit *

Gega, Laur **

Gegaj, Arbër **

Gegaj, Arta *

Guraziu, Veton **

Haxhikadrija, Dëbora *

Hoti, Aurela **

Hoxha, Fjolla **

Hoxha, Lea **

Hoxha, Petrit **

Hoxha, Rona *

Hoxhaj, Rilind **

Hulaj, Leart **

Isma, Xheladin **

Kabashi, Gresa **

Kabashi, Vullnet *

Kajzogaj, Anita **

Kajzogaj, Marta *

Kalanderi, Benjamin **

Kalimashi, Albina **

Karakushi, Art **

Karakushi, Nita **

Kastrati, Ard **

Kqiraj, Dardan **

Krasniqi, Arianit **

Krasniqi, Leonita **

Lushi, Arjan **

Meta, Donika **

Meta, Donjeta **

Muçaj, Rina *

Musliu, Ndrëçim **

Osmankaj, Edina **

Peqani, Fitim *

Pervorfi, Ilir *

Polloshka, Gent **

Prenaj, Alban *

Qelaj, Getoar **

Qipa, Detin *

Rada, Jona **

Raja, Nik **

Sallauka, Rigon **

Sekiraça, Edon *

Selimi, Synim **

Sfishta, Dimal **

Shabollari, Bardhi **

Shala, Shefket **

Shehu, Rigon *

Shyti, Shpend **

Siqeca, Arta **

Spahiu, Adriatik **

Spahiu, Beslinda *

Suka, Veron **

Susuri, Engji **

Temaj, Astrit **

Temaj, Dreni **

Temaj, Muharrem **

Veseli, Albijan *

Vezgishi, Ora *

Zyberaj, Flaka *

Para se të shkonim në pushim, duhej të kremtonim dhe të jepnim shpërblime. Nxënësit më të mirë të një klase dhe ata që treguan sjellje shembullore në shoqëri, u nderuan dhe u shpërblyen. Nxënësit janë radhitur në listat e klasave si në vazhdim:

* punë e shkëlqyer në shkollë

** sjellje shembullore shoqërore

Bevor es dann wirklich in die wohlverdienten Ferien ging, wurde natürlich gefeiert und es wurden Preise verliehen. Die jeweils besten Schüler einer Klasse, aber auch jene, die sich durch vorbildliches soziales Verhalten ausgezeichnet hatten, wurden geehrt. Die Schüler sind in den Klassenlisten wie folgt gekennzeichnet:

* hervorragende schulische Leistungen

** vorbildliches soziales Verhalten

Schule – Schuljahr 2011/12

Wo sind unsere Maturanten 2011/12 immatrikuliert

XII a

Ajazaj, Mentor	Menaxhment dhe Informatikë	Prishtinë
Bajraktari, Albulenë	Asklepios-ASB Klinik	Gjermani
Bytyqi, Lorika	Menaxhment dhe Informatikë	Prishtinë
Bytyqi, Drilon	Mjekësi e përgjithshme	Prishtinë
Bytyqi, Edonjeta	Fizioterapi	Prishtinë
Bytyqi, Vegim	Stomatologji	Prishtinë
Çetta, Diana	Menaxhment dhe Informatikë	Prishtinë
Çollaku, Kurbina	Mjekësi e përgjithshme	Prishtinë
Dedaj, Fatjon	ThyssenKrupp-Polysius	Gjermani
Geci, Rilind	Arkitekturë	Prishtinë
Hajdaraj, Dardan	Ndërtimtari konstruktive	Prishtinë
Hoxha, Besarta	Psikologji	Prishtinë
Kabashi, Florina	Menaxhment dhe Informatikë	Prishtinë
Lila, Atdhe	Juridik	Prishtinë
Lleshi, Lekë	Teknologji-Informatikë	Prizren
Margilaj, Agim	Financa, Banka dhe Kontabilitet	UBT – Prishtinë
Mustafa, Vjollca	Haver & Boecker	Gjermani
Quni, Agron	Stomatologji	Tiranë
Sekiraça, Edon	Shkencat kompjuterike	UBT – Prishtinë
Sfishta, Dimal	Haver & Boecker	Gjermani
Spaqi, Donjeta	Arkitekturë	Prishtinë
Spaqi, Dorentina	Farmaci	Prishtinë

XII b

Begaj, Ilir	Financa, Banka dhe Kontabilitet	Prishtinë
Berisha, Donika	Matematikë arsimore	Prizren
Çadraku, Dritëro	Ndërtimtari	Prishtinë
Hoxha, Petrit	Juridik	Prishtinë
Kabashi, Gresa	Göcking Konstruktion	Gjermani
Kastrati, Anita	Göcking Konstruktion	Gjermani
Kryeziu, Ardit	Beumer	Gjermani
Morina, Fortesa	Matematikë-Informatikë	Prizren
Munega, Robertina	Kontabilitet	Prizren
Musaj, Shkurte	Kontabilitet	Prishtinë
Musaj, Luan	--	--
Nuhaj, Lis	Kontabilitet	Prishtinë
Oroshi, Kristian	Mjekësi e përgjithshme	Prishtinë

Shkolla – Viti shkollor 2011/12

Nxënësit maturantë 2011/12 që janë regjistruar në fakultete

Rruka, Florian	GEA Westfalia Seperator	Gjermani
Sokoli, Teuta	Shkenca politike	Prishtinë
Susuri, Engji	I përgjithshëm	AUK-Prishtinë
Tofaj, Edona	Juridik	Prishtinë
Tuli, Meriton	Matematikë	Prishtinë
Tunaj, Gloria	Asklepios-ASB Klinik	Gjermani
Ukimeri, Dea	Kontabilitet	Prishtinë
Khafiqi, Armend	ASB OV Neustadt	Gjermani
Xhoxhaj, Agim	ThyssenKrupp-Polysius	Gjermani
Zmajli, Artijan	Juridik	Prishtinë

XII c

Beluli, Blerona	Financa, Banka dhe Kontabilitet	Prishtinë
Berisha, Arjeta	Stomatologji	Prishtinë
Bokshi, Ideal	Juridik	Prishtinë
Bytyçi, Gresa	Arkitekturë	Prishtinë
Gashi, Sead	Biznes-Marketing	UBT – Prishtinë
Hamzaj, Hamëz	Biznes-Marketing	UBT – Prishtinë
Haxhimustafa, Dardan	Inxhinieri kompjuterike	Austri – Viena
Hoxhaj, Mirind	Computer science	USA
Kabashi, Diellza	Financa, Banka dhe Kontabilitet	Prishtinë
Kalimashi, Albina	Financa, Banka dhe Kontabilitet	Prishtinë
Kastrati, Florian	Arkitekturë	Epoka – Tiranë
Krasniqi, Mergim	Menaxhment dhe Informatikë	Austri
Krasniqi, Egzon	Menaxhment dhe Informatikë	Prishtinë
Mataj, Mentor	Financa, Banka dhe Kontabilitet	Prishtinë
Mataj, Donika	Stomatologji	Prishtinë
Meta, Donika	Mjekësi e përgjithshme	Prishtinë
Morina, Vigan	Kontabilitet	Prishtinë
Morina, Eduard	Ndërtimtari	Prishtinë
Nushi, Donika	Mjekësi e përgjithshme	Prishtinë
Orllati, Amonda	Stomatologji	Prishtinë
Pervorfi, Ilir	Ndërtimtari	Prishtinë
Sadikaj, Fjolla	Shkencat kompjuterike	Prishtinë
Sejdija, Qëndrim	Biznes-Marketing	UBT – Prishtinë
Shala, Fjolla	Telekomunikacion	Prizren
Sylka, Margita	Stomatologji	Prishtinë
Ukaj, Edona	Telekomunikacion	Prishtinë

Leben im Internat Fjolla Duraku – XI a

Nicht jeder hat die Chance, in einem Internat zu wohnen. Unsere Schule ermöglicht das aber ihren Schülern.

Oft meinen die Jugendlichen, dass das Leben hier im Internat sehr langweilig und eingegrenzt sei, aber wir denken ganz anders. Vielleicht haben wir die Freiheit, die wir zu Hause haben, hier nicht, aber hier haben wir dennoch viel Spaß.

Es gibt zwar einen fest geregelten Tagesablauf, aber manchmal ändern wir das. An einem Samstag z.B. organisierten wir mit unseren Erziehern die Reinigung des Schulgartens. Jeder Erzieher war mit seiner Gruppe für einen Bereich zuständig, in dem sauber gemacht wurde. Das war produktive Arbeit und hat Spaß gemacht.

Sport ist eine der beliebtesten Aktivitäten. Es finden viele Turniere statt, an denen Mädchen und Jungen teilnehmen. Den Wettbewerb nehmen wir sehr ernst. Jede Mannschaft versucht ihr Bestes zu geben und zu gewinnen. Leider kann nicht jede gewinnen. Mannschaften, die gewinnen, werden belohnt, während jene, die verloren haben, schon an den

nächsten Wettbewerb denken.

Wir interessieren uns auch sehr für Filme. Jeden Freitag, den wir im Internat verbringen, organisieren wir eine Filmvorführung im Filmraum. Die Filme wählen wir aus. So werden z.B. Komödien, Romanzen, Actionfilme, Trickfilme und Reportagen gezeigt. Diesen Filmabend erwarten wir immer mit Spannung und voller Ungeduld.

Wir wollen aber nicht nur Filme ansehen, sondern auch selber aktiv werden. Oft üben wir Theaterstücke ein. Diese Stücke werden dann in den Abendprogrammen vor Feiertagen aufgeführt. Die Stücke sind meist komödiantisch und handeln von Schule und anderen Themen. Die Texte erarbeiten wir mit unseren Erziehern.

Auch Tanzen ist eines unserer Lieblingshobbys. Mit Hilfe unserer Erzieher studieren wir die Tänze ein, die wir dann bei Veranstaltungen im Internat oder der Schule vorführen.

Im letzten Winter hatten wir viel Spaß. Es war sehr viel Schnee gefallen; er lag, wohin man auch sah. So planten wir eine Schneeballschlacht, Mädchen gegen Jungs. Als die Mädchen den Jungs das vorschlugen, legten die sofort los. Zuerst waren wir etwa fünfzehn Leute, aber die Zahl wuchs schnell. Dann machten sogar unsere Erzieher mit. Den "Wettkampf" zwischen Mädchen und Jungs haben dann die Jungs für sich entschieden. Sie waren einfach "stärker". Am Ende waren wir alle völlig durchnässt. Dennoch, es hat Spaß gemacht und war wirklich wunderbar.

Natürlich, auch im Internat feiern wir den Tag der Grundsteinlegung unserer Schule. Wir machen das immer am 15. April, am Vorabend der großen Feier. Unser Programm besteht aus vielen einzelnen Punkten, die von den Schülern mit Hilfe der Erzieher vorbereitet werden. Alle Tänze, Theaterstücke und viele andere unserer Aktivitäten werden in diesem Programm vorgestellt.

Das Leben im Internat ist also nicht langweilig und eingegrenzt. Denn es ist Leben in einer neuen "Familie", ein neues, anderes Leben.

Internatsgruppe – Grupi konviktor – I

Gjergjaj, Jak
Dushi, Domenik
Grabanica, Florian
Gjoni, Kristian
Bala, Kaltrim
Allakaj, Daniel
Mirdita, Gent
Spahiu, Adriatik
Hajdari, Arbër
Dani, Simon
Gecaj, Eduard
Gashi, Fetah
Rexhepi, Leon
Bala, Driton
Koci, Besim
Xharra, Resnik

Erzieherin – Edukatore:
Prenklushaj, Sr. Angjelina

Internat – Schuljahr 2011/12

Internatsgruppe – Grupi konviktor – II

Kabashi, Diar
Bytyçi, Rinor
Kalludra, Hekuran
Raja, Nik
Hoti, Hysen
Hasanaj, Alban
Marku, Robert
Polloshka, Gent
Baftiaj, Albert
Isma, Xheladin
Berisha, Drin
Komani, Jozef
Sadikaj, Fati
Guraziu, Veton
Hajdaraj, Donis
Marku, Viktor
Markaj, Gjergj
Gashi, Florent
Osmani, Erxhan
Gjergjaj, Eduard
Morina, Pren

Erzieher – Edukator:
Thaqi, Frrok

Internatsgruppe – Grupi konviktor – III

Kulludra, Pëllumb
Sokoli, Besim
Mataj, Dardan
Korça, Endrit
Baca, Tomor
Aliti, Hazret
Aliti, Hidajet
Krasniqi, Albert
Shala, Fanol
Shoshi, Mendurim
Cenaj, Berat
Krasniqi, Erion
Temaj, Muharrem
Kryeziu, Rexhep
Zogaj, Erion
Qenaj, Zekë
Kalanderi, Benjamin
Kalanderi, Elvis
Pervorfi, Valon
Dedaj, Enkel
Gashi, Indrit
Ispahiu, Drakon

Erzieher – Edukator:
Spaqi, Ludevik

Konvikt – Viti shkollor 2011/12

Internatsgruppe – Grupi konviktor – IV

Fazliu, Gazmend
Badalli, Taulant
Bilalli, Getoar
Bilalli, Albin
Berisha, Bleron
Mehmetaj, Barlet
Golaj, Miftar
Musliu, Ndrçim
Prenaj, Alban
Gjergjaj, Nol
Gola, Edon
Sopa, Gent
Ademaj, Fatijon
Hajredini, Fisnik
Thaqi, Arbër
Lulaj, Genc
Himaj, Mergim
Roka, Ylber
Haxhiavdyli, Andi
Gallopeni, Indrit

Erzieher – Edukator:
Buqaj, Shpejtim

Internat – Schuljahr 2011/12

Internatsgruppe – Grupi konviktor – V

Bytyqi, Drilon
Hajdaraj, Dardan
Begaj, Ilir
Rruka, Florian
Krasniqi, Egzon
Gashi, Sead
Sejdija, Qëndrim
Morina, Vigan
Pervorfi, Ilir
Bokshi, Ideal
Hamzaj, Hamëz
Mataj, Mentor
Krasniqi, Mergim
Geci, Rilind
Dedaj, Fatjon
Kastrati, Florian
Sfishta, Dimal
Morina, Eduard
Haxhimustafa, Dardan

Erzieher – Edukator:
Çollaku, Arianit

Internatsgruppe – Grupi konviktor – VI

Bala, Anitë
Sopa, Armela
Berisha, Marigona
Hana, Drita
Gashi, Gentiana
Vuçitërna, Samra
Latifaj, Rozafa
Komani, Lirije
Colaj, Ardita
Kqiraj, Dorentina
Duhanaj, Arbnora
Bekeri, Edona
Krasniqi, Leonita
Lleshi, Ilirjana
Fanaj, Aida
Koci, Mariela
Dedaj, Genta
Krasniqi, Toska
Berisha, Djellza
Nokaj, Monika

Erzieherin – Edukatore:
Mihilli, Albina

Konvikt – Viti shkollor 2011/12

Internatsgruppe – Grupi konviktor – VII

Nikollbibaj, Lidie
Mehmetaj, Elegji
Spahiu, Beslinda
Colaj, Valerina
Gashi, Fjolla
Totaj, Vlora
Berisha, Manuella
Shoshi, Erjona
Hoti, Albulena
Totaj, Egzona
Totaj, Blerta
Hoti, Aurela
Shala, Kujtesa
Berisha, Rineta
Sadikaj, Era
Gallopeni, Kaltrina
Orllati, Vlora
Morina, Vjollca
Berisha, Mergimtare
Beqiraj, Kaltrina
Noshi, Katarina

Erzieherin – Edukatore:
Laçi, Filamena

Internatsgruppe – Grupi konviktor – VIII

Jeta në konvikt
Fjolla Duraku – XI a

Bajraktari, Albulenë
Bytyçi, Valza
Duraku, Fjolla
Hajdaraj, Donika
Llapatinca, Anyla
Marmullaku, Ylfete
Ukaj, Edona
Kabashi, Diellza
Tunaj, Gloria
Nushi, Donika
Mataj, Donika
Beluli, Blerona
Kalimashi, Albina
Shala, Fjolla
Sylka, Margita
Berisha, Arjeta
Orlati, Amonda

Erzieherin – Edukatore:
Curri, Marta – Sr. Klara

Jo çdo i ri ka mundësi të banojë në ndonjë konvikt. Shkolla jonë ua ofron këtë mundësi shumicës së nxënësve që vijnë në mësimet këtu.

Në shikim të parë, jeta në konvikt mund të duket monotone. Por këtu ne fitojmë shumë përvoja të reja. Ndoshta na mungojnë familjarët dhe rutina që e kemi në shtëpi, por gjërat i përjetojmë ndryshe dhe argëtohemi duke mësuar gjëra të reja.

Ndonjëherë jeta këtu të duket si një rutinë ditore, por nga këndvështrimi ynë nuk është kështu. Ndoshta jeni kureshtarë të dini se si e kalojmë ne ditën në konvikt. Ja një ditë tipike që e kalojmë këtu.

Të shtuneve, të gjithë, të prirë nga edukatorët tanë organizojmë ndonjë ndihmë rreth konvikteve dhe shkollës. Secili edukator me grupin e tij merr përgjegjësi për "territorin" e caktuar që të rregullohet. Kjo është punë e frytshme dhe argëtuese, gjithashtu, sepse në fund shikon rezultatin e kontributit tënd, në rrethin ku ti je pjesë e tij.

Sporti është një aktivitet i rëndësishëm në konvikt. Ne organizojmë turne të ndryshme, ku marrin pjesë vajzat dhe djemtë. Gjatë zhvillimit të lojërave jemi në tension të përzier me emocione. Secili ekip mundohet të japë maksimumin dhe të arrijë fitoren, por jo secili është fitues. Ekipet që fitojnë shpërblehen, kurse ata që nuk janë pjesë e fituesve, thjesht kënaqen dhe argëtohen gjatë zhvillimit të lojës.

Vend të konsiderueshëm në konvikt zë edhe kinemaja. Çdo të premte, kur ne qëndrojmë në konvikt, në mbrëmje organizojmë shfaqje të ndonjë filmi. Filmat i përzgjedhim ne. Këta filma janë me tematikë të ndryshme, si p.sh. komedi, romançë, aksion dhe filma të animuar e edukativ. Kjo mbrëmje pritet me padurim dhe plot entuziazëm, sepse pas shfaqjes pastaj kemi diskutime të përbashkëta rreth temës së filmit si dhe mesazhi që përcjellë ngjarja e shtjelluar.

Pjesë e pandashme, përveç filmave, janë edhe pikat teatrale të cilat shumë shpesh i ushtrojmë. Këto pjesëza më pas i paraqesim para nxënësve të tjerë gjatë programeve që orga-

nizohen për festa të ndryshme. Tema e këtyre pikave është më së shumti edukative, si dhe pjesë komike.

Vallëzimi është njëri ndër hobet më të pëlqyera nga ne. Me ndihmën e edukatorëve arrijmë të organizojmë vallëzime mbresëlënëse. Këto vallëzime i paraqesim poashtu gjatë programeve që i organizojmë në konvikt.

Ndër ditët që ne i presim me padurim është edhe festa e themelimit të shkollës – 16 Prilli. Në konvikte festa fillon qysh me përgatitjet paraprake, ndërsa një program modest shfaqet një ditë më parë, në mbrëmje. Programi ynë kishte pika të ndryshme të organizuara nga ne nxënësit, duke mos harruar kontributin e madh të edukatorëve, të cilët japin maksimumin duke na përkrahur dhe mbështetur pamasë.

Në këtë program u paraqitën të gjitha vallëzimet, pjesët teatrale e shumë e shumë aktivitete tjera.

Pra, jeta në konvikt nuk është aspak monotone dhe e mbyllur. Ajo, përkundrazi, është një jetë ku krijojmë një familje të re e të madhe. Ne jetojmë një jetë që ia jep secilit mundësinë ta njohë më mirë vetveten, dhe papritur, një ditë e shohim veten krejtësisht ndryshe, më të rritur, më të pjekur, thënë me një fjalë – më të kompletuar.

Internat

Turneu në shah – nxënësi Ylber Roka më i miri Arianit Çollaku

Shahu si sport më vete zgjon në masë të madhe inteligjencën dhe e vë në lëvizje gjithë memorien e sportistit. Duke e parë interesimin e madh të nxënësve konviktore dhe aftësitë për lojën e shahut, e kemi parë të arsyeshme që ta organizojmë një turne apo garë në këtë lojë të bukur.

Dhe, si gjithmonë, interesimi i nxënësve ishte shumë i madh dhe për këtë arsye sistemi i garës ka qenë me eliminim direkt. Gara ka zgjatur më shumë se një muaj. Të luash shah do të thotë të kesh aftësi organizimi dhe planifikimi të strategjive, të jesh i zgjuar në çdo moment.

Këtë e dëshmuar nxënësit tanë që me të vërtetë janë të zgjuar dhe të aftë për planifikime, me një fjalë, janë në rrugën e drejtë të zhvillimit kulturor e edukativ. Pas shumë e shumë lojërash të bukura e eliminimit të kandidatëve me radhë, si gjithmonë në finale mbërrijnë më të mirët, e më të mirët në këtë garë ishin nxënësi Ylber Roka, i grupit IV dhe Rilind Geci, i grupit V. Në ballafaqimin në mes këtyre finalistëve, me plot meritë kampion doli nxënësi Ylber Roka .

Edhe në këtë sport u vërejt një sjellje shumë e mirë e nxënësve, me ç'rast dua të falënderoj shumë të gjithë pjesëmarrësit dhe t'ju dëshiroj suksese edhe në gara tjera.

Konvikt

Turneu në pingpong ndiqet me interes nga nxënësit Arianit Çollaku

Në muajin janar të këtij viti, në konvikt ishte për vizitë Patër Kristianin nga Polonia, një aktivist dhe punëtor i palodhur. Me të patëm rast që të organizonim disa aktivitete në konvikt. Një ndër këto aktivitete, që ishte ndër më të mirët, ishte turneu në pingpong.

Duke parë kohën e ftohtë dhe dëborën që na kishte pamundësuar zhvillimin e aktiviteteve në ambientet e jashtme sportive, vendosëm të organizonim një turne në pingpong. Interesimi i nxënësve për pjesëmarrje ishte shumë i madh dhe për këtë arsye turneu zgjati plot një muaj.

Që turneu të ishte më interesant vendosëm që sistemin garues ta bënim jo me eliminim direkt, por me grumbullim të pikëve. Mund të them që tërë munda për organizimin e këtij turnue u dëshmuar të ishte me vlerë, sepse nxënësit treguan një sjellje tejet sportive, edukatë dhe respekt të mirë.

Pas shumë lojërash e grumbullimit të pikëve, në fund ishin katër nxënës që arritën të mbërrinin në finale, e këta janë: Hysen Hoti, gr. II, Valon Përvorfi, gr. III, Gazmend Fazliu, gr. IV dhe Ilir Përvorfi, gr. V. Dhe, si gjithmonë, fundi ishte shumë i "nxehtë", ku në finale u takuan më të fortit. Pas takimeve e lojërave të bukura, në fund fitues me plot meritë doli Valon Përvorfi.

Ishte kënaqësi shumë e madhe për mua që ta organizoja një aktivitet të tillë dhe shpresoj që edhe në të ardhmen në konvikt përsëri do të ketë aktivitete të tilla.

Internat

Bora në Loyola-Gymnasium Arbnora Duhanaj – X c

Ishte natë. Të gjithë ndodheshim brenda në konvikt. Disa ishin duke mësuar e disa të tjerë rrinin buzë dritareve, duke e shikuar qiellin e bukur dhe borën e cila veç sa kishte filluar ta mbulonte tokën. Ishte pamje madhështore.

Në mëngjes u zgjova dhe hapa dritaren të shihja se sa borë kishte rënë. Kishte rënë aq sa për të luajtur me shoqërinë time. Mezi prisja që të dilja jashtë për ta shijuar atë bukuri të natyrës. Pas mësimit të gjithë kishin dalë për të luajtur me topa bore; të gjithë loznim dhe dëfreheshim me atë borë të ftohtë, por që ne na dukej shumë e ngrohtë, sepse ishin dashuria dhe miqësia ato që mbizotëronin atë ditë dhe e mundnin të ftohtët e dimrit.

Sa herë e kujtoj këtë ditë, në fytyrën time shfaqet një buzëqeshje e vogël, por që për mua do të thotë shumë. Ishte viti i parë që unë e kisha parë oborrin e Loyola-Gymnasium-s të mbuluar me borë, dhe me të vërtetë ishte bukur. Atë ditë bora nuk kishte të ndalur, binte lehtë-lehtë në gërshetat e vajzave të cilat po loznin me njëra-tjetrën. Ishte kënaqësi t'i përjetoje ato momente.

Edhe pse dimri është i mërzitshëm dhe i ftohtë, atë ditë për ne ishte tepër gazmor. Të qeshurat tona arrinin deri në qiell dhe, po të më thoshte dikush se do të gëzohesha aq shumë, nuk do ta besoja, mirëpo pasi që e përjetova edhe vetë, nuk do ta harroj asnjëherë atë ditë e cila më ka lënë mbresa të mëdha.

Konvikt

Kinemaja në konvikt Fjolla Gashi – XI c

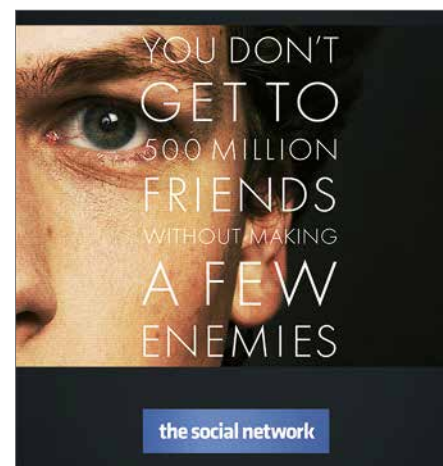
Mesazhi të cilin e marrim pas çdo libri të lexuar me të vërtetë është i vlefshëm dhe na nevojitet në jetë. Ajo të cilën e mësojmë nga filmat e ka një përparësi tjetër- atë mund ta shohim.

Ne e organizuam një grup nën udhëheqjen e edukatores Filomena për dy arsye, që ta pasurojmë kinemanë me filma me mesazhe të ndryshme dhe të mund ta kalojmë më mirë kohën e lirë në konvikt.

Nxënësit i panë lajmërimet për filmin e parë "The social network" ndërsa në orën 19:15 një numër i madh i tyre erdhën në sallën e filmit. Shikuesit kishin për detyrë të jepnin nënshkrimet që tregonin praninë e tyre. Filmi i cili pati shikueshmëri më të madhe ishte "The next three days" i cili shtjellon një problem që ka të bëjë me një çështje familjare.

Ata të cilët bënëin përzgjedhjen e filmave janë: Albulena Hoti, Vjollca Morina, Fisnik Hajredini, Fatjon Ademaj, Nol Gjergjaj dhe Miftar Golaj.

Shpresojmë që edhe këtë vit do të vazhdojmë me hapa të njëjtë, sepse me të vërtetë ishte një përvojë e bukur.

Internat

Kompromisi dhe solidariteti në shkollën tonë Daniell Allakaj – VII a

Është vështirë të shkruaj për këtë shkollë të ëndrrave të mia dhe të gjithë nxënësve të cilët kanë dëshira për të pasur sukses në të gjitha gjërat që të sigurojnë ardhmëri të ndritur, por kjo nuk bëhet pa punë e pa përpjekje. Pra për të pasur sukses, unë zgjodha Loyola-Gymnasium. Është një nga shkollat më të disiplinuar në Kosovë për të cilën më së shumti është munduar P. Happel. Në Loyola-Gymnasium i kemi edukatorët tanë, të cilët na edukojnë dhe na mësojnë për shumë gjëra dhe për shumë sfida të reja për jetë. Ata na japin lumturi, dashuri dhe më të mirën buzëqeshje.

Në konviktin tonë organizojmë lojëra në shumë sporte, por çka është më e rëndësishmja për njeriun dhe për shoqërinë, ne jemi si individë dhe si shoqëri shumë solidarë, kjo do të thotë se ne e ndihmojmë njëri-tjetrin në detyra dhe e përkrahim, të dobëtit i japim kurajo etj. Shumë nga ne shpesh mendojmë se kur një shoqëri ka mosmarrëveshje, njëra anë duhet të fitojë, ndërsa tjetra duhet të humbë, por këtu në shoqërinë tonë shumë të re kemi mësuar dhe jemi duke e praktikuar vlerën e kompromisit. Ne mundohemi të jemi ata ku secila palë mund të jetë fitues duke dëgjuar pikëpamjet e njëri-tjetrit. Kjo është e rëndësishme kur kemi parasysh faktin se njeriu është një qenie shoqërore që jo gjithmonë arrin të bjerë dakord me të gjithë njerëzit, sidomos me ata që jeton dhe punon, e konkretisht ne që jemi si nxënës më të vegjël.

Faleminderit të gjithëve!

Për këtë gjë më së shumti meritojnë falënderim prindërit që na kanë mundësuar ardhjen në këtë shkollë, por edhe edukatorët të cilët na përkrahin në çdo aspekt-në kompromis dhe solidaritet.

Konvikt

Turne në futboll i vajzave Edona Ukaj – XII c

Njëra nga aktivitetet që shpeshherë mungon në shoqërinë tonë, e që ne kemi mundësinë ta përjetojmë, është turneu në futboll i vajzave. Këtë vit për herë të parë nga edukatorët tanë u organizua një turne i tillë.

Në këtë turne morën pjesë tri grupe të vajzave. Edhe unë, si shumë vajza tjera, kisha mundësi të isha pjesë e ekipit të grupit tonë. Pas një loje të shkëlqyer që treguam në finale, ne, grupi nr. VIII "Fluturat", u shpallëm kampionë në këtë turne dhe fituam kupën.

Gjithçka ishte e mrekullueshme. Në çdo pjesë të fushës mund të shihje entuziazmin e shokëve dhe shoqeve tona. Me të vërtetë ishte një natë e paharruar, saqë për një moment u ndjeva sikur të isha në një nga ato finalet e mëdha të Ligës së Kampionëve.

Internat

Loyola-Gymnasium – një vend i mundësive për aktorët e rinj Ed. Frrok Thaçi

Në fillim të këtij viti shkollor nxënësit konviktorë që kanë prirje për aktrim janë bashkuar në një takim pune. Ky takim u udhëhoq nga unë, ndërsa asistentë nga të pranishmit u zgjodhën nxënësit Nikë Raja dhe Marigona Berisha.

Për mua si edukator është kënaqësi të punoj me këta nxënës, të cilët kanë vërtet prirje për aktrim dhe për një kohë mjaft të shkurtër mund të përgatisin shfaqje të ndryshme.

Gjatë këtij viti kemi paraqitur disa herë shfaqje me tema edukative e kombëtare, ku nuk ka munguar as humori nga të vegjëlit të cilët kanë qenë gjithnjë e më tepër simpatikë. Këta nxënës janë në gjendje që të dalin dhe të improvizojnë pa skenar dhe gjithmonë janë të suksesshëm.

Çdo fëmijë ka talent, mirëpo duhet dikush ta zbulojë këtë talent. Këtë në Loyola-Gymnasium e zbulojnë arsimtarët dhe edukatorët. Interesimi i nxënësve është gjithnjë e më i madh për aktrim, dhe shpresoj se këta nxënës këtu po i thyjnë barrierat dhe po hapin rrugë të reja drejt suksesit. Loyola-Gymnasium është një vend i mundësive.

Konvikt

Një mysafir nderi në grupin tonë Arjeta Berisha – XII c

Gjatë kohës së qëndrimit në konvikt, kemi pasur mundësinë të merremi me aktivitete të ndryshme dhe njëra ndër to ka qenë edhe gatimi që është bërë në kuzhinën e shkollës sonë.

Shumë herë kemi përgatitur ushqime të ndryshme, si për pjesëtarët e grupit, ashtu edhe për të gjithë nxënësit e konviktit. Mirëpo këtë herë darka që do të përgatitnim ishte për një mysafir special, i cili nuk kishte darkuar me ne ndonjëherë më parë. Duke biseduar me motrën Klara, shprehëm dëshirën që atë natë darkën ta përgatitnim vetë, pa i shkaktuar fare probleme kuzhinieres sonë. Ne vendosëm që atë natë të kemi një darkë më ndryshe se netëve tjera, darka të servohet në konviktin tonë dhe si mysafir ta ftojme drejtorin e shkollës sonë, P. Happel.

Të gjithëve na pëlqeu ideja dhe pa humbur kohë shkuam në kuzhinë. Ajo që do të përgatitnim nuk ishte diçka e madhe, por ishte shumë e pëlqyer nga ne. Ishte diçka që përgatitej shumë lehtë dhe të gjitha vajzat ishim në gjendje që ta bënim. Ato ishin pallaçinkat që mezi prisnim t'i hanim. Kuzhinierja na përgatiti brumin që na nevojitej. Ishim pesë vajza që me kënaqësi të madhe bënim pallaçinkat. Ia kishim filluar pak vonë dhe çdo çast shikonim orën, sepse frikësoheshim se nuk mund t'i përgatitnim të gjitha deri në orën e caktuar në të cilën e kishim ftuar drejtorin. Në anën tjetër, motra së bashku me disa vajza, po përgatiste tavolinat, pjatat, pijet dhe të gjitha gjërat e nevojshme.

Për ne ishte pak më e vështirë, sepse për dy orë kishim qëndruar në këmbë dhe ishim lodhur paksa. Por, prapëseprapë atë e bënim vetëm për kënaqësinë tonë. Erdhi momenti final ku darka ishte shtruar dhe prisnim mysafirin. Edhe P. Happel erdhi. Me vete solli edhe disa çokollata. Ne e mirëpritëm dhe e falënderuam që kishte pranuar ftesën tonë. Të gjithë filluam të hanim dhe ai na tha se pallaçinkat ishin shumë të shijshme dhe po i pëlqenin. Me të vërtetë edhe ne na u bë qejfi. Kaluam një kohë duke bashkëbiseduar dhe duke qeshur të gjithë së bashku.

Darka përfundoi dhe P. Happel na falënderoi shumë që e kishim ftuar dhe që ia ofruam mundësinë që e kishim që të ketë një darkë më ndryshe se herave tjera. Pas darkës i rregulluam dhe i pastruam të gjitha gjërat së bashku dhe ishim shumë të gëzuara që çdo gjë shkoi ashtu siç e kishim planifikuar, ndërsa pallaçinkat e përgatitura nga duart tona i pëlqyen shumë drejtorit tonë.

Internat

Një mbrëmje në "Luna Park" Aurela Hoti – XI d

Sonte, në konvikt, nuk është një natë e zakonshme. Ne, vajzat e grupit "Sirenat" së bashku me edukatoren Filomena vendosëm të dalim së bashku në qytet. Kështu, e lamë mënjane stresin dhe lodhjen nga testet që nuk kishin të ndalur. Pasi hëngrëm darkë, vendosëm të shkonim dhe të argëtohemi në parkun e lojërave "Luna Park" në Prizren. Çdo gjë të përkujtonte fëmijërinë, e ne dukeshim si fëmijë të llastuar, të cilët vrapojnë pas çdo lodre. Sfida më e madhe për ne ishte anija, ku nga lartësia e madhe frikësoheshim të gjitha. Bërtisnim me të madhe dhe na dukej sikur s'do të zbrisnim më gjallë në tokë. Mendonim për të mirat që i ka jeta dhe për të gjitha ato gjëra të cilat ndonjëherë i kemi nënvlerësuar. Pasi zbritëm, vrapuam pas lodrave tjera dhe harruam frikën që patëm.

Çdo njeri dëshiron që edhe një herë të jetë fëmijë, sepse vetëm atëherë e ke në dorë një lodër të vërtetë, sepse kur të rritesh, në dorë ke vetëm atë lodër që jeta ta ofron.

Bora e madhe Valza Bytyçi – XI a

Si duket dimri që lamë pas nuk deshi fare ta zhvishte vellon e tij të bardhë e të gjatë. Ishte vërtet një dimër që do të mbahet mend gjatë. Bora nuk njihte kufij, binte pandalur deri sa na mbuloi krejtësisht. E shikonim nga dritaret, po përse të mos e shijonim?

Që ta thyenim monotoninë dolëm jashtë të gjithë nga konvikti të luanim në borë. Jashtë ç'të shihnim! Të gjithë duke e hedhur njëri-tjetrin në borë. Disa hidheshin në borë e disa vraponin të shpëtonin nga topat e borës. Sa fytura të qeshura shihje atë ditë. Ato të qeshura e zbukuronin edhe më shumë borën e bardhë.

Edhe ne, si natyrën, na mbuloi bora, të gjithëve na veshi me të bardhë. Atë ditë nuk munguan as fotografitë e shumta që bëmë, sepse si gjithmonë janë e vetmja mënyrë që ne ta ndalim kohën dhe ato çaste të bukura që kaluam. Ishte vërtet një kënaqësi e veçantë. Jo shpesh përjetojmë çaste të tilla.

Por, kot nuk thonë që çdo gjëje të bukur i vjen fundi shpejt. Kështu, erdhi koha për mësim dhe ne hymë brenda, ashtu të lagur duke lënë pas gjurmët tona në borë.

Konvikt

Vizita në Gadime Arbnora Duhanaj – X c

Ishte ditë e bukur. Të gjithë konviktorët, fillimisht shkuam për vizitë në kryeqytetin e Kosovës, Prishtinë. Aty kaluam mjaft bukur e pastaj shkuam për një vizitë në fshatin Gadime, për të vizituar shpellën e njohur të mermertë.

Ishte kënaqësi e madhe të shikoje atë mrekulli të krijuar nga vetë nëna natyrë. Sytë e secilit nga ne shkëlqenin nga ajo bukuri me kristale të rralla, të krijuar nga shkëmbinjtë.

Me shoqërinë diskutonim për ato që po shihnim, sepse aty na dukej çdo gjë interesante. Ne morëm informacione të shumta rreth zbulimit të kësaj shpelle nga ciceroni i cili na shoqëroi gjatë tërë kohës. Zbulimi i kësaj shpelle është me të vërtetë interesant, sepse kjo shpellë dikur e pazbuluar, gjendet në oborrin e një fshatari, i cili duke gërmuar e zbuloi këtë mrekulli të natyrës.

Shoqëria është gjë me vlerë të veçantë, prandaj edhe kënaqësia ishte shumë e madhe që së bashku ta vizitonim shpellën e Gadimes. Këtu kaluam shumë mirë dhe në kujtesën tonë mbetën kujtime të bukura nga kjo vizitë.

Internat

Përshtypje nga orët e mësimit në konvikt Arlind Morina – VI a

Ora e parë e mësimit në konvikt ishte shumë e mirë dhe më ka lënë mjaft përshtypje.

Nuk mund ta harroj çastin kur të gjithë shokët e konviktit u mbledhëm bashkë me edukatoren dhe filluam të mësonim. Kur unë kisha nevojë për të më ndihmuar rreth detyrave që s'i kuptoja, më ndihmonin të gjithë shokët, që për mua ishte kënaqësi e vërtetë.

Më pëlqejnë shumë shokët e konviktit, sepse ata janë të sjellshëm me të gjithë. Kur ne mësojmë, është një qetësi e madhe dhe të gjithë mundohen të përfundojnë obligimet dhe detyrat që kanë. Mua më pëlqejnë orët e mësimit në konvikt, sepse për çdo problem ne konsultohemi me njëri-tjetrin.

Detyrat nuk janë shumë të rënda, pasi kemi çdoherë ndihmën e motrës Angjelinë dhe shokëve të tjerë të konviktit.

Në Loyola-Gymnasium – duke ndjekur rrugën e vëllait Kolë Mirdita – VI b

Që herën e parë kur e kam vizituar këtë shkollë, më është dukur shumë e mirë. Tani që jam pjesë e saj, jam tejet i lumtur.

Të gjithë edukatorët na pritnin tek dyert e konvikteve, pastaj shkua me grupi ynë ku edukatorja na priti me plot gëzim. Unë menjherë bëra shokë, të cilët me përkrahnin shumë.

Ditën e parë në shkollë e kalova shumë mirë. U takova edhe me mësuesit dhe mua ajo ditë më pëlqeu shumë. Shpresoj që edhe ditët e tjera do t'i kaloj kështu. Ambientin në konvikt e njihja edhe më herët, ngase vija shpesh të vizitoja vëllanë tim që mësonte e jetonte këtu. Edukatorja më përkrah shumë, ashtu si edhe vëllai im i madh.

Shpresoj që këtë vit ta kaloj mirë me edukatorët, mësuesit dhe shokët.

Konvikt

Takim me artistë Erijona Shoshi – XI c

Të gjithë ne kemi një pasion në vete dhe luftojmë me të gjitha forcat tona që ta realizojmë atë.

Akrimi ishte ëndrra e këtij njeriu dhe vazhdon të jetë për tërë këto vite. Është ky aktori Xhevdet

Doda – përfaqësues i teatrit të Prizrenit. Ai ishte i pranishëm para të gjithë nxënësve të konviktit. E dëgjoni me ëndje dhe kureshtje. Teatri, skena, aktrimi, të gjitha këto ishin jeta e tij. Ne parashtronim pyetje e ai përgjigjej pa ndonjë mundim. Çdonjëri prej nesh aty mori një porosi nga ai: Ta realizojmë ëndrrën që e kemi për studime.

Ajo na shpie në jetën që kemi përpara dhe na bën krenarë për atë se çfarë kemi arritur. Atë natë mësuam gjithçka përreth aktrimit në Kosovë dhe për fillet e tij. Tregonte çdo gjë, nuk kalonte as edhe një detaj të vetëm. Kaluam me të vërtetë momente të paharueshme.

Ditët e fundit në konvikt Leon Rexhepi – VII b

Ditët e fundit në konvikt ishin shumë të mira, pak me vapë, por ne u kënaqëm shumë, duke luajtur sporte të ndryshme duke kaluar kështu ditë të paharueshme. Çdo ditë e kalonim me lojëra të shumta; duke u zbatuar me shokët e shoqet, me të cilët kaloja shumë mirë.

Kështu kalonin ditët të cilat dëshiroja të mos mbaronin kurrë, por dita që mua më la më së shumti përshtypje ishte dita që e kaluam me motrën Angjelinë. Ajo na mësoi shumë lojëra të reja, që ne nuk i kishim ditur më parë e të cilat na pëlqyen shumë. Edhe kësaj dite i erdhi fundi, e dalëngadalë, gjithë vitit shkollor. Ishte ditë e vështirë ajo ditë kur po ndaheshim me njëri-tjetrin, sepse po shkonim në pushim e gjithë ai gëzim në fund na mërziti pak.

U ndamë duke i uruar njëri-tjetrit pushime të këndshme verore, që shtatori të na gjejë të gjithëve sërish bashkë, me energji të reja në vitin vijues shkollor.

Internat – Konvikt

Një e diel jo e zakonshme Mërgimtare Berisha – XI d

Një të diel pasdite, edukatorja Filomena Laçi, bashkë me disa vajza konviktoze, organizoi një mbrëmje të mrekullueshme në konvikt. Ne, vajzat e grupi "Sirenat", nuk pushuam fare, e ndienim veten sikur të ishim tjera. Disa prej nesh e morën përsipër të na zbukuronin flokët, e disa të tjera të na bënin grimin. Pas një kohe të shkurtër e filluam punën. Koha vetëm po ecte dhe kaloi shpejt.

Kishim 30 minuta kohë për ta ndryshuar pamjen, për ta bërë grimin dhe për t'i ndrequr flokët, dhe më në fund, e arritëm atë që e kërkonim prej kohësh. Dhomat tona kishin filluar të bëheshin rrëmujë. Në ato çaste erdhi edukatorja jonë, që ne në shenjë respekti e thërrasim teta File. U habit aq shumë nga ndryshimi ynë e nuk shikonte asgjë tjetër përveç nesh. Ajo ishte shumë e lumtur nga rezultati, që përbrenda 30 minutash ne arritëm që të shndërroheshim në figura tjera. Pas pak erdhi koha të dilnim në dhomën e përbashkët për t'i shikuar edhe vajzat e tjera sesi kishin ndryshuar. Aty kishin sjellë disa fustane, të punuara me dorë nga disa nxënëse tjera të Loyola-Gymnasium.

Ne i morëm në dhoma dhe i veshëm, por kur dolëm në dhomën e përbashkët ajo ishte e mbushur me plot vajza të grupeve tjera, që nuk kishim menduar që ajo e dielë do të bëhej aq e rëndësishme. Filluam të bënim sfilatën e cila nuk ishte në listën tonë të ditës.

Juria vendosi se cila do të zgjedhet nga ne modelja më e mirë. Në ato momente u ndiem sikur të ishim "yje të modelizmit". Ajo e dielë do të mbetet gjithmonë në kujtesë nga jeta jonë në Loyola-Gymnasium.

Schule – Shkolla

Customs & Traditions Edina Osmankaj and class VIII b

Every country has its own customs and traditions. Visitors from other countries should know some of the customs and traditions of the country they are visiting beforehand. That's why we as a class, the VIII b, prepared some notes on the customs and traditions of our country:

- One of the Albanian traditions is respect for others and especially for guests. We serve them the best meals that we can afford.
- We don't start to eat lunch until the eldest of the family comes. When he comes and says that we can start, then we start to eat.
- When something happens like death, marriage, childbirth, or even buying a house or a car, cousins and friends go to that person's house to congratulate or to comfort him (when somebody died).
- When guests come to us we don't ask them what they want, but we try to serve them the best meals we have.
- Usually when someone starts building a house they slaughter a sheep and take its head off and then they start to build the house on it.
- Here in Kosovo we usually put the flag on top of houses, buildings or squares during construction and the flag is exposed until the end of the construction

of a facility or a home.

- In my town it is custom to say "hajde mas darke" which means "come after dinner". It is used when you see a friend or a cousin and you want to drink a tea or a coffee with them. By saying this, they understand that they should have dinner at home.
- In my city usually people hang a horseshoe on the door of their home or in the car. People say it brings luck. It is also a sign of luck if somebody finds a horseshoe anywhere.
- Easter is a catholic celebration where people decorate eggs. On Easter day people should wake up early and prepare the breakfast. But they can only eat cheese, eggs and blessed bread.
- When Easter approaches, some days before, people begin to decorate eggs with different colours. These eggs are blessed and when people come we should give them as many eggs as they are.
- When Bajram comes women usually try to make a good lunch with different meals. The whole family gets together and has a feast.
- When it is Bajram a lot of guests come. We serve them cakes and they give money to the children.
- For Bajram people stay just for a short time because they should go to other places as well. They visit all their cousins.
- In Kosovo there are always huge weddings, they can last for weeks some times. Those who get married invite a lot of people.
- When a girl gets married and goes to the bridegroom's house on the second day the bride's women cousins come for a

Schule – Shkolla

Customs & Traditions

visit. The bride stays in her room and her cousins give her presents.

- ▶ In my city brides always wear white dresses. When they come to the bridegroom's house somebody puts a child on her lap and then she gives him something (usually money).
- ▶ When a girl gets married, a day before, her family celebrates it and the bridegroom's cousins come also. For this celebration only girls and women are invited.
- ▶ When the bridegroom's cousins go to take the bride, someone holds the Albanian flag. He has to walk in front of the party. In Albanian he is called "bajraktari".
- ▶ For weddings we have our traditional costumes: For men they are called "tirqi" while for women "jelek i arit", which means golden vest.
- ▶ When the bride leaves her house and goes to her husband's house, it's a tradition to spread honey at the door. They say if you do that you will have a life sweet like honey.
- ▶ Earlier boys didn't choose which girl to marry. The parents chose a wife for them. And the soon-to-be husband and wife didn't see each other until the wedding day.
- ▶ Based on tradition and to protect the honour of the family, when one of the brothers died, his wife got married with the other brother. Usually these marriages were only to have somebody to take care of the children.
- ▶ When a woman gives birth to a child they celebrate a "party" which is called "babina". They eat lunch and then as a dessert baklava is served. After that the women begin to dance to traditional music.

Internat – Konvikt

Arti dhe misteri i tij Elegji Mehmetaj – XI d

Ndonjëherë nuk mjafton një jetë për të kuptuar disa gjëra, por ndonjëherë mjafton një moment për të arritur deri tek mesazhi dhe vlera e atij momenti. Ajo ishte një ditë e mrekullueshme, e organizuar shumë mirë. Ne, si pjesë e asaj dite, kaluam disa çaste shumë domethënëse, që në njëfarë mënyre paraqitnin realitetin e jetës sonë.

Ekspozita e fotografive të ndryshme, të bëra nga njerëz të ndryshëm, ishte shumë e bukur. Një pjesë e tyre, dua ta veçoj për arsye se aty bëhej fjalë vetëm për një objekt, po që paraqitej në dimensione të ndryshme, të pakuptueshme, ashtu siç është edhe vetë jeta jonë.

Pas kësaj, shkuam në kinemanë e Prishtinës për të parë filmin që do të shfaqej. Edhe aty kishte momente me mesazhet e tyre, ku secili nga ne i kemi në mendjen tonë. Duhet të pritnim rreth një orë, në mes të turmës së njerëzve, pëshpëritjeve të tyre dhe ngjyrave që i jepnin gjallëri Prishtinës, për të arritur dalëngadalë te fundi i udhëtimit tonë.

Arritëm të hynim në një botë tjetër, e ndërtuar nga njerëzit, nga imagjinata e tyre. Çdo gjë ishte e bukur, por e errët. Dukej qetësi, por ishte zhurmë e madhe. Gjërat e imagjinatës tonë, që i mendojmë të pamundura, aty ishin realitet. Secila pjesë e asaj bote paraqiste diçka të mirë e diçka të hidhur nga jeta jonë.

Por arti i kishte zbukuruar të gjitha. Koha kalonte e bashkë me të, edhe ajo ditë me shumë mbresa dhe çaste të paharrueshme.

Ekskursioni në Durrës Leonita Krasniqi – X d

Të fillosh me një mendim kritik, vlerëson vlerën e diçkaje, por ta mendosh atë se sa kritike do ishte për ty se ke një mendim të gabuar, thjesht, në mendjen tënde ke futur një improvizim të shtjelluar. Askush nuk e di se sa e ëmbël është jeta, por të gjithë nisen duke e marrë jetën si diçka të hidhur dhe shumë arrogante, derisa nuk arrijnë të të kuptuarit e asaj se pse jetojmë dhe çfarë duhet bërë ta arrijmë çelësin e lumturisë.

Këtë çelës unë e gjeta fare lehtë në Loyola-Gymnasium, e sidomos ditën që kaluam një fundjavë në Durrës. Pas shumë aktiviteteve, një ditë vendosëm që ta kalojmë një fundjavë në bregdetin e Durrësit. Në këtë ekskursion të shkurtër, por me kuptim, kaluam çaste të paharrueshme. Jemi argëtuar, jemi shmangur nga ditët stresuese e kemi kaluar në një pushim e lehtësim shpirtëror. Në fillim vizituam qytetin e vjetër të

Durrësit, amfiteatrin, pastaj u vendosëm në hotelin ku do të kalonim natën. Pas një udhëtimi të lodhshëm, hëngrëm drekë, me ushqime të shijshme që na prisnin në tryezë.

Më pas u përgatitëm të shkonim në plazh për t'u freskuar, çast që e kishim pritur shumë gjatë që ta kalonim një ditë së bashku. Kështu ishte fillimi i këtij pushimi dyditor, ku në fytyrën e secilit mbizotëronte gëzimi, hareja dhe të gjithë dukeshin të entuziazmuar. Pushimi kaloi pa ndonjë problem, dhe ne të gjithë kaluam një kohë të mirë, që do ta kemi në mendje si një ndër pushimet më të hareshme me shoqërinë tonë të re, që ka vetëm një vit njohjeje.

Pra ky ekskursion në vete ngërtheu një kënaqësi me çaste të lumtura. Kështu jetëgjatësia nuk varet nga vitet që kalojmë, por nga lumturia që përshkon çastet e jetës sonë.

Ekskursioni në Durrës Donika Nushi – XII c

Tre vjet të tëra bashkë, me momente të bukura, momente brengosjeje, mërzie, mungese. Të gjitha i kaluam pranë njëri-tjetrit. Ishin ditët përmbyllëse të kësaj periudhe trevjeçare, kështu që etja për përjetime që do t'i mbyllim thellë në kujtesën tonë, ishte e pranishme. Një ndër të mirat e konviktit është, që nëse organizohet diçka siç duhet, atëherë edhe mund të realizohet. Ne ishim gjenerata e parë që dolëm jashtë shtetit për rekreacion (si konviktore).

Mirëpo nuk do të jemi të fundit, sepse përvoja që patën edukatorët tanë me ne, mundëson që edhe maturantët tjerë të vazhdojnë një aktivitet të tillë. Ideja për udhëtimin dyditor në Durrës, ishte dhënë disa javë më parë, mirëpo ne u nisëm atëherë kur çdo gjë u rregullua me mjetin e transportit, me vendin ku do të qëndronim dhe se si do ta kalonim kohën atje. Nuk ishte kohë e gjatë që kaluam atje, mirëpo përplot me momente të vlefshme, gjithmonë në rreth miqësor. Ishte një mundësi e mirë për t'u relaksuar para provimeve vendimtare për të ardhmen tonë, kështu që e shijuam me kënaqësi.

Çaste të bukura përjetuam në pishinën e hotelit të rregulluar mirë, ku zhytja, loja dhe buzëqeshjet me zë të lartë, ishin të pashmangshme. Shfrytëzuam gjithashtu ujin e detit, edhe pse ishte fillimi i majit, por uji kishte temperaturën e duhur për larje. Këngët e shumta, prej një anijeje në tjetrën, ishin pjesë e një ndjenjeje të re. Më pas arritëm të shohim nga afër dhe të ecnim në pjesën më të frekuentuar të qytetit, në qendër të Durrësit. Provuam ndonjë ushqim të veçantë, arritëm të bënim fotografi të përbashkëta, për të pasur kështu një mënyrë kthimi të shpejtë në këtë kohë, pas disa vitesh. Patëm mundësinë të përjetojmë një kënaqësi që do të donim ta përsëritnim, sepse pos kohës së mirë që njeriu kalon gjatë

Internat

Ekskursioni në Durrës

të organizimeve të tilla, ndodh që të bëhemi më të kuptueshëm dhe më të afërt me njëri-tjetrin.

Në këtë rast nuk mund të mos i përhëndes dhe falënderoj dy edukatorët tanë, që nuk kursyen asgjë për ne, ed. Arianit Çollaku dhe edukatoren, e njëkohësisht drejtoreshën e konviktit, m. Klara Curri, e cila përkundër angazhimeve të shumta rreth funksionimit sa më të mirë të konviktit, gjeti kohë për të na plotësuar dëshirat dhe të marrë përgjegjësi në këtë ekskursion.

Konvikt

Kampimi në Rugovë Fjolla Shala – XII c

Ne, si maturantë, e filluam këtë vit të fundit shkollor me shpresa të mëdha, por edhe me brenga të reja.

Si lehtësim, në këtë fillim të ri, zgjodhëm një shëtitje gjatë fundjavës. Ndër më interesantet na u duk kampimi në Rugovë të Pejës. Për marrjen e këtij vendimi na nxitën pamjet e bukura që mund të përjetonim të gjithë së bashku. Ne nuk prisnim që do të ishte aq bukur.

Rrugës na shoqëruan buzëqeshjet, e mbi të gjitha kënaqësia. Ishim nën shoqërimin e dy edukatorëve tanë, m. Klara Curri dhe ed. Arianit Çollaku, të cilët padyshim që vetëm me pranimin e tyre na bënë të ndiheshim shumë më të sigurtë dhe të lumtur. Zbritja jonë u përçoll me brohoritje të shumta. Ajo që na gëzoi më shumë ishte lajmi se do të qëndronim të gjithë së bashku në një kamp-shtëpizë, ku do të kënaqeshim edhe më shumë.

I vendosëm çantat dhe filluam përgatitjen e ushqimit dhe vendosjen e pajisjeve të muzikës. Habiteshim me afërsinë që kishim krijuar brenda këtyre tri vitesh. Tashmë të gjithë ndiheshim si anëtarë të një familjeje të madhe. Muzika na shoqëronte në çdo moment, ashtu si edhe vallëzimi, barcaletat e fotografimet. Gjithçka ishte e përsosur. Atë natë qëndruam deri vonë së bashku për të vazhduar më pas bisedat në dhomat tona, por këtë radhë jashtë konviktit.

Të nesërmen u zgjuam të lumtur për natën që kaluam aty. Pas kthimit në konvikt do të ishim përsëri bashkë, por jo me pamjen mbresëlënëse, andaj mundoheshim që të shfrytëzonim sa më shumë natyrën. Për drekë ndaluan në Shkukëz, gjithashtu një vend me një ambient mjaft të mirë e të pastër. Më pas kaluam disa orë në qytetin e Gjakovës dhe patëm mundësi që të ndiqnim edhe një ndeshje futbolistike.

Kur u kthyem në konvikt ishim mjaft të lodhur, por prapa asaj lodhjeje ishin kënaqësitë që përjetuam në atë kamping.

Tani fotografitë mbeten si dëshmi për një fundjavë të përkryer. Ky do të jetë gjithmonë një kampim i veçantë dhe besoj i papërsëritshëm për të gjithë ne. Ndihehem shumë e lumtur që kam miq që e mbushin albumin tim me kujtime të pashlyeshme.

Besucher & Besuche

Besucher in Prizren Unsere Besuche

20. – 23.10.2011
Michael Schönwälder
medienservice farbsatz
Workshop – Schülerzeitung

27.10.2011
Oberstarzt
Dr. med. Harald Siemon
Kommandeur des dt. Ein-
satzkontingents KFOR

28.10.2011
16. Sitzung
Trägervereins – ALG

08.11.2011
Dr. Boris Menrath, Fachbera-
ter – ZfA Belgrad und Peter
Caesar, Fachschaftsberater –
ZfA Pristina

23.11.2011
Dr. Ernst Reichel
Botschafter der Bundesrepu-
blik Deutschlnad – Pristina

24. – 27.11.2011
P. Stefan Kiechele SJ
Provinzial der Deutschen
Provinz der Jesuiten

01.12.2011
Chaplains meeting am
Loyola-Gymnasium

19.12.2011
P. Happel trifft Bundeskanz-
lerin Dr. Angela Merkel

09.01.2012
P. Krystian Sowa SJ

08. – 12.02.2012
Firmenvertreter stellen, im
Rahmen der Ausbildungs-
initiative, ihre Betriebe und
Ausbildungsangebote vor

20. – 21.02.2012
Prof. Dr. Christian Schwarz-
Schilling und Dr. Vilson
Mirdita, Botschafter der
Republik Kosovo in Berlin

19.03. – 02.04.2012
P. Peter Leutenstorfer

Mysafirët & Vizitat

Mysafirët në Prizren Vizitat tona

28.02. – 04.03.2012
Sr. Brigitte Gölles
Generaloberin der Grazer
Schulschwwestern

04.03.2012
Msgr. Mag. Christian Werner
Österreichischer Militärbi-
schof

08.03.2012
Delegation des Innenaus-
schusses des Thüringer
Landtages

12.03.2012
Oberst Bernd Holthusen
Kommandeur des dt. Ein-
satzkontingents KFOR

24.03. – 07.04.2012
17 unserer Schüler fahren
zu Betriebspraktika nach
Deutschland

14.04.2012
17. Sitzung
Trägervereins – ALG

Besucher & Besuche

Besucher in Prizren Unsere Besuche

14. – 21.04.2012
Schüleraustausch
Schüler und Lehrer vom
Friedrich-List-Gymnasium,
Gemünden in Prizren

18.04.2012
Hellmut Königshaus
Wehrbeauftragter des
Deutschen Bundestages

30.04.2012
Delegation
Berliner Presseclub e.V.

12. – 19.05.2012
Schüleraustausch
Schüler und Lehrer vom
Loyola-Gymnasium in
Gemünden

30.05. – 06.06.2012
2 Schülerinnen nehmen am
Europamarathon in Görlitz
teil

02.06.2012
P. Walter Happel besucht
Haxhi Dede Edmond Brahimi
Oberhaupt des Bektashi-
ordens

19. – 21.06.2012
Hr. Böhm und Hr. Schneider
Alumni der Jesuitenschulen
Österreichs

22.06.2012
Oberst Hans H. Matthies
Kommandeur des dt. Ein-
satzkontingents KFOR

27.06.2012
P. Walter Happel wird durch
die Präsidentin Atifete Jahja-
ga ausgezeichnet

28.06.2012
Milena Wendering
Leiterin des Pressereferats
der Deutschen Botschaft,
Pristina

06.07.2012
P. Walter Happel SJ
Vortrag beim Firmenjubi-
läum von Haver & Boecker

21.08.2012
Oberst Hans H. Matthies
Kommandeur des dt. Ein-
satzkontingents KFOR

Mysafirët & Vizitat

Mysafirët në Prizren Vizitat tona

07.09.2012
P. Walter Happel nimmt am
Kommandowechsel der KFOR
in Pristina teil

12. – 15.09.2012
P. Eugen Hillengass SJ
"Der Vater des Loyola-
Gymnasiums"

13.09.2012
P. Walter Happel nimmt am
Abschiedsempfang, von
Botschafter Dr. Ernst Reichel,
in Pristina teil

13.09.2012
Polizeidirektor Otto K. Rohde
Kommandeur des Deutschen
kontingents EULEX

25.09.2012
Delegation aus Emden und
Zym

05.10.2012
Erzbischof Juliusz Janusz
Apostolischer Nuntius,
Slowenien

Der Förderverein (AG Münster – VR 70758)

ist zur ideellen und materiellen Unterstützung der Asociation "Loyola-Gymnasium" am 22. März 2007 als eingetragener Verein gegründet worden. Er soll darüber hinaus den Schüleraustausch zwischen dem Gymnasium in Prizren und deutschen Schulen vermitteln und fördern. Diese Vereinszwecke werden durch Mitgliedsbeiträge und Spenden realisiert.

Spendenkonto

Bank	Volksbank Beckum eG
Kontonummer	103 16 26 00
BLZ	412 600 06
IBAN	DE50412600060103162600
SWIFT(BIC)	GENODEM1BEK

Bitte geben Sie im Verwendungszweck Ihren Namen und Ihre Anschrift an. Nur dann können wir Ihnen eine steuerlich anerkannte Spendenbescheinigung zusenden. Der Versand erfolgt automatisch im Januar des Folgejahres.

Anschrift

Holtmar 13
D – 59269 Beckum

Telefon

+49 (0) 2521 58 51
+49 (0) 8151 911 700

E-Mail/URL

verein@alg-prizren.com
www.alg-prizren.com

Vorstand

Dirk Komitsch
Finanzen
Michael Werhahn-Röttgen
Vorsitzender
Peter Tiggesbäumker
Schriftführer
Jürgen Schwarzbach
Stv. Vorsitzender

Meine persönlichen Daten:

Name, Vorname*

Firma

Straße*

Land/PLZ/Ort*

Telefon

E-Mail**

Hiermit ermächtige ich Sie widerruflich, meinen Beitrag oder meine Spende mittels Lastschrift einzuziehen. Meine Kontoverbindung lautet:

Bank*

Kontonummer*

BLZ*

Datum/Ort/Unterschrift*

* Felder müssen immer ausgefüllt werden!

** E-Mail-Adresse eintragen und zukünftig, kostenlos ALG News erhalten.

Durch meine Mitgliedschaft im Förderverein und/oder meine Spende unterstütze ich die Erziehungs- und Bildungsarbeit am Loyola-Gymnasium.

Ich spende!

Meine Spende beträgt:

_____ EUR

bitte eintragen

Ich werde Mitglied!

Mein jährlicher Mitgliedsbeitrag beträgt:

- ☐ 24 EUR
☐ 48 EUR
☐ 96 EUR

_____ EUR

bitte ankreuzen oder eintragen

Die Seite bitte ausfüllen, heraustrennen und per Post senden an:

Freunde und Förderer
der Asociation
"Loyola-Gymnasium" e. V.
Michael Werhahn-Röttgen
Holtmar 13
D – 59269 Beckum

Spendenkonto

Jesuitenmission

Bank: Liga Bank
Vordere Sterngasse 32
D - 90402 Nürnberg

Kontoinhaber: Jesuitenmission
Königstr. 54
D - 90402 Nürnberg

Kontonummer: 5115582
BLZ: 75090300
IBAN: DE 61 75090300 0005115582
SWIFT(BIC): GENODEF1M05
Stichwort: Loyola-Gymnasium Prizren

Zuwendungsbescheinigungen werden erstellt.

Kontoja e donacioneve

Förderverein

Bank: Volksbank Beckum eG
Südstraße 15
D - 59269 Beckum

Kontoinhaber: Freunde u. Förderer der ALG e.V.
Holtmar 13
D - 59269 Beckum

Kontonummer: 103162600
BLZ: 41260006
IBAN: DE 50 41260006 0103162600
SWIFT(BIC): GENODEM1BEK

Zuwendungsbescheinigungen werden erstellt.

Copyright © 2012 Asociation "Loyola-Gymnasium"

www.alg-prizren.com

